

Strategija pametnog razvoja Općine Škabrnja

NARUČITELJ:

Općina Škabrnja
Trg dr. Franje Tuđmana 6,
23223 Škabrnja

IZRAĐIVAČ

Level Project d.o.o.
Radnička cesta 80
10 000 Zagreb

Sudjelovali u izradi dokumenta:

Mirela Matković, mag.polit.soc.

Lucija Mihaljević, mag.geol.

i drugi

Sadržaj

1. Uvod	2
1.1. Koncept pametnog razvoja	3
1.2. Strateško planiranje u Republici Hrvatskoj	10
1.3. Strategija pametnog razvoja	11
1.4. Usklađenost sa strateškim dokumentima	11
1.5. Usklađenost sa zakonskim odredbama	18
2. Analiza stanja	19
2.1. Upravljanje općinom i uslugama	20
2.1.1. Smještaj i administrativni ustroj Općine Škabrnja	20
2.1.2. Proračun Općine Škabrnja	24
2.2. Kvaliteta života	25
2.2.1. Demografska struktura	25
2.2.2. Civilni sektor	27
2.3. Ekonomija	28
2.3.1. Gospodarska slika	28
2.3.2. Stanje poduzetništva	31
2.4. Okoliš	33
2.4.1. Integralno upravljanje resursima	33
2.4.2. Zaštićeni prirodni dijelovi područja Općine	36
2.5. Temeljne usluge	37
2.5.1. Društvena infrastruktura	39
2.5.2. Infrastruktura za energetiku i širokopojasni Internet	41
2.6. Održiv promet i mobilnost	43
3. SWOT analiza	46
4. Vizija i misija	48
5. Strateški okvir	48
5.1. Strateška područja	48
5.1.1. Strateško područje 1: Upravljanje Općinom i uslugama	50
5.1.2. Strateško područje 2: Kvaliteta života	54
5.1.3. Strateško područje 3: Ekonomija	56
5.1.4. Strateško područje 4: Okoliš	59
5.1.5. Strateško područje 5: Temeljne usluge	61
5.1.6. Strateško područje: Održiv promet i mobilnost	65
5.2. Definirani projekti	67
5.3. Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe	74
6. Literatura	78

1. Uvod

Kvalitetno izrađen strateški dokument doprinosi:

- ↪ Pravovremenom odgovoru na procese promjena*
- ↪ Strateškom planiranju u rješavanju aktualnih i budućih problema Općine*
- ↪ Donošenju odluka javnih tijela u okviru šireg razvojnog koncepta*
- ↪ Olakšavanju koordinacije interesa i aktivnosti različitih dionika u Općini*
- ↪ Učinkovitijem korištenju resursa kako bi se postigli unaprijed određeni razvojni ciljevi*
- ↪ Uključivanju šire javnosti u proces donošenja odluka vezanih za razvoj*
- ↪ Pripremi kvalitetnih smjernica za daljnje planove održivog korištenja prostora*

Izrada kvalitetnih i sveobuhvatnih strateških dokumenata ključni je element za učinkovito korištenje sredstava Europske unije te samim time uspješan razvoj bilo kojeg područja.

Možemo reći da kvalitetno izrađen strateški dokument doprinosi: pravovremenom odgovoru na procese promjena, strateškom planiranju u rješavanju aktualnih i budućih problema Općine, donošenju odluka javnih tijela u okviru šireg razvojnog koncepta, olakšavanju koordinacije interesa i aktivnosti različitih dionika u Općini, učinkovitijem korištenju resursa kako bi se postigli unaprijed određeni razvojni ciljevi, uključivanju šire javnosti u proces donošenja odluka vezanih za razvoj te pripremi kvalitetnih smjernica za daljnje planove održivog korištenja prostora.

Kako bi strateški dokumenti ispunili svoju funkciju potrebna je njihova hijerarhijska usklađenost: od europske, nacionalne preko regionalne i lokalne razine. Krovna strategija u tome smislu je strategija Europske unije s njom pripadajućim programima na europskoj razini.

Europska unija definirala je **novu strateško razdoblje 2021. – 2027. godine** kojim se predstavlja okvir te daju smjernice za druge strateške dokumente i akcijske planove. Kroz dokument su definirani ciljevi kao što su: jedinstveno tržište, inovacije i digitalna pitanja, kohezija i vrijednosti, prirodni resursi i okoliš, migracije i upravljanje granicama, sigurnost i obrana, EU susjedstvo i svijet te europska javna uprava. Novom kohezijskom politikom usmjerava se i na ciljeve: pametnije, zelenije, povezanije Europe s istaknutijom socijalnom komponentom i Europe bliže građanima. Uz navedenu strategiju, **Europski zeleni plan** te viziju klimatski neutralne Europe do 2050. godine uz dodatne ciljeve poput: ulaganja u tehnologije prihvatljive za okoliš, poticanje industrija za inovacije, uvođenje čistijih, jeftinijih i zdravijih oblika privatnog i javnog prijevoza, dekarboniziranje energetske sektora, povećanje energetske učinkovitosti zgrada te suradnje s

međunarodnim partnerima na poboljšanju globalnih standarda u području okoliša, Europska unija u narednom razdoblju sve više stavlja naglasak na ekološku dimenziju.

U skladu sa *Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske* (NN 123/17, 151/22) na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini donose se strateški dokumenti usklađeni s europskom razinom, poglavito *Nacionalna razvojna strategija do 2030. godine*, nacionalni strateški dokument koji utvrđuje razvojne smjerove i strateške ciljeve Republike Hrvatske. Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine definirani su razvojni smjerovi kao što su: održivo gospodarstvo, jačanje otpornosti na krize, zelena i digitalna tranzicija te ravnomjeran regionalni razvoj.

Strateški dokumenti služe upravo procesu razvoja te i sami predstavljaju proces, a definirane ciljeve, prioritete i mjere potrebno je dodatno obrazložiti te u skladu s njima raspisati programe i projekte za privlačenje dostatne količine novaca za razvoj. Samim time, mogli bismo reći kako je usvajanje Strategije pametne Općine tek prvi korak u ostvarivanju pametnog razvoja nekog područja.

1.1. Koncept pametnog razvoja

Socijalne i ekonomske promjene koje pogađaju društvo posljednjih nekoliko desetljeća, a koje između ostalog uključuju promjene u demografskoj strukturi, odnosno smanjenje i starenje populacije, smanjenje davanja za javni sektor, trendove globalizacije i urbanizacije te klimatske promjene, utjecale su na smanjenje dostupnosti i kvalitete infrastrukture i javnih usluga, smanjenje prihoda te ograničenu fizičku i digitalnu povezanost u ruralnim sredinama. Raniji pokušaji da se na razvoj ruralnog prostora utječe vanjskim čimbenicima poput državnih mjera i poticaja pokazali su se nedovoljno uspješnim, što je dovelo do jačanja svijesti da je za ruralni razvoj potrebno aktivirati dionike ruralnih prostora. Takvo razmišljanje prepoznala je i Europska unija koja je ujedno i prihvatila koncept pametnog razvoja te ga dalje razvijala kroz strateške dokumente i akcijske planove.

Pametni razvoj podrazumijeva korištenje inovativnih alata, poput digitalnih i zelenih rješenja kako bi se postiglo unaprjeđenje okruženja za poboljšanje kvalitete života, teritorijalni razvoj, stimulaciju ekonomskog rasta, kao i naposljetku demografsku

*Pojam „pametno“
odnosi se na
korištenje digitalnih i
telekomunikacijskih
tehnologija kako bi
se uspješnije koristili
postojeći resursi koji
bi doveli do
povećanja standarda
i dobrobiti
stanovništva.*

obnovu same sredine. Koncept pametnog razvoja razvio se kao odgovor na zaostajanje ruralnih sredina u odnosu na urbane u pogledu razvoja, ali i kao odgovor na trenutačne probleme s kojima se ruralna sredina nosi.

Pametnu sredinu čini zajednica u ruralnom ili urbanom području koja koristi inovativna rješenja kako bi unaprijedila unutarnju otpornost, osnažila lokalne kapacitete i ojačala svoje potencijale. Razvoj koncepta leži u participativnom pristupu koji uključuje različite dionike te služi kako bi se razvila i implementirala strategija za unaprjeđenje ekonomske, socijalne i ekološke situacije. U tom kontekstu koncept vidi potencijal u mogućnostima koje stvaraju digitalne tehnologije. Koncept pametne sredine stoga obuhvaća:

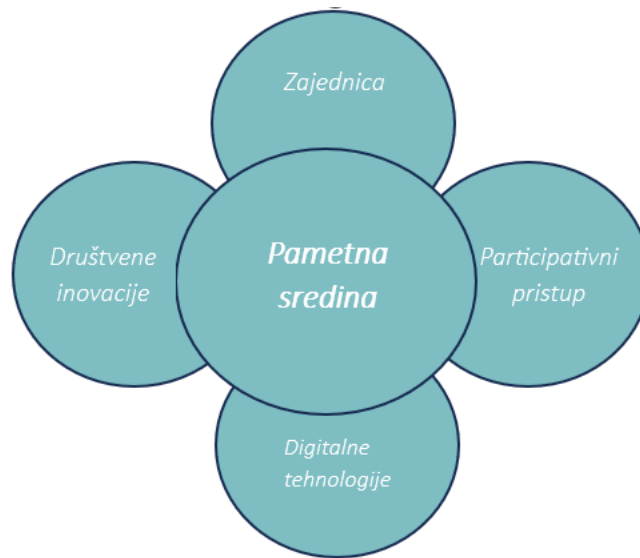
1) **Zajednicu u ruralnoj sredini** koja nije ograničena jasno definiranim prostornim ili administrativnim ograničenjima. Zajednica je karakterizirana svojim individualnim karakteristikama – potrebama i izazovima s kojima se suočava, a njihova koegzistencija čini okvir u sklopu kojeg se razvijaju pametne sredine.

2) **Participativni pristup** koji podrazumijeva aktivno sudjelovanje lokalne i šire zajednice u kreiranju strategije i donošenju odluka. Participativni pristup podrazumijeva uključivanje različitih dionika, od jedinica lokalne samouprave, lokalnih proizvođača, malih poduzetnika, udruga, zadruga i drugih poslovnih subjekata, pa sve do susjednih naselja, Općina i gradova koje zajedničkim pristupom traže rješenja za aktualne probleme unutar zajednice.

3) **Korištenje digitalnih tehnologija** kako bi područja postala agilnija, bolje koristila vlastite resurse i povećala kvalitetu života čime bi se unaprijedila atraktivnost ruralnog područja. Korištenjem digitalnih tehnologija pametne sredine, posebno one ruralne, stvaraju okruženje koje ima potencijala dati iste ili barem slične mogućnosti kakve postoje u urbanoj sredini. Digitalne tehnologije u tome smislu obuhvaćaju informacijske i komunikacijske tehnologije, iskorištavanje velikih podataka i/ili inovacije povezane s uporabom Interneta stvari.

4) **Društvene inovacije** predstavljaju važnu i neizostavnu okosnicu koncepta pametne sredine koja najviše ovisi o kvaliteti zajedništva u lokalnoj zajednici, društvenoj inkluziji te transparentnosti sustava, a obuhvaća područja poput bioekonomije, zelene ekonomije, energije i mobilnosti.

Slika 1. Konceptualne odrednice pametnog razvoja. Izvor: Level Project d.o.o.

Osnovne karakteristike pametnog razvoja vidljive su kroz šest sektora o kojima ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja nekog područja: Upravljanje Općinom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge te Održiv promet i mobilnost.

Upravljanje Općinom i uslugama jest prvi sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja. Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20), samoupravni djelokrug Općina odnosi se na poslove od lokalnog značaja, odnosno: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima. Općinom upravljaju tijela jedinica lokalne samouprave, odnosno predstavničko tijelo – Općinsko vijeće koje donosi akte u okviru djelokruga Općine te obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i statutom te izvršno tijelo – Općinski načelnik koji zastupa Općinu te je odgovoran za zakonito i pravilno obavljanje poslova državne uprave. Kako bi se upravljanje Općinom unaprijedilo potrebno je iskoristiti mogućnosti koje digitalizacija sustava javne uprave pruža, a koje posljedično dovode do veće učinkovitosti i transparentnosti javne uprave. U tome smislu potrebno je dalje raditi na umrežavanju glavnih dionika na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, kako bi potrebne informacije bile što brže dostupne za realiziranje poslovnih zadataka. Sve to dovesti će do poboljšanja rada javne uprave što će doprinijeti unaprjeđenju gospodarstva, ali i posljedično unaprjeđenju kvalitete života stanovnika na području Općine kroz lakše ostvarivanje osobnih prava i potreba, odnosno lakšeg pristupa informacijama. Strategija stoga pozitivno utječe na sektor kroz sljedeće dimenzije: transparentnost u upravljanju, dostupnost informacija, informiranje javnosti te strateško upravljanje.

Kvaliteta života jest drugi sektor o kojoj ovisi uspješnost implementacije strategije pametnog razvoja. Kvaliteta života odnosi se na sve čimbenike koji imaju utjecaja na životne uvjete zajednice, odnosno stanovništva na području Općine. Pod pojmom kvaliteta života podrazumijeva se stupanj blagostanja pojedinca, odnosno zajednice. Kako bi se kvaliteta života na području Općine unaprijedila koristit će se digitalne tehnologije. Preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija postojanje je edukacija i ulaganje u cjeloživotno obrazovanje, kao i ulaganje te poticanje stanovništva na edukacije vezane za digitalnu pismenost. Osim toga, kvaliteti života svakako doprinosi i jačanje socijalnog kapitala, kreativnosti i uključenosti u javni život stanovništva s područja Općine, a što je sve moguće potaknuti kroz razvoj digitalnih alata. U skladu s time implementacija mjera i projekata iz Strategije pozitivno utječe na sljedeće dimenzije: socijalni kapital, kvalificiranost i educiranost građana, ulaganje u obrazovanje, cjeloživotno učenje, kreativnost i uključenost u javni život.

Ekonomija jest treći sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja. Ekonomija jest ljudska djelatnost koju čine proizvodnja, potrošnja i razmjena, odnosno podrazumijeva aktivnost zarade proizvodnjom, kupovinom ili prodajom proizvoda. Ekonomija predstavlja jedan od najvažnijih čimbenika koji utječe na samoodrživost određene cjeline zbog čega razvoj iste treba predstavljati prioritet bilo kojeg područja. Kako bi se potaknuo razvoj gospodarstva određenog područja, potrebno je iskoristiti digitalne tehnologije koje mogu imati veliku ulogu u poticanju razvoja. U tome smislu digitalne tehnologije predstavljaju alat kojim se postiže uklanjanje ili smanjivanje birokratskih barijera, ubrzavanje procesa dobivanja dozvola i pristupa potrebnim informacijama što sve utječe na privlačnost područja za potencijalne investitore, otvaranje novih radnih mjesta, kao i posljedično rast i razvoj ekonomije područja. Implementacija Strategije unutar sektora *Ekonomija* stoga pozitivno doprinosi sljedećim dimenzijama: inovaciji, ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnji, produktivnosti i fleksibilnosti.

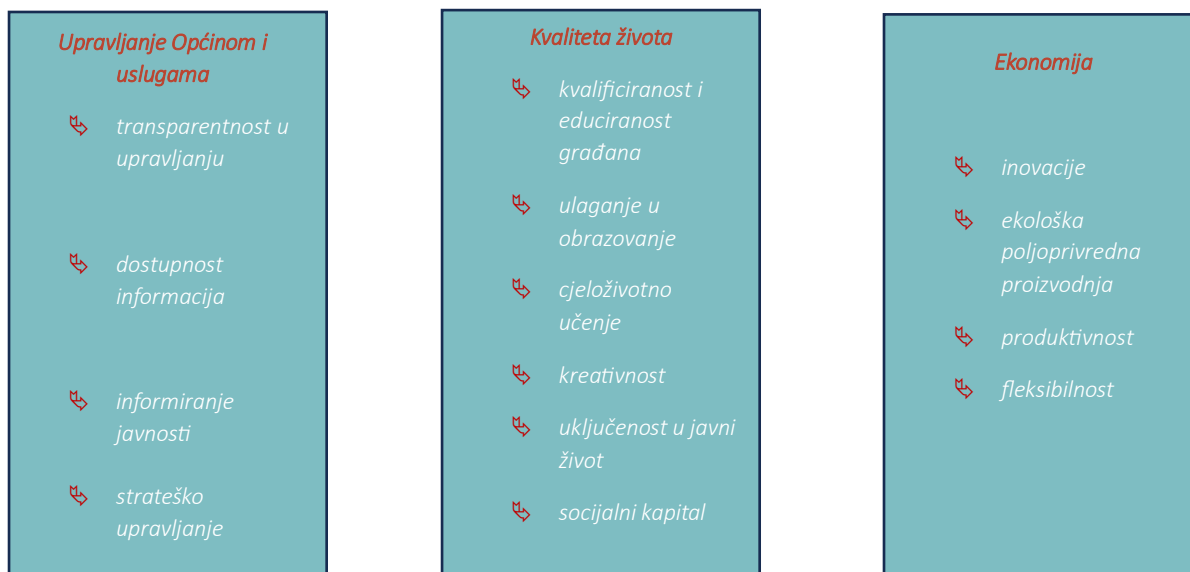
Okoliš jest četvrti sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja. Okoliš podrazumijeva životnu sredinu koja uključuje biljni i životinjski svijet, ali i kulturnu baštinu na tome prostoru. Sastavnice okoliša su zrak, voda, more, tlo, krajobraz, zemljina kora te biljni i životinjski svijet. Vanjski procesi poput čovjekova djelovanja i drugih izravno utječu na okoliš, a mogu dovesti do nepovratnih promjena koje dovode u pitanje budućnost okoliša, životinjskog i biljnog svijeta, odnosno čovjeka. Upravo zbog toga zaštita okoliša predstavlja jedan od najvećih prioriteta današnjice. Kako bi se unaprijedio razvoj zaštite okoliša na području Općine, koristit će se digitalne tehnologije koje imaju potencijala doprinijeti monitoringu stanja okoliša na području Općine, odnosno doprinijeti nadzoru nad procesima koji doprinose zaštiti okoliša. Implementacija Strategije unutar sektora pozitivno utječe na sljedeće dimenzije: iskorištavanje prirodnih resursa, mjere za zaštitu okoliša te gospodarenje otpadom i upravljanje resursima.

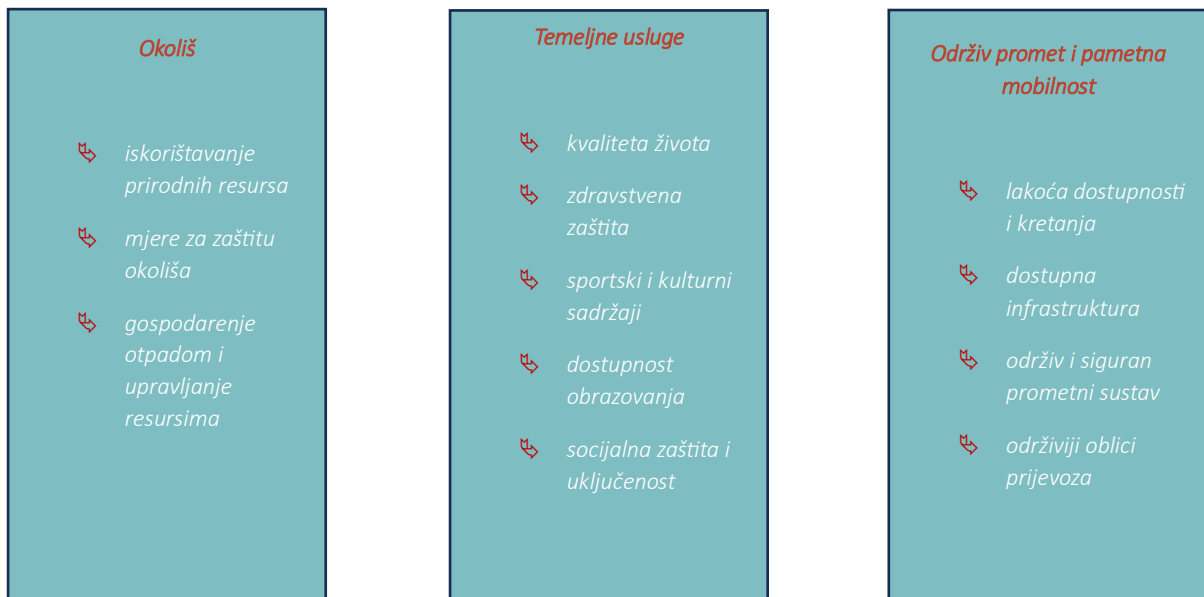
Temeljne usluge su peti sektor o kojemu ovisi uspješnost implementacije koncepta pametnog razvoja. Temeljne usluge obuhvaćaju usluge koje su neophodne za razvoj nekog područja. U tome smislu obuhvaćaju sve osnovne usluge koje doprinose demografskoj obnovi područja. Negativni demografski trendovi prisutni su na razini većine područja Republike Hrvatske te moraju postati prioritet razvoja. Uzimajući upravo nedostatak temeljne infrastrukture, usluga,

ali i kvalitetnih programa na ruralnom području Republike Hrvatske, postoji prilika za razvoj digitalnih tehnologija koje povećavaju dostupnost usluga, programa, odnosno infrastrukture, ali i doprinose njihovoj kvaliteti. Implementacija Strategije unutar sektora *Temeljnih usluga* tako pozitivno utječe na zdravstvenu i socijalnu zaštitu i prevenciju, sportski i kulturni sadržaj, te dostupnost obrazovanja.

Održiv promet i mobilnost je posljednji sektor o kojem ovisi uspješnost implementacije strategije pametnog razvoja. Promet jest gospodarska djelatnost koja je usmjerena na prijevoz robe i ljudi te prijenos informacija s jednog mjesta na drugo. Promet je sačinjen od infrastrukture koja se dijeli na cestovnu, željezničku, zračnu i morsku, prijevozna sredstva koja podrazumijevaju cestovna vozila, željeznička vozila, zrakoplove, brodove, kao i tehnologiju i organizaciju. Digitalna tehnologija može unaprijediti održivost prometne infrastrukture kroz implementaciju digitalnih rješenja. U tome smislu digitalna tehnologija može pomoći kod operacionalizacije poslovnih procesa, integracije i komunikacije između različitih dionika u prometu, uvođenja ekoloških rješenja te smanjenja onečišćenja okoliša. Implementacija mjera i projekata Strategije unutar sektora *Održivog prometa i mobilnosti* pozitivno utječe na sljedeće dimenzije: lakoću dostupnosti i kretanja, dostupnu infrastrukturu, održiv i siguran prometni sustav te održiviji oblici prijevoza.

Slika 2. Dimenzije na koje utječe implementacija Strategija pametnog razvoja. Izvor: Level Project d.o.o.

Uzimajući u obzir kako svako geografsko područje ima svoje jedinstvene karakteristike te samim time i specifične probleme i izazove s kojima se nosi, odnosno potencijale koje je moguće iskoristiti, svakoj se zajednici potrebno posvetiti zasebno kao jedinstvenoj teritorijalnoj cjelini.

Kako bi zajednica što kvalitetnije odgovorila na izazove s kojima se susreće te prepoznala i iskoristila potencijale koje posjeduje, potrebno je koristiti strateški okvir koji služi kao sredstvo za postizanje toga cilja. Strateški okvir u toj procjeni predstavlja integriran i sveobuhvatan pristup problematici odabranog područja. U takvom integriranom pristupu potrebno je odrediti realne ciljeve, a koji moraju biti postavljeni unutar realnih ambicija, vremenskog okvira te proračuna. Proces razvoja mora biti mjerljiv kroz postavljene indikatore koji služe za daljnje usmjerenje, a pokazatelji trebaju biti kontinuirano provjeravani i ispitivani kako bi se evaluiralo postojeće i buduće stanje te daljnji smjer razvoja područja.

I dok javna uprava svoje usluge te sve bitne informacije treba učiniti digitalno dostupnima te svakodnevno raditi na unaprjeđenju svojih procesa kako bi oni postali što jednostavniji, jasniji i transparentniji za korisnike, od građana se očekuje korištenje usluga interneta te dostupnost bitnih informacija kako bi mogli, zajedno s javnom upravom, aktivno sudjelovati u procesu odlučivanja. S obzirom na to, javna uprava mora postati senzibilnija za prijedloge i kritike koji dolaze od građana te postupati u skladu s njima.

Pored kvalitetne suradnje i međusobnog povjerenja na relaciji građani – javna uprava, pametna sredina veliki fokus daje i na primjeni raznih senzora koji su digitalno povezani, a kojima se mjere zbivanja u okolišu kao što su temperatura i kvaliteta zraka, vode ili tla, gustoća prometa i vrijeme

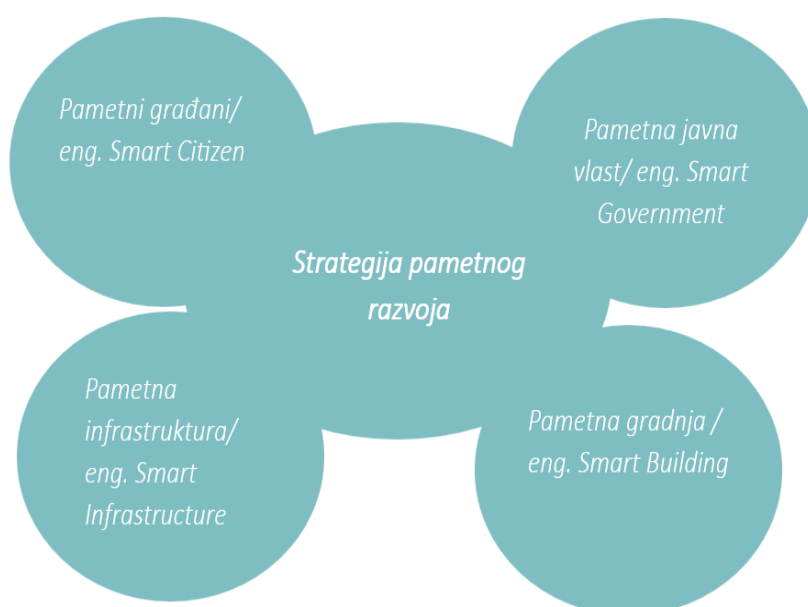
čekanja, protok vode, plina, a sve u svrhu optimizacije učinkovitosti usluga javne uprave i podizanja postojeće kvalitete života stanovnika. Tehnologija i internet ovdje ne služe samo za poboljšanje kvalitete života, već i smanjenju troškova uz pametnije prikupljanje podataka, obradu i njihovu analizu.

U svemu tome veliki je naglasak na očuvanju okoliša, ali i osiguravanju uvjeta za održivi razvoj. Na osnovu svega navedenog može se zaključiti da pametna sredina obuhvaća umreženo stanovništvo, povezane IT sustavi, razne senzore i druge uređaje koji prate stanje okoliša, a sve s ciljem kako bi se donijele održivije, funkcionalnije i ekonomičnije odluke.

Upotrebom pametnih tehnologija i digitalizacijom procesa povećat će se učinkovitost i transparentnost rada javne uprave što će potencijalno privući nove ulagače i investitore te na taj način pridonijeti gospodarskom napretku zajednice. Dodajući još i mogućnost kontinuiranog aktivnog sudjelovanja stanovnika u predlaganju novih inovacija i poboljšanja procesa, siguran je sveobuhvatni razvoj životne okoline i unaprjeđenje kvalitete života. Za razliku od prijašnjeg, tradicionalnog modela koji u centar stavlja javnu upravu, model pametnog razvoja u centar svog djelovanja postavlja stanovnike tog prostora koji predstavljaju najvažniju točku budućeg razvoja.

Koncept Pametnog razvoja kao polazišnu točku uzima Strategiju razvoja pametne Općine. Strategija razvoja pametne Općine jest strateški dokument unutar kojeg se putem strateškog okvira, odnosno vizije, misije, strateškog usmjerenja, mjera i projekata postavlja temelj za daljnji razvoj Općine. Upravo je zbog toga Strategija pametnog razvoja postavljena u središte modela pametnog razvoja.

Slika 3. Dimenzije utjecaja Strategije pametnog razvoja. Izvor: Level Project d.o.o.

Uzimajući u obzir kako je Općina Škabrnja, kao i druga područja Europske unije, suočena sa sličnim općim problemima kao što su starenje stanovništva, depopulacija, smanjena mobilnost, nejednaka distribucija javnih usluga i programa za lokalno stanovništvo, smanjene poslovne mogućnosti, slaba iskorištenost prirodnih resursa, nedostatan ekonomski i tehnološki razvoj, ali da ju uz opće pogađaju i specifični lokalniji izazovi povezani za jedinstvene karakteristike područja, definirano je pisanje ove Strategije pametnog razvoja Općine Škabrnja, kako bi se osigurao kvalitetan život te povećanje zadovoljstva životom u Općini koji bi doprinijeli obnovi ruralnog područja, odnosno ruralnom razvoju navedenog područja.

1.2. *Strateško planiranje u Republici Hrvatskoj*

Strateško je planiranje u javnoj upravi proces definiranja ciljeva, politika i aktivnosti kako bi se ostvarili ciljevi u javnom sektoru na najbolji način. Ovaj proces uključuje identifikaciju problema i prilika, razvoj strategija i planova te provođenje tih planova. Cilj strateškog planiranja u javnoj upravi je osigurati efikasnu, učinkovitu i transparentnu javnu upravu koja će zadovoljiti potrebe građana i ostalih dionika.

Strateško planiranje i upravljanje javnim politikama u Republici Hrvatskoj uređeno je kroz Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, 151/22) koji se temelji na određenim načelima poput načela točnosti i cjelovitosti, učinkovitosti i djelotvornosti, odgovornosti i usmjerenosti na rezultat, održivosti, partnerstva i transparentnosti.

Načelo točnosti i cjelovitosti odnosi se na to da se za pripremu, izradu, izvješćivanje te praćenje provedbe i učinaka akata strateškog planiranja moraju koristiti pouzdani, provjerljivi i usporedivi podaci, akti strateškog planiranja moraju biti usklađeni s aktima strateškog planiranja više ili jednake hijerarhijske razine, ali i dokumentima prostornog planiranja. Načelo učinkovitosti i djelotvornosti odnosi se na to da se za sve razine utvrđenih ciljeva i mjera u aktima strateškog planiranja moraju definirati odgovarajući pokazatelji, dok očekivani rezultati, ishodi i učinci provedbe akata strateškog planiranja moraju biti razumljivi, procjenjivi i mjerljivi te se trebaju planirati i postići uz optimalne troškove. Osim toga, prilikom odabira smjera djelovanja mora se razmotriti više opcija, a odabrana opcija treba jamčiti veću društvenu i ekonomsku vrijednost, odnosno optimalnu vrijednost za novac poreznih obveznika, dok su javna tijela dužna primjenjivati načelo dobrog financijskog upravljanja. Načelom odgovornosti i usmjerenosti na rezultat obvezuju se tijela zadužena za izradu i provedbu akata strateškog planiranja na osiguravanje odgovarajućih uvjeta, resursa i političke podrške za postizanje rezultata, ishoda i učinaka. Tijelo zaduženo za provedbu dužno je pratiti i analizirati podatke o provedbi i postignute rezultate. Ukoliko se ciljevi ne postižu, ili više nisu u skladu s okolnostima, moraju se prilagođavati i ispravljati. Načelom održivosti obvezuje se tijelo zaduženo za izradu i provedbu akata strateškog planiranja da pripremu i provedbu novih akata strateškog planiranja temelji na rezultatima i iskustvima iz prethodnih procesa strateškog planiranja. Ciljevi i postupci djelovanja moraju biti usklađeni između tijela zaduženih za provedbu i različitih razina vlasti. Problemi i

izazovi koje javno tijelo nastoji riješiti kroz postupke strateškog planiranja i upravljanja razvojem moraju biti jasno obrazloženi i relevantni. Ciljevi u aktima strateškog planiranja moraju biti jasno definirani i mjerljivi uporabom relevantnih pokazatelja. U aktima strateškog planiranja mora biti definirana odgovornost za provedbu i postizanje rezultata, ishoda i učinaka. Postupci strateškog planiranja i upravljanja razvojem su javni, a akti strateškog planiranja i izvješća o provedbi i vrednovanju se objavljuju .

Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske definiraju se različite vrste akata strateškog planiranja prema roku važenja, odnosno prema sadržajnom obuhvatu, poput kratkoročnih akata koji se izrađuju za razdoblje od jedne do pet godina, srednjoročnih akata koji se donose za razdoblje do deset godina, te dugoročnih akata koji se donose za razdoblje od najmanje deset godina, odnosno akata nacionalnog značaja, značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te akata povezanih s okvirom za gospodarsko upravljanje EU.

1.3. Strategija pametnog razvoja

Strategija pametnog razvoja jest strateški dokument usmjeren na planiranje i implementaciju inovativnih pristupa kako bi se postigao održiv i učinkovit razvoj određenog područja, odnosno kako bi se implementirao model pametnog razvoja. U tome se smislu koriste digitalne tehnologije, participacija građana te usmjerenje na održivost, a kako bi se unaprijedila kvaliteta života stanovništva, postigao gospodarski rast i društvena inkluzivnost. Strategija pametnog razvoja tako predstavlja temeljni dokument koji omogućava promišljanje i planiranje u smjeru modela pametnog razvoja.

Strategija pametnog razvoja temelji se na definiranju koncepta pametnog razvoja, analizi strateških dokumenata i zakona, analizi stanja područja Općine te SWOT analize. Na temelju analiza definirana je vizija i misija te strateška područja razvoja. Uz to definirani su i projekti koje Općina planira provesti u sljedećih 10 godina.

Kako bi se Strategija pametnog razvoja realizirala koristio se kabinetski rad i konzultacije. Kabinetski je rad obuhvaćao analizu literature koja je obuhvaćala zakonsku, razvojno – stratešku, prostorno – plansku, znanstvenu i drugu literaturu, dok su se kroz konzultacije tražile konkretne informacije o stanju u prostoru te razvojnim projektima koji se planiraju na razini jedinice lokalne samouprave.

1.4. Usklađenost sa strateškim dokumentima

Ovim poglavljem dan je pregled strateških dokumenata i inicijativa na međunarodnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini vezanih za model pametnog razvoja. Prilikom pisanja Strategije pametnog razvoja vodilo se računa da je Strategija usklađena sa svim strateškim dokumentima više razine.

Europski zeleni plan predstavlja strategiju kojoj je cilj postići održivi razvoj područja Europske unije, odnosno integrirati ciljeve održivog razvoja Ujedinjenih naroda u središte djelovanja Europske unije. Europski zeleni plan je strategija razvoja Europske unije kojom se EU nastoji preobraziti u pravedno i prosperitetno društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom u kojem 2050. godine neće biti neto emisija stakleničkih plinova i u kojem gospodarski rast nije povezan s upotrebom resursa. Također, kroz Europski zeleni plan postavlja se strateški pristup u rješavanju problema utjecaja klimatskih promjena jačanjem međunarodnog djelovanja te oblikovanjem prilagodbe kako bi postala pametnija, sustavnija i brža. Elementi zelenog plana obuhvaćaju:

- ↪ Veće klimatske ambicije EU za 2030.- i 2050.
- ↪ Opskrba čistom, cjenovno pristupačnom i sigurnom energijom
- ↪ Mobilizacija industrije za čisto i kružno gospodarstvo
- ↪ Izgradnja i obnova uz učinkovitu upotrebu energije i resursa
- ↪ Cilj nulte stope onečišćenja za netoksični okoliš
- ↪ Mobilizacija istraživanja i poticanje inovacija
- ↪ Očuvanje i obnova ekosustava i biološke raznolikosti
- ↪ Od „*polja do stola*“: pravedan i zdrav prehrambeni sustav koji je prihvatljiv za okoliš
- ↪ Brži prelazak na održivu i pametnu mobilnost

S obzirom kako Europski zeleni plan obuhvaća sve gospodarske sektore, predstavlja glavni strateški dokument za područje Europske unije s kojim trebaju biti usklađene sve druge strategije na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini¹.

Zajednička energetska i klimatska Strategija 2030 strategija je koja određuje političko usmjerenje vezano za energetska i klimatska sektor za razdoblje do 2030. godine. Strategijom je izrađen plan kojim će se osigurati sigurna, cjenovno dostupna i ekološki prihvatljiva energija koja se temelji na postojećoj energetska politici EU, strategiji energetska sigurnosti te okviru za energetska i klimatska politiku do 2030. godine. Ciljevi Strategije do 2030. godine su:

- ↪ smanjene emisija stakleničkih plinova za 40% u usporedbi s razinama izmjerenim 1990. godine;
- ↪ najmanje 27% potrošene energije treba biti generirano iz obnovljivih izvora;
- ↪ najmanje 27% ušteda u potrošnji energije u usporedbi s „*business as usual*“ scenarijem².

Digitalna agenda za Europu prepoznaje važnost informacijskih i komunikacijskih tehnologija za ostvarivanje ciljeva EU. Digitalna agenda pisana je do sada za dva desetogodišnja razdoblja, za razdoblje od 2010. do 2020., te za razdoblje od 2020. do 2030. godine. Drugi digitalni program koji obuhvaća razdoblje do 2030. godine usmjeren je na dubinska promjena do kojih je došlo

---

¹ Europska komisija (2019.). Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Europski zeleni plan (COM(2019) 640 final) od 11.12.2019. godine. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52019DC0640>

² Nacionalni portal energetska učinkovitosti. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://www.enu.hr/ee-u-hrvatskoj/20-20-20-i-dalje/ciljevi-eu-2030/>

uvođenjem digitalnih tehnologija, na ključnu ulogu digitalnih usluga i tržišta te na nove tehnološke i geopolitičke ambicije EU-a. U tome smislu definirani su prioriteti: razvoj kvantnog računalstva, strategija lanca blokova i trgovinska politika koja se temelji na lancima blokova, antropocentrična i pouzdana umjetna inteligencija, poluvodiči (Europski akt o čipovima), digitalna suverenost, kibersigurnost, gigabitna povezivost, 5G i 6G, europski podatkovni prostor i infrastruktura te postavljanje globalnih tehnoloških standarda. Također, navedenom strategijom postavljeni su ciljevi koje je potrebno ostvariti u sljedećem razdoblju:

- ↪ vještine: najmanje 80 % svih odraslih osoba ima osnovne digitalne vještine, na razini EU treba se postići zaposlenost minimalno 20 milijuna stručnjaka za informacijsko – komunikacijske tehnologije, među kojima bi trebalo biti više žena;
- ↪ poduzeća: najmanje 75 % poduzeća koristi usluge računalstva u oblaku, velikih količina podataka i umjetnu inteligenciju; više od 90 % malih i srednjih poduzeća u EU trebalo bi dosegnuti barem osnovnu razinu digitalnog intenziteta; broj *jednoroga* u EU trebao bi se udvostručiti;
- ↪ infrastruktura: sva kućanstva u EU imaju gigabitnu povezivost, a sva naseljena područja trebala bi biti pokrivena 5G mrežom; proizvodnja najsuvremenijih i održivih poluvodiča u Europi trebala bi činiti 20 % svjetske proizvodnje; u EU bi u upotrebi trebalo biti 10 000 klimatski neutralnih i iznimno sigurnih rubnih čvorova, a Europa bi trebala imati svoje prvo kvantno računalo;
- ↪ javne usluge: sve ključne javne usluge trebale bi biti dostupne na internetu; svi će građani imati pristup svojoj zdravstvenoj dokumentaciji u elektroničkom obliku, a 80 % građana trebala bi se koristiti rješenjem za digitalni identitet.

Ukupni proračun na programu Digitalna Europa iznosi 7,5 milijardi EUR-a za razdoblje 2021. – 2027., dok države članice moraju izdvojiti najmanje 20% svojih sredstava za oporavak za projekte usmjerene na digitalizaciju gospodarstava i društva³.

Digitalni kompas donesen je 2021. godine kao desetogodišnji pristup Europske unije usmjeren na digitalni razvoj. Digitalni se kompas sastoji od četiri glavne točke koje su usmjerene na digitalne ambicije:

- ↪ digitalizaciju javnih usluga;
- ↪ digitalnu transformaciju poduzeća;
- ↪ sigurnu, učinkovitu i održivu digitalnu infrastrukturu;
- ↪ digitalno kvalificirane građane i visokokvalificirane stručnjake⁴.

Zajednička poljoprivredna politika EU jedna je od najvažnijih politika koja se tiče ruralnog prostora, posebno u pogledu mehanizama djelovanja te mogućnosti financiranja ruralnog

---

³ Digitalna agenda za Europu. Informativni članci o Europskoj uniji. Europski parlament. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/64/digitalna-agenda-za-europu>

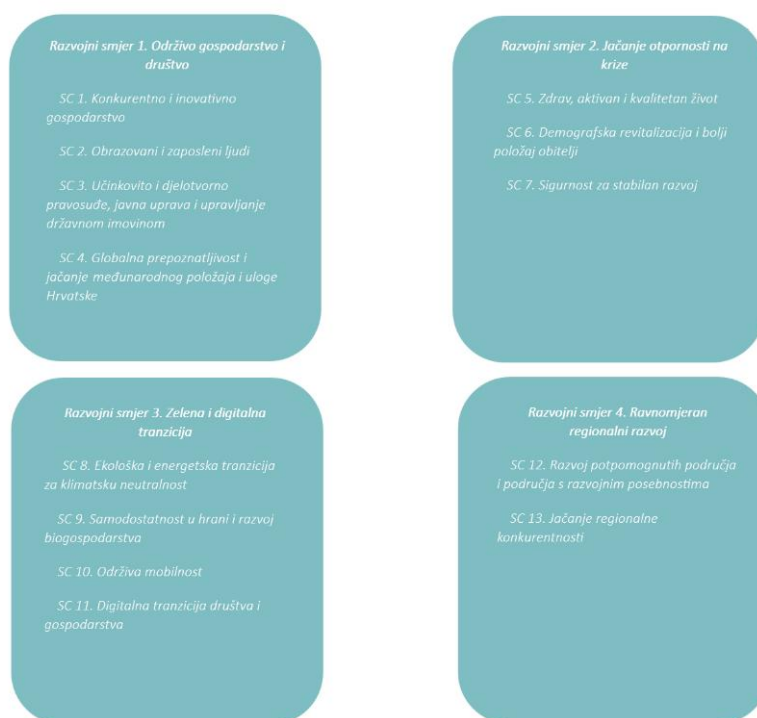
⁴ Digitalno desetljeće Europe: digitalni ciljevi za 2030. Europska komisija. Dostupno na mrežnoj stranici: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_hr

razvoja. Trenutačno je na snazi Zajednička poljoprivredna politika za razdoblje 2023. – 2027. godine. Ciljevi koji su postavljeni zajedničkom poljoprivrednom politikom:

- ✎ osiguravanje pravednog dohotka za poljoprivrednike;
- ✎ povećanje konkurentnosti;
- ✎ jačanje položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom;
- ✎ borba protiv klimatskih promjena;
- ✎ briga za okoliš;
- ✎ očuvanje krajolika i biološke raznolikosti;
- ✎ poticanje generacijske obnove;
- ✎ dinamična ruralna područja;
- ✎ zaštita kvalitete hrane i zdravlja;
- ✎ poticanje znanja i inovacija⁵.

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske krovni je strateški dokument na nacionalnoj razini kojim je postavljena vizija Hrvatske koja se želi postići: *Hrvatska je u 2030. godini konkurentna, inovativna i sigurna zemlja prepoznatljivog identiteta i kulture, zemlja očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve.* Strategijom su utvrđena četiri razvojna smjera: Održivo gospodarstvo, Jačanje otpornosti na krize, Zelena i digitalna tranzicija te Ravnomjeran regionalni razvoj⁶.

Slika 4. Razvojni smjerovi i strateški ciljevi Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske. Izvor: Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske.

Strategijom digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine teži se stvaranju regulatornog, investicijskog i poreznog okruženja koje djeluje poticajno na tehnološki razvoj i inovacije,

⁵ Ključni ciljevi politike ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027. Europska komisija. Agriculture and rural development. Dostupno na mrežnim stranicama: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-2023-27/key-policy-objectives-cap-2023-27_hr

⁶ Vlada republike Hrvatske. 2030 Nacionalna razvojna strategija. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://hrvatska2030.hr/rs4/>

ulaganje u digitalne kompetencije građana i povećanje broja stručnjaka u informacijsko – komunikacijskim tehnologijama te primjeni naprednih tehnologija u javnim i tržišnim djelatnostima. Strategijom su utvrđeni sljedeći strateški ciljevi:

- ↪ razvijeno i inovativno digitalno gospodarstvo;
- ↪ digitalizirana javna uprava;
- ↪ razvijene, dostupne i korištene mreže vrlo velikih kapaciteta;
- ↪ razvijene digitalne kompetencije za život i rad u digitalno doba⁷.

Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske usvojena je 2009. godine za desetogodišnje razdoblje. Strategijom se utvrđuje djelovanje u području preobrazbe prema održivom razvoju Republike Hrvatske. Glavni ciljevi postavljeni u Strategiji su:

- ↪ zaustaviti daljnji pad prirodnog prirasta stanovništva i nepovoljna migracijska kretanja s ciljem da se brojnost stanovništva Republike Hrvatske održava na razini višoj od 4 milijuna stanovnika do 2050., uz podizanje stope totalnog fertiliteta sa sadašnjih 1,38 na 1,88, odnosno podizanja broja novorođene djece sa sadašnjih 42.500 na 60.000 na godinu;
- ↪ učinkovita zaštita biološke i krajobrazne raznolikosti, primjenom i unapređivanjem postojećih i donošenjem novih zakonskih propisa te razumnim gospodarenjem i zaštitom prirodnih vrijednosti, primjenom naprednih tehnologija, integriranjem politike zaštite prirode u razvojne politike pojedinih sektora, uz praćenje pritisaka te uz stručni nadzor;
- ↪ primjena održive poljoprivredne proizvodnje, odnosno poljoprivredno zemljište treba koristiti u skladu s načelima održivoga gospodarenja tlima
- ↪ Korištenje proizvoda šuma i šumskog zemljišta u skladu s načelima održivoga gospodarenja šumama;
- ↪ jačanje prostorno-razvojne strukture uravnoteženim policentričnim razvitkom temeljenim na opremljenosti kvalitetnom infrastrukturuom, stvaranjem mreže gradova srednje i male veličine te uvažavanjem osobitosti prirodne i kulturne baštine kao važnih čimbenika nacionalnoga prostornog identiteta;
- ↪ smanjiti štetne emisije u glavne sastavnice okoliša na najmanju moguću mjeru, a posebice zaštititi onečišćenje podzemnih voda, tj. rezervi pitke vode;
- ↪ tijekom planiranja gospodarskih djelatnosti, osobito eksploatacijskih zahvata treba osigurati racionalno korištenje neobnovljivih prirodnih dobara te održivo korištenje obnovljivih prirodnih izvora;
- ↪ ostvariti uravnotežen i stabilan rast gospodarstva koji bi imao manji utjecaj na daljnju degradaciju okoliša i stvaranje otpada. Rast mora pratiti promjena neodrživih obrazaca ponašanja u kućanstvima te u javnom i privatnom sektoru;
- ↪ ostvariti socijalno uključivo društvo koje odlikuje solidarnost unutar generacije i među generacijama te u kojem se poštuju različitosti u okviru demokratskih vrijednosti, u

---

⁷ Strategija digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine. Narodne novine broj 2/2023.

kojem svaki pojedinac, bez obzira na spol i podrijetlo, ima jednaka prava i mogućnosti aktivno i odgovorno sudjelovati u okolnostima koje unapređuju i osiguravaju socijalnu sigurnost, ljudsko zdravlje i pravnu zaštitu;

- ↪ osigurati kvalitetnu i sigurnu opskrbu energijom, uz nužno smanjivanje negativnih učinaka na okoliš i društvo;
- ↪ očuvanje i unapređivanje zdravlja cjelokupne populacije osiguravanjem pravodobnog pristupa zdravstvenim uslugama, koristeći znanstveno utemeljene programe sprečavanja i suzbijanja bolesti i promicanja zdravlja;
- ↪ dobro povezivanje svih dijelova nacionalnog teritorija te otoka s kopnom i međusobno, kako bi transportni sustav bio dostatan za sve gospodarske, socijalne i okolišne potrebe Republike Hrvatske, a da istodobno njegov neželjeni utjecaj na ekonomiju, društvo i okoliš bude minimalan
- ↪ kroz teritorijalnu koheziju razviti integrirani pristup pitanju dostupnosti i povezanosti, radi što boljeg iskorištavanja razvojnih karakteristika svojstvenih različitim prostorima;
- ↪ promicati održivo gospodarenje Jadranskim morem, obalom i otocima i očuvanje morskih ekosustava smanjivanjem unosa otpadnih tvari i stranih mikroorganizama i patogena u more iz svih izvora onečišćenja, potporom lokalnim zajednicama, osobito otočnima, ali s ograničavanjem utjecaja gospodarskih djelatnosti, osobito turizma, na okoliš⁸.

Strategijom niskougličnog razvoja Hrvatske utvrđena je vizija Hrvatske koja: *“vodi viziji društva u kojem ćemo živjeti zdravije, ugodnije, s niskougličnim rastom i djelotvornim upravljanjem resursima. Postojeći nacionalni fond zgrada bit će obnovljen, a novi građeni po principima za zgrade gotovo nulte energije i kružnog gospodarenja. Opskrba energijom bit će sigurnija, iz obnovljivih izvora i s malim emisijama, a potrošači energije bit će i proizvođači energije. Kombinacija proizvodnje električne energije na mjestu potrošnje i dobava iz javne mreže pružit će visoku razinu sigurnosti opskrbe električne energije. Prometni sustav bit će intermodalan i integriran, pretežito s vozilima na električni pogon i s korištenjem niskougličnog i za klimu neutralnog goriva. Industrija i poljoprivreda bit će učinkovite i povezane sa svim sektorima gospodarstva, a pritom će se smanjivati stvaranje otpadnih materijala u integriranom i kružnom gospodarstvu.”* Strategijom su utvrđeni sljedeći ciljevi:

- ↪ postizanje održivog razvoja temeljenog na znanju i konkurentnom niskougličnom gospodarstvu i učinkovitom korištenju resursa;
- ↪ povećanje sigurnosti opskrbe energijom, održivost energetske opskrbe, povećanje dostupnosti energije i smanjenje energetske ovisnosti;
- ↪ solidarnost izvršavanjem obveza Republike Hrvatske prema međunarodnim sporazumima, u okviru politike EU-a, kao dio naše povijesne odgovornosti i doprinos globalnim ciljevima;
- ↪ smanjenje onečišćenja zraka i utjecaja na zdravlje te kvalitetu života građana⁹.

⁸ Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske. Narodne novine broj 30/2009.

⁹ Strategija niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu. Narodne novine broj 63/2021.

Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine kojim se definira dostupnost širokopojasnog pristupa s brzinama većim od 100 Mbit/s za sva kućanstva, gospodarske subjekte i javne korisnike na području RH. Ciljevi definirani Planom su sljedeći:

- ↳ uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta u kućanstva;
- ↳ uvođenje mreža vrlo velikog kapaciteta za javne namjene;
- ↳ uvođenje 5G mreža u urbana područja i uzduž glavnih kopnenih prometnih pravaca;
- ↳ uvođenje 5G mreža u ruralna područja¹⁰.

Ažuriranim Integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planom Republike Hrvatske za razdoblje od 2021. - 2030. definiran je cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova za Republiku Hrvatsku za 2030. godinu, povećanje udjela obnovljivih izvora energije u bruto neposrednoj potrošnji energije i energetska učinkovitost. Strategija je usmjerena na sljedeće dimenzije: Dekarbonizacija, Energetska učinkovitost, Energetska sigurnost, Unutarnje energetske tržište te Istraživanje, inovacije i konkurentnost¹¹.

Plan razvoja Zadarske županije jest srednjoročni akt strateškog planiranja od značaja za jedinicu područne (regionalne) samouprave kojim se definiraju posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva iz dugoročnih akata strateškog planiranja¹². Planom razvoja definirana je vizija Zadarske županije kao slika realnosti koju stanovnici Županije žele vidjeti u budućnosti. Planom razvoja je određena vizija Županije kao: „konkurentna i razvijena Županija koja predvodi u plavom i zelenom rastu gospodarstva Jadranske Hrvatske“ te „Županija inovativnog i održivog razvoja sa sigurnim i poticajnim okruženjem za sve njezine stanovnike“. Vizijom budućeg razvoja Županija se prikazuje kao konkurentna, otporna, digitalna, zelena i funkcionalna Županija usmjerena optimalnoj kapitalizaciji gospodarskih i društvenih potencijala na dobrobit svih svojih građana. Planom razvoja definirani su sljedeći prioriteti:

- ↳ **Prioritet 1.** Konkurentnost i inovativnost gospodarstva i društva;
- ↳ **Prioritet 2.** Izgradnja poticajnog okruženja otpornog na krize (izazove);
- ↳ **Prioritet 3.** Resursna učinkovitost i povezanost;
- ↳ **Prioritet 4.** Uravnotežen i pametan regionalni razvoj¹³.

Provedbeni program Općine Škabrnja 2021. – 2025. je kratkoročan akt strateškog planiranja koji opisuje i osigurava postizanje ciljeva iz srednjoročnih akata strateškog planiranja te ih povezuje s proračunom, a donosi se za vrijeme trajanja mandata izvršnog tijela Općine¹⁴. Provedbenim programom utvrđena je Vizija Općine Škabrnja: „Općina Škabrnja biti će područje koje kroz razvoj temeljen na principima održivosti omogućuje lokalnom stanovništvu i poslovnim

¹⁰ Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine. Narodne novine broj 26/2021.

¹¹ Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (2009). Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. Dostupno na mrežnim stranicama. godine https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/UPRAVA%20ZA%20ENERGETIKU/Strategije,%20planovi%20i%20programi/hr%20necp/Integrirani%20nacionalni%20energetski%20i%20klimatski%20plan%20Republike%20Hrvatske%20%20_final.pdf

¹² Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske. Narodne novine 123/2017.

¹³ Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Plan razvoja Zadarske županije 2021.-2027. Dostupno na mrežnoj stranici: https://www.zadarska-zupanija.hr/images/dokumenti/452/Plan_razvoja_Zadarske_%C5%BEupanije_2021.pdf

¹⁴ Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske. Narodne novine 123/2017.

subjektima visok životni standard i stimulirajuće poslovno okruženje“, a definirani su i prioriteti djelovanja te mjere kojima se nastoji postići navedena vizija:

• **Prioritet 1. Razvoj infrastrukture i unaprjeđenje uvjeta života na području Općine Škabrnja:**

- ↳ Mjera 1.1. Izgradnja komunalne infrastrukture;
- ↳ Mjera 1.2. Ulaganja u programe ranog i predškolskog odgoja i sve razine obrazovanja;
- ↳ Mjera 1.3. Postavljanje transformatora na mjesnom groblju sv. Luka;
- ↳ Mjera 1.4. Zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području Općine Škabrnja.

• **Prioritet 2. Ulaganje u socijalnu politiku, briga o starijima, te ulaganje u društveni život stanovništva:**

- ↳ Mjera 2.1. Ulaganje u sadržaje i usluge za stanovništvo na području JLS;
- ↳ Mjera 2.2. Pomoć i zaštita najstarijeg i nemoćnog stanovništva;
- ↳ Mjera 2.3. Organizacija prigodnih i tradicionalnih manifestacija.

• **Prioritet 3. Rast i razvoj turizma, kulture i sporta, ulaganje u obnovljive izvore energije:**

- ↳ Mjera 3.1. Razvoj memorijalnog turizma i očuvanje kulturne baštine;
- ↳ Mjera 3.2. Poboljšanje sportskog života stanovništva;
- ↳ Mjera 3.3. Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije.¹⁵

1.5. Usklađenost sa zakonskim odredbama

U ovom poglavlju navode se svi relevantni Zakoni koji su vezani za područje pametnog razvoja. Temeljni zakoni koji se odnose na sadržajnu dimenziju Strategije pametnog razvoja podrazumijevaju:

Zakon o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (NN 147/14, 123/17, 118/18). Navedenim Zakonom uređuju se ciljevi i načela upravljanja regionalnim razvojem Republike Hrvatske, planski dokumenti politike regionalnog razvoja, tijela nadležna za upravljanje regionalnim razvojem, ocjenjivanje stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, način utvrđivanja urbanih i potpomognutih područja, poticanje razvoja potpomognutih područja, provedba, praćenje i izvještavanje o provedbi politike regionalnog razvoja u svrhu što učinkovitijeg korištenja fondova EU.

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20). Zakonom se uređuju jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, njihov djelokrug i

---

¹⁵ Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Provedbeni program Općine Škabrnja 2021.-2025. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/strateski-razvojni-program/>

ustrojstvo, način rada njihovih tijela, nadzor nad njihovim aktima i radom te druga pitanja od značenja za njihov rad.

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23). Zakonom se uređuje sustav prostornog uređenja: ciljevi, načela i subjekti prostornog uređenja, praćenje stanja u prostoru i području prostornog uređenja, uvjeti planiranja prostora, donošenje Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, prostorni planovi uključujući njihovu izradu i postupak donošenja, provedba prostornih planova, uređenje građevinskog zemljišta, imovinski instituti uređenja građevinskog zemljišta i nadzor.

Zakon o sustavu državne uprave (NN 66/19). Zakonom se uređuje sustav državne uprave te opća pravila o ovlaštenjima za donošenje podzakonskih propisa za provedbu zakona i privremenih interventnih mjera.

Zakon o državnoj informacijskoj infrastrukturi (NN 92/14). Zakonom se utvrđuju prava, obveze i odgovornosti nadležnih tijela javnog sektora vezano za uspostavu, razvoj i upravljanje sustavom državne informacijske infrastrukture, uspostavljanje i upravljanje sustavom javnih registara i uvjeti koje državna informacijska infrastruktura mora osigurati u odnosu na javne registre, kao i korištenje zajedničke osnovice za sigurnu razmjenu podataka unutar sustava državne informacijske infrastrukture, zajedničkog sustava identifikacije i autentifikacije, jedinstvene točke interakcije s građanima i drugim korisnicima.

Zakon o pravu na pristup informacijama (NN 25/13, 85/15, 69/22). Zakonom se uređuje pravo na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija koje posjeduju tijela javne vlasti, propisuju se načela prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, ograničenja prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, postupak za ostvarivanje i zaštitu prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija, djelokrug, način rada i uvjeti za imenovanje i razrješenje Povjerenika za informiranje te inspeksijski nadzor nad provedbom ovog Zakona.

2. Analiza stanja

Analiza stanja je poglavlje koje se bavi analizom prostornih specifičnosti Općine Škabrnja. U tom se kontekstu bavi analizom podataka i informacija vezanih za relevantna područja za model pametnog razvoja: Upravljanje općinom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge, Održiv promet i mobilnost. Podaci za poglavlje preuzeti su iz strateških dokumenata, zakona, statuta, prostornog plana jedinice lokalne i regionalne razine, znanstvene i stručne literature te drugih relevantnih izvora.

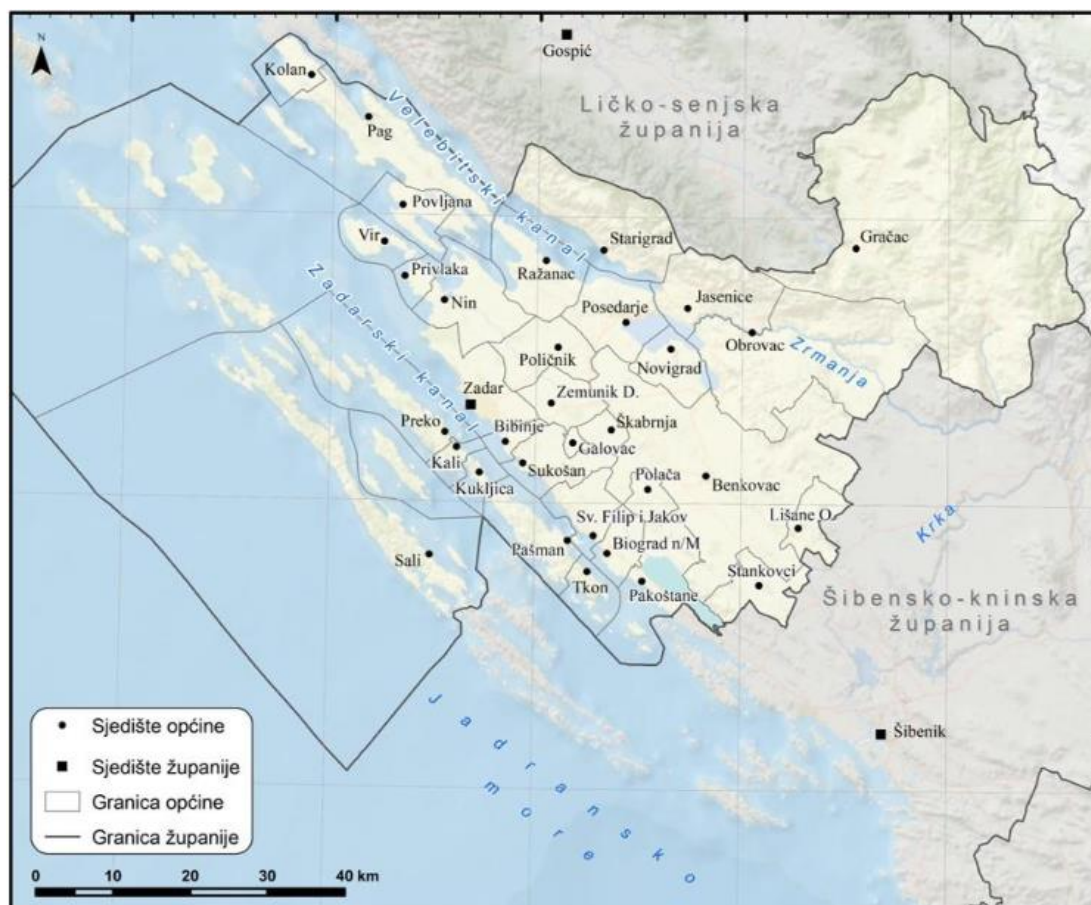
2.1. Upravljanje Općinom i uslugama

Upravljanje Općinom i uslugama prvo je područje koje se analizira. Analiza upravljanja Općinom i uslugama podrazumijeva analizu područja Općine Škabrnja, način upravljanja te mogućnosti financiranja kroz općinski proračun. Sukladno tome poglavlje je podijeljeno na dva dijela: Smještaj i administrativni ustroj Općine Škabrnja te Proračun Općine.

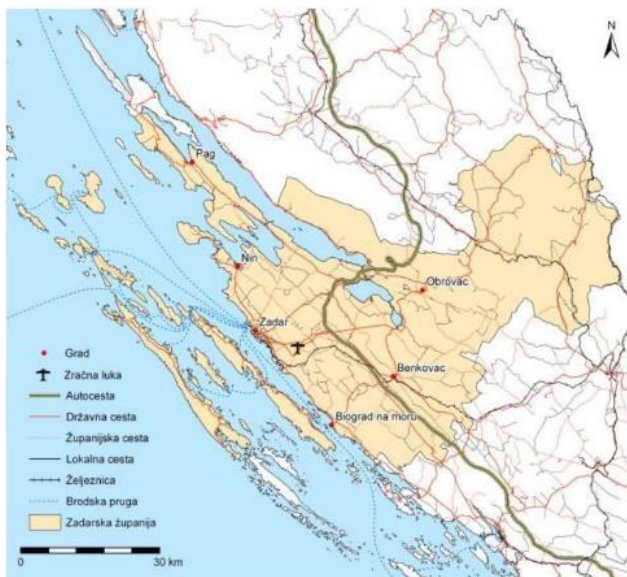
2.1.1. Smještaj i administrativni ustroj Općine Škabrnja

Smještaj Općine odnosi se na njezinu geografsku poziciju, tj. na prostornu raspodjelu njezina teritorija. To uključuje informacije o granicama Općine, njezinoj lokaciji u odnosu na susjedne općine, gradove ili regije, te prirodno-geografskim karakteristikama, dok se administrativni ustroj Općine odnosi na organizaciju i strukturu njezine uprave te način na koji obavlja administrativne funkcije.

Slika 5. Upravno-teritorijalni ustroj Zadarske županije. Izvor: Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Plan razvoja Zadarske županije 2021.-2027. Dostupno na mrežnoj stranici: https://www.zadarska-zupanija.hr/images/dokumenti/452/Plan_razvoja_Zadarske_%C5%BEupanije_2021.pdf

Slika 6. Prometna sustav Zadarske županije. Izvor: Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Plan razvoja Zadarske županije 2021.-2027. godine.

Zadarska županija je najvećim dijelom smještena u Primorskoj Hrvatskoj. Manjim dijelom zahvaća dio Gorske Hrvatske i to područje Velebita te istočni dio ličko-krbavskog područja s Pounjem. Na sjeverozapadu graniči s Ličko-senjskom županijom, na jugoistoku sa Šibensko-kninskom županijom, na jugozapadu ima morsku granicu s Italijom, a na sjeveroistoku kopnenu granicu s Bosnom i Hercegovinom. Obuhvaća dvadeset osam općina i šest gradova te predstavlja poveznicu između „Južne“ i „Sjeverne“ Hrvatske te spoj kopnenih i pomorskih prometnih koridora.¹⁶

Grad Zadar je administrativno sjedište i glavni grad županije te po veličini treći grad na Jadranu. Dvadesetak kilometara istočno od Zadra, u središnjem dijelu Zadarske županije, smještena je Općina Škabrnja. Zauzima površinu od 22,55 km², što čini 0,62 % površine Zadarske županije. Svojom veličinom se Općina svrstava među manje jedinice lokalne samouprave u Zadarskoj županiji. Nema izlaza na more nego graniči sa sljedećim jedinicama lokalne samouprave unutar Zadarske županije: Grad Benkovac, Općina Zemunik Donji, Općina Sukošan te Općina Galovac.¹⁷

Prirodno-geografski se Općina Škabrnja smjestila u središtu Ravnih kotara; prostornoj cjelini ravničarskog područja s nadmorskim visina do 200 m. Upravo navedena prostorna cjelina je agrarno najznačajniji dio Dalmacije zahvaljujući geološko-geomorfološkoj građi Ravnih Kotara.¹⁸

Općina Škabrnja je ustrojena 1992. godine kao jedinica lokalne samouprave sa naseljem Škabrnja kao administrativnim središtem Općine. U sastavu Općine se nalaze 2 naselja: Škabrnja i Prkos.¹⁹ Prema Odluci o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 3/2024) prema stupnju razvijenosti, Općina Škabrnja se nalazi u V. skupini jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u zadnjoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.²⁰ Nadalje, Općina ne ostvaruje status brdsko-planinskog područja prema Odluci o obuhvatu i razvrstavanju jedinica lokalne samouprave koje

¹⁶ OIKON d.o.o. Institut za primijenjenu ekologiju (2013). Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije.

¹⁷ Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Plan razvoja Zadarske županije 2021.-2027. Dostupno na mrežnoj stranici: https://www.zadarska-zupanija.hr/images/dokumenti/452/Plan_razvoja_Zadarske_%C5%BEupanije_2021.pdf

¹⁸ Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Provedbeni program Općine Škabrnja 2021.-2025. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/strateski-razvojni-program/>

¹⁹ Službena stranica Općine Škabrnja. Posjećeno 22.01.2024. godine. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/ustrojstvo-opcine.html>

²⁰ Vlada Republike Hrvatske (2024). Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. Narodne novine, br. 3/2024. Dostupno na mrežnoj stranici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_01_3_60.html

stječu status brdsko-planinskog područja (NN 24/19)²¹, no prema Zakonu o područjima posebne državne skrbi (NN 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14, 18/15, 106/18) pripada drugoj skupini, odnosno skupini gdje su područja gradova, općina i naselja bila okupirana za vrijeme Domovinskog rada.²²

Jedinicom lokalne samouprave upravljaju predstavničko tijelo, izvršno tijelo i jedinstveni upravni odjel Općine Škabrnja. Predstavničko tijelo Općine Škabrnja je Općinsko vijeće, dok je izvršno tijelo Općine Općinski načelnik.²³

Općinsko vijeće je predstavničko tijelo građana i tijelo lokalne samouprave koje donosi odluke i akte u okviru prava i dužnosti Općine te obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i Statutom. Sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20) predstavničko tijelo: donosi statut jedinice lokalne, donosi odluke i druge opće akte kojima uređuje pitanja iz samoupravnog djelokruga jedinice lokalne samouprave, osniva radna tijela, bira i razrješuje članove tih tijela te bira, imenuje i razrješuje i druge osobe određene zakonom, drugim propisom ili statutom, uređuje ustrojstvo i djelokrug upravnih tijela jedinice lokalne samouprave, osniva javne ustanove i druge pravne osobe za obavljanje gospodarskih, društvenih, komunalnih i drugih djelatnosti od interesa za jedinicu lokalne samouprave, te obavlja i druge poslove koji su zakonom ili drugim propisom stavljeni u njezin djelokrug. Općinsko vijeće Općine Škabrnja ima predsjednika i potpredsjednika koji se biraju većinom glasova svih članova Općinskog vijeća. Radna tijela Općinskog vijeća su: Komisija za izbor i imenovanja, Komisija za Statut, Poslovnik i normativnu djelatnost i Mandatna komisija, čiji sastav, broj članova, djelokrug i način rada utvrđuje Općinsko vijeće Poslovnikom ili posebnom odlukom.²⁴ Općinsko vijeće Općine Škabrnja ima ukupno 9 članova.²⁵

U Općini je ustrojen i Jedinstveni upravni odjel Općine za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga Općine te obavljanje poslova državne uprave koji su zakonom preneseni na Općinu. Jedinstveni upravni odjel neposredno izvršava provođenje općih akata Općinskog vijeća.²⁶ Jedinstvenim upravnim odjelom upravlja pročelnik kojeg imenuje Općinski načelnik na temelju javnog natječaja. Ustrojstvo u Jedinstvenom upravnom odjelu Općine Škabrnja se sastoji od tri odsjeka: Odsjek za financije i računovodstvo, Odsjek za opće i administrativne poslove te Odsjek za komunalne poslove i prostorno planiranje.²⁷ Kao organizacijska jedinica Jedinstvenog

---

²¹ Vlada Republike Hrvatske (2019). Odluka o obuhvatu i razvrstavanju jedinica lokalne samouprave koje stječu status brdsko-planinskog područja. Dostupno na mrežnoj stranici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2019_03_24_484.html

²² Vlada Republike Hrvatske (2018). Zakon o područjima posebne državne skrbi. Narodne novine, br. 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14, 18/15, 106/18. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.zakon.hr/z/471/Zakon-o-podru%C4%8Djima-posebne-dr%C5%BEavne-skrbi>

²³ Općinsko vijeće Općine Škabrnja (2021). Statut Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/statut-opcine-skabrnja/>

²⁴ Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Provedbeni program Općine Škabrnja 2021.-2025. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/strateski-razvojni-program/>

²⁵ Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Provedbeni program Općine Škabrnja 2021.-2025. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/strateski-razvojni-program/>

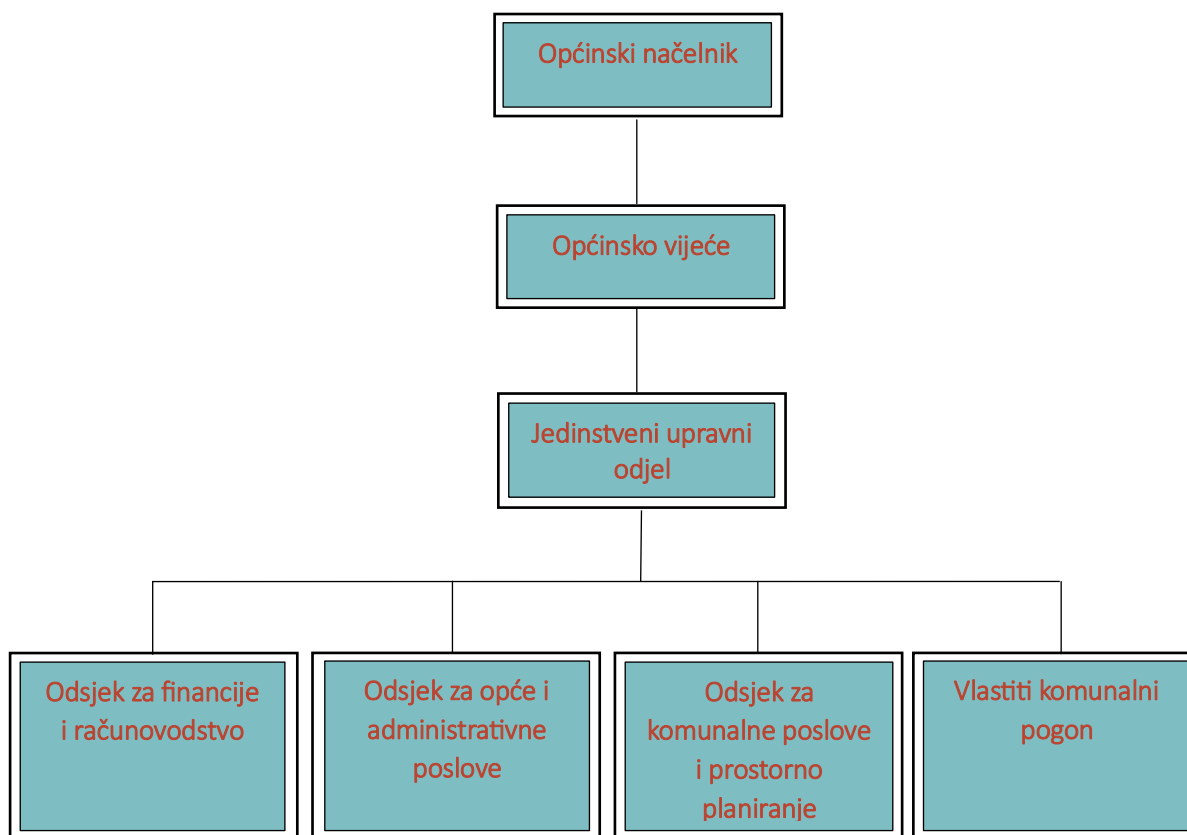
²⁶ Općinsko vijeće Općine Škabrnja (2021). Statut Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/statut-opcine-skabrnja/>

²⁷ Općinski načelnik (2020). Pravilnik o unutarnjem redu Jedinstvenog upravnog odjela Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/odluke-akti-ostali-dokumenti/>

upravnog odjela Općine za obavljanje komunalnih djelatnosti osnovan je i Vlastiti komunalni pogon u kojem djeluje jedan vozač komunalnog vozila te četiri komunalna radnika na održavanju. Komunalne poslove, dakle, mogu obavljati referenti- komunalni redari unutar Jedinstvenog upravnog odjela te komunalni radnici unutar Vlastitog komunalnog pogona.²⁸ Vlastitim pogonom upravlja upravitelj pogona kojeg imenuje i razrješava Općinski načelnik.²⁹

Općinski načelnik je nositelj izvršne vlasti te zastupa Općinu. Mandat Općinskog načelnika je četiri godine. Općinski načelnik odgovoran je za zakonito i pravilno obavljanje povjerenih poslova državne uprave tijelu državne uprave. Općinski načelnik obavlja poslove utvrđene Statutom Općine³⁰. Općinski načelnik, sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi priprema prijedloge općih akata, izvršava ili osigurava izvršenje općih akata predstavničkog tijela, usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinice lokalne samouprave u obavljanju poslova iz njegovog samoupravnog djelokruga te nadzire njihov rad, upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, kao i njezinim prihodima i rashodima, odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina te raspolaganju drugom imovinom, imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba, obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i statutom.

Slika 7. Organizacijska struktura Općine Škabrnja. Izvor: Statut Općine Škabrnja. Izvor: Level Project d.o.o.

²⁸ Općinski načelnik (2020). Pravilnik o unutarnjem redu Jedinstvenog upravnog odjela Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/odluke-akti-ostali-dokumenti/>

²⁹ Općinsko vijeće Općine Škabrnja (2013). Odluka o osnivanju Vlastitog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://www.opcina-skabrnja.hr/wp-content/uploads/VLASTITI-POGON-ODLUKA-O-OSNIVANJU.pdf>

³⁰ Općinsko vijeće Općine Škabrnja (2021). Statut Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/statut-opcine-skabrnja/>

2.1.2. Proračun Općine Škabrnja

Proračun Općine predstavlja financijski plan ili plan prihoda i rashoda koji Općina planira i usvaja za određeno razdoblje. Proračun Općine uključuje prikaz planiranih prihoda koje Općina očekuje ostvariti te planirane rashode ili troškove koje namjerava podnijeti tijekom budućeg razdoblja.

Proračun Općine Škabrnja donosi predstavničko tijelo, odnosno Općinsko vijeće Općine. Proračun je temeljni dokument na razini lokalne samouprave kojim se utvrđuje plan financiranja svih aktivnosti i projekata za proračunsku, odnosno kalendarsku godinu. Drugim riječima, proračunom se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje od jedne godine, a sadrži i projekciju prihoda i primitaka te rashoda i izdataka za slijedeće dvije godine³¹.

U sljedećoj tablici su navedeni ukupni prihodi i ukupni rashodi za razdoblje od 2020. do 2023. godine.

Tablica 1. Proračun Općine Škabrnja za razdoblje od 2020.-2023. godine. Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna za 2020.,2021.,2022. te IV. Izmjene i dopune Proračuna za 2023. godinu Općine Škabrnja.

GODINA	2020. ³²	2021. ³³	2022. ³⁴	2023. ³⁵
UKUPNI PRIHODI	4.392.185,39 kn / 582.943,18 €	5.179.488,57 kn / 687.436,27 €	6.828.394,78 kn / 906.283,73 €	12.833.852,90 kn / 1.703.345,00 €
UKUPNI RASHODI	4.423.069,02 kn / 587.042,14 €	7.035.245,44 kn / 933.737,53 €	5.435.130,14 kn / 721.365,74 €	11.466.680,21 kn / 1.521.890,00 €
RAZLIKA VIŠAK/MANJAK	-30.883,63 kn /- 4.098,96€	-1.855.756,87 kn/ - 246.301,26 €	1.393.264,64 kn / 184.918,00 €	1.367.172,7 kn / 181.455,00 €

U tablici je vidljivo da je značajno manje ukupnih prihoda za razliku od ukupnih rashoda bilo ostvareno 2021. godine, dok su 2023. godine ostvareni najveći ukupni prihodi te najveći ukupni rashodi (no manji u odnosu na prihode) u zadnjih četiri godine. U razdoblju provedbe Strategije pametnog razvoja očekuje se povećanje prihoda i rashoda s obzirom kako se očekuje realizacija projekata navedenih u Strategiji. U tome smislu planira se prijava projekata na regionalne, nacionalne i europske izvore financiranja, ali i financiranje kroz privatni kapital i javno - privatno partnerstvo.

³¹ Općina Škabrnja (2024). Proračunski vodič za građane. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/proracunski-vodic.html>

³² Općinsko vijeće Općine Škabrnja. Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/proracun.html>

³³ Ibid.

³⁴ Ibid.

³⁵ Ibid.

2.2. Kvaliteta života

Ovaj dio analize usmjeren je na dimenziju kvalitete života. U tom kontekstu analizira se struktura stanovništva i ostali dionici koji mogu potaknuti poboljšanje kvalitete života kroz pružanje različiti usluga i organizaciju aktivnosti. Poglavlje je podijeljeno na dva dijela: Demografska struktura stanovništva te Civilni sektor.

2.2.1. Demografska struktura

Demografska struktura odnosi se na raspodjelu populacije unutar određene grupe prema određenim karakteristikama. Ove karakteristike uključuju faktore poput dobi, spola, obrazovanja, zanimanja, etničke pripadnosti i drugih relevantnih demografskih varijabli. Analizom demografske strukture možemo dobiti uvid u različite aspekte populacije te bolje razumjeti njezine karakteristike i promjene kroz vrijeme.

Gustoća naseljenosti područja Općine Škabrnja iznosi 73,66 stanovnika po km². Prosječna gustoća naseljenosti veća je od prosjeka Zadarske županije (s 159.766 stanovnika 2021. godine³⁶) gdje je prosječna gustoća naseljenosti 21,96 stanovnika po km² i Republike Hrvatske gdje je prosječna gustoća 68,41 stanovnika po km²³⁷.

Na području Općine Škabrnja prema Popisu stanovništva 2021. godine živi 1.661 stanovnika, od čega je 814 žena i 847 muškaraca. Na području Općine nalazi se 2 naselja, od kojih je najnaseljenije naselje Škabrnja s 1.320 stanovnika, dok naselje Prkos ima 341 stanovnika.³⁸ U odnosu na 2011. godinu, došlo je do smanjenja stanovnika u oba naselja, u naselju Škabrnja za 93 stanovnika, a u naselju Prkos za 22 stanovnika³⁹.

Tablica 2. Broj stanovnika po naseljima Općine Škabrnja u 2021. i 2011. godini. Izvor: Državni zavod za statistiku, Podaci za 2021. i 2011. godinu.

Naselje	Broj stanovnika 2021. godine	Broj stanovnika 2011. godine
Prkos	341	363
Škabrnja	1.320	1.413
UKUPNO	1.661	1.776

Do smanjenja broja stanovnika došlo je na cijelom području Općine Škabrnja. Od zadnjeg Popisa stanovništva 2011. godine smanjen je broj stanovnika Općine za 115 stanovnika što predstavlja

³⁶ Državni zavod za statistiku (2021). Stanovništvo po županijama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>

³⁷ Državni zavod za statistiku (2023). Hrvatska u brojkama 2023. Dostupno na mrežnoj stranici: https://podaci.dzs.hr/media/rh0njfqt/croinfig_2023.pdf

³⁸ Državni zavod za statistiku (2021). Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2021. Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2021. – stanovništvo po naseljima. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>

³⁹ Državni zavod za statistiku (2011). Stanovništvo prema starosti i spolu u naseljima, Popis 2011. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>

smanjenje od 6,48 %. Ovaj pokazatelj jednoznačno govori u prilog trenda depopulacije ruralnog prostora Općine Škabrnja. Tome u prilog govore i sljedeći indikatori:

- pokazatelj prosječne starosti, ili prosječna dob kao srednja vrijednost koja je prema podacima iz 2021. godine iznosila 41,4 godina, dok je 2011. iznosila 37,9, odnosno u periodu od deset godina stanovništvo je u prosjeku postalo skoro 5 godine starije;
- indeks starenja tj. odnos udjela starijih osoba od 60 godina i udjela mlađih osoba do 19 godina koji je u 2021. godini iznosio 112,6%. Ovaj podatak nam govori da postoji nesrazmjer između mladog i starog stanovništva. Također, vidljivo je da je nesrazmjer još veći nego što je bio 2011. godine kada je indeks starenja iznosio 70,4 %;
- koeficijent starosti, odnosno udio starijih od 60 godina u ukupnom stanovništvu koji je 2011. iznosio 19,5 %, a 2021. iznosi 25,8%.^{40,41}

Tablica 3. Pokazatelji starenja Općine Škabrnja. Izvor: Državni zavod za statistiku. Podaci za 2011. i 2021. godinu.

Pokazatelji starenja stanovništva	2021.	2011.
Prosječna starost (god)	41,4	37,9
Indeks starenja	112,6%	70,4%
Koeficijent starosti	25,8	19,5

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine u Općini Škabrnja, najveći udio stanovnika (od njih 1.396), njih 63,04% imalo je završenu srednju školu, dok je nešto manji broj, njih 22,06% imalo završenu osnovnu školu. Visoko obrazovanje imalo je je 8,81% stanovništva Općine Škabrnja, dok 0,7% stanovnika Općine nije završilo osnovnu školu ili uopće nije išlo u školu⁴².

Tablica 4. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi na području Općine Škabrnja. Izvor: Državni zavod za statistiku, podaci za 2021. i 2011. godinu.

Godina	Ukupno	Bez škole	1-3 razred osnovne škole	4-7 razred osnovne škole	Osnovna škola	Srednja škola	Visoko obrazovanje				Nepoznato
							Svega	Stručni studij	Sveučilišni studij	Doktorat znanosti	
2021.	1.396	10	10	64	308	880	123	45	77	1	1
2011.	1.406	82	38	131	337	738	79	30	48	1	1

Iako su zadnji podaci vezani za pismenost zastarjeli, do sada nisu objavljeni noviji i relevantniji podaci u sklopu Popisa stanovništva 2021. godine te će se u nastavku teksta analizirati upravo zadnji podaci iz 2011. godine.

⁴⁰ Državni zavod za statistiku (2021). Popis stanovništva 2021. Stanovništvo po gradovima i općinama. Kontingenti stanovništva po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>

⁴¹ Državni zavod za statistiku (2011). Popis stanovništva 2011. Kontingenti stanovništva po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>

⁴² Državni zavod za statistiku (2021). Popis stanovništva 2021. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, starosti i spolu po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine u Općini Škabrnja nepismenost je pretežito bila vezana za starije stanovništvo od 70 godina na dalje. U tim je skupinama upravo i najviše nepismenog stanovništva. Ukupan postotak nepismenog stanovništva u populaciji Općine iznosio je 2,7% te je očekivano da se taj broj smanjio zbog promjene naraštaja od zadnjeg Popisa stanovništva⁴³.

Što se tiče informatičke pismenosti u 2011. godini, 37,18% populacije Općine Škabrnja znalo je obraditi tekst u digitalnom obliku, 33,94% znalo je napraviti tablični izračun, 44,19% koristilo se elektroničkom poštom, dok se 50,1% koristilo internetom. Za očekivati je kako se u desetogodišnjem razdoblju od zadnjih dostupnih podataka za 2011. godinu informatička pismenost znatno poboljšala s obzirom da je postala neophodan element današnjice⁴⁴.

2.2.2. Civilni sektor

Civilni sektor uključuje neprofitne organizacije koje djeluju izvan državne i tržišne dimenzije. Civilni sektor posjeduje kapacitet unaprijediti kvalitetu života stanovnika Općine te pružiti socijalne i druge usluge i aktivnosti stanovnicima Općine, između ostalog, koristeći i povećavajući dostupnost i kvalitetu digitalnih tehnologija.

Civilni sektor Općine Škabrnja čini 10 udruga civilnog sektora od kojih se najviše udruga odnosi na sportske udruge, dok se manji broj udruga odnosi na udruge za kulturu, zaštitu i spašavanje te druga područja djelatnosti. Najveći broj udruga nalazi se u naselju Škabrnja, dok se u naselju Prkos nalazi samo Udruga za poboljšanje kvalitete života i očuvanje prirode „Sveto brdo“⁴⁵.

Tablica 5. Organizacije civilnog društva na području Općine Škabrnja. Izvor: Ministarstvo pravosuđa i uprave. Registar udruga Republike Hrvatske.

Naziv udruge	Naselje	Područje djelovanja
Malonogometni klub Škabrnja	Škabrnja	Sport
Košarkaški klub „Škabrnja“	Škabrnja	Sport
Sportski klub puzanja užeta „Škabrnja“	Škabrnja	Sport
Kulturno umjetničko društvo „Sveti Luka“	Škabrnja	Kultura i umjetnost
Nogometni klub „Škabrnja 91“	Škabrnja	Sport
Pjevačka skupina „Čevulje“ – Ravni Kotari	Škabrnja	Kultura i umjetnost
Općinski ogranak Udruge hrvatskih dragovoljaca Domovinskog rata Općine Škabrnja	Škabrnja	Kultura i društvo
Udruga za poboljšanje kvalitete života i očuvanje prirode „Sveto brdo“	Prkos	Zaštita okoliša i prirode Zaštita zdravlja
Kulturno umjetničko društvo „Škabrnja“	Škabrnja	Kultura i umjetnost
Ženski košarkaški klub „Škabrnja“	Škabrnja	Sport

⁴³ Državni zavod za statistiku (2011). Stanovništvo staro 10 i više godina prema spolu, a nepismeni i prema starosti. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>

⁴⁴ Državni zavod za statistiku (2011). Stanovništvo staro 10 i više godina prema informatičkoj pismenosti, starosti i spolu. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>

⁴⁵ Ministarstvo pravosuđa i uprave. Središnji državni portal – Registar udruga Republike Hrvatske. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://registri-npo-mpu.gov.hr/#!udruge/0wcBAAABAAEAAAAAAAAAogkBAAAAAQIAAAABrEoAAAAAAAAAAAAAAAAQEbb2niCgA>

2.3. Ekonomija

Ekonomija proučava kako društvo upravlja određenim resursima u cilju zadovoljavanja svojih potreba i želja. Poglavljem Ekonomija analiziraju se područja poput ekonomske aktivnosti stanovništva Općine, postojećih gospodarskih djelatnosti na području Općine, poduzetničke infrastrukture te analize poduzetništva. Navedeno poglavlje podijeljeno je na dvije cjeline: Gospodarsku sliku i Stanje poduzetništva.

2.3.1. Gospodarska slika

Gospodarska slika predstavlja prikaz stanja gospodarstva Općine Škabrnja kroz različite ekonomske pokazatelje i trendove. Gospodarska slika pruža uvid u zdravlje gospodarstva, njegovu dinamiku i ključne karakteristike.

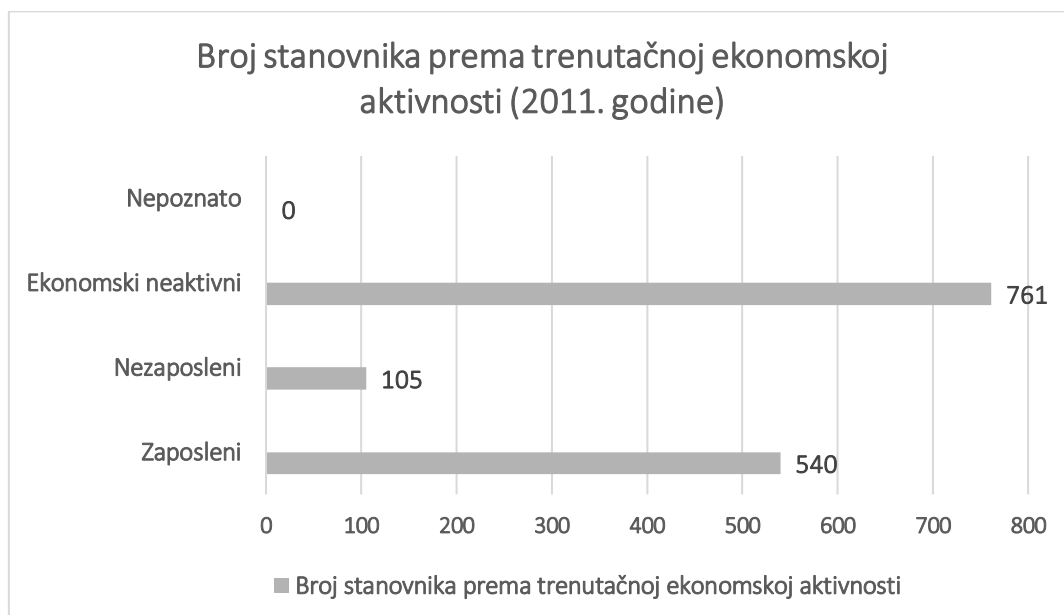
Zadnji podaci vezani za trenutačnu aktivnost stanovništva su zastarjeli, do sada nisu objavljeni noviji i relevantniji podaci u sklopu Popisa stanovništva 2021. godine te će se u nastavku teksta analizirati upravo zadnji podaci iz 2011. godine.

Prema zadnje dostupnim podacima iz Popisa stanovništva iz 2011. godine, čak 54,13% ukupne populacije Općine Škabrnja bilo je ekonomski neaktivno. Najveći udio ekonomski neaktivnih osoba odnosio se na umirovljenike kojih je bilo 45,07% od ukupno ekonomski neaktivnih osoba. Uz navedeno, 7,46% stanovništva te je godine bilo nezaposleno. U odnosu na ekonomski neaktivne i nezaposlene osobe, ekonomski aktivnih osoba bilo je 38,41%. Navedeno govori o neodrživosti ekonomskog sustava gdje je na svaku zaposlenu osobu dolazilo 1,6 osoba koje su nezaposlene ili ekonomski neaktivne.⁴⁶

---

⁴⁶ Državni zavod za statistiku (2011). Popis stanovništva 2011. godine. Stanovništvo staro 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti, starosti i spolu. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>

Graf 1. Broj stanovnika Općine Škabrnja prema trenutačnoj ekonomskoj aktivnosti. Izvor:: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011. godine.

Od ukupno 540 evidentirano zaposlenih stanovnika na području Općine Škabrnja, prema zadnjim podacima iz 2011. godine, najveći broj stanovnika (176) bavilo se uslužnim i trgovačkim zanimanjima. Nešto manji broj stanovnika (83) bili su rukovatelji postrojenjima i strojevima, industrijski proizvođači te sastavljači proizvoda, 64 stanovnika se bavilo zanimanjima u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji, njih 59 jednostavnim zanimanjima ili su bili tehničari i stručni suradnici (44) te administrativni službenici (43). Zatim slijede znanstveni, inženjeri i stručnjaci (28) i zakonodavci, dužnosnici i direktori (12). Najmanji broj stanovnika bavio se poljoprivredom, šumarstvom, ribarstvom i lovstvom (8), vojnim zanimanjima (7), dok je za 16 zaposlenika zanimanje bilo nepoznato.⁴⁷

Nadalje, najviše zaposlenih je bilo u sektoru trgovina na veliko i malo (130 zaposlenika), zatim u sektoru javne uprave i obrane, obvezno socijalno osiguranje (64 zaposlenika) te u sektoru građevinarstva (62 zaposlenika).⁴⁸

⁴⁷ Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. Dostupno na mrežnoj stranici: https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/htm/h01_01_42/h01_01_42_zup13_4456.html

⁴⁸ Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva, kućanstva u stanova 2011. Zaposleni prema područjima djelatnosti, starosti i spolu po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>

Tablica 6. Zaposlene osobe po području djelatnosti na području Općine Škabrnja. Izvor: Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva 2011. godine. Zaposleni prema područjima djelatnosti, starosti i spolu po gradovima/općinama.

Područje djelatnosti	Ukupno
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	13
Rudarstvo i vađenje	1
Prerađivačka industrija	55
Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	1
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnost sanacije okoliša	15
Građevinarstvo	62
Trgovina na veliko i malo	130
Prijevoz i skladištenje	51
Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	25
Informacije i komunikacije	3
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	10
Poslovanje nekretninama	-
Stručne znanstvene i tehničke djelatnosti	9
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	21
Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	64
Obrazovanje	25
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	30
Umjetnost, zabava i rekreacija	5
Ostale uslužne djelatnosti	15
Djelatnosti kućanstava kao poslodavca djelatnosti kućanstva	-
Djelatnost izvanteritorijalnih organizacija i tijela	-
Nepoznato	5

Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture navodi važnost poduzetničke zone i potporne institucije u omogućavanju obavljanja svih faza poduzetničkih aktivnosti poduzetnika koji posluju unutar poduzetničke infrastrukture i to u standardiziranim uvjetima visoke infrastrukturne opremljenosti.⁴⁹ Tako se, u svrhu razvoja i izgradnje kvalitetnog poslovnog okruženja, odnosno povećanja broja gospodarskih subjekata na području Općine te poboljšanja njihovih poslovnih rezultata i konkurentnosti, kao i povećanja udjela proizvodnje u ukupnom gospodarstvu Općine Škabrnja te porastom zaposlenosti, osnivaju poduzetničke zone i potporne institucije.

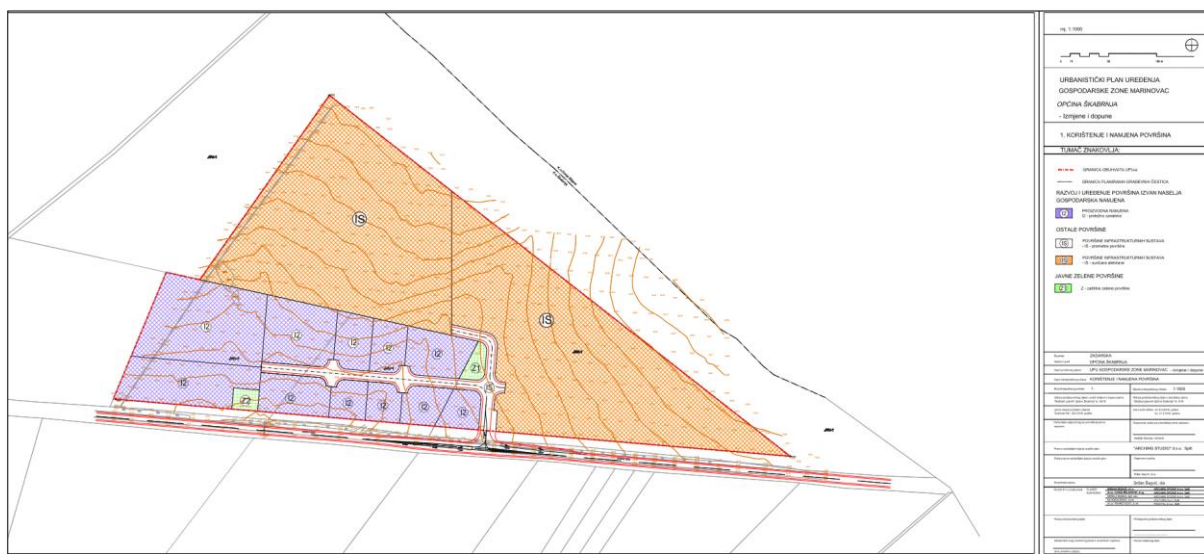
Na području Općine Škabrnja nalazi se u izgradnji Poduzetnička zona „Marinovac“.⁵⁰ Smjestila se na sjevernom dijelu Općine, u blizini čvora autoceste Zagreb-Split-Dubrovnik čime ima

⁴⁹ Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture. Narodne novine, br. 93/13, 114/13, 41/14, 57/18, 138/21.

⁵⁰ Općinsko vijeće Općine Škabrnja (2023). Godišnji plan upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/download/glasnik/2023/SLUBENI%20GLASNIK%2015-23.pdf>

izuzetno gospodarsko značenje. Od općinskog središta je udaljena oko 1 km.⁵¹ Ukupna površina zone je 120.412 m² te osnovna namjena površina zone je podijeljena na: gospodarsku namjenu (pretežito namjenska oznake I2), površine infrastrukturnih sustava (prometne površine i sunčane elektrane oznake IS) te na javne zelene površine (zaštitne zelene površine oznake Z). Osnovna namjena površina Općine Škabrnja je prikazana na grafičkom prikazu korištenja i namjena površina u mjerilu 1:1000.⁵²

Slika 8. Grafički prikaz korištenja i namjene površina na području gospodarske zone Marinovac. Izvor: Grafički dio Urbanističkog plana uređenja gospodarske zone-I2-Marinovac-UPU-1.

Trenutno se odvija javna rasprava o prijedlogu II. izmjena i dopuna Urbanističkog plana uređenja gospodarske zone – I2 – Marinovac – UPU- 1 kako bi se korigirali uvjeti za gradnju sunčanih elektrana u gospodarskoj zoni te ostalih eventualnih uočenih grešaka i neusklađenosti.⁵³

2.3.2. Stanje poduzetništva

Stanje poduzetništva odnosi se na opis i analizu trenutnog stanja, aktivnosti i karakteristika poduzetničkog sektora na određenom području.

Prema podacima iz 2022. godine, na području Općine Škabrnja su 37 poduzetnika koji su predali Godišnji financijski izvještaj za zadnju statističku godinu, dok je ukupni broj poduzetnika bez tog

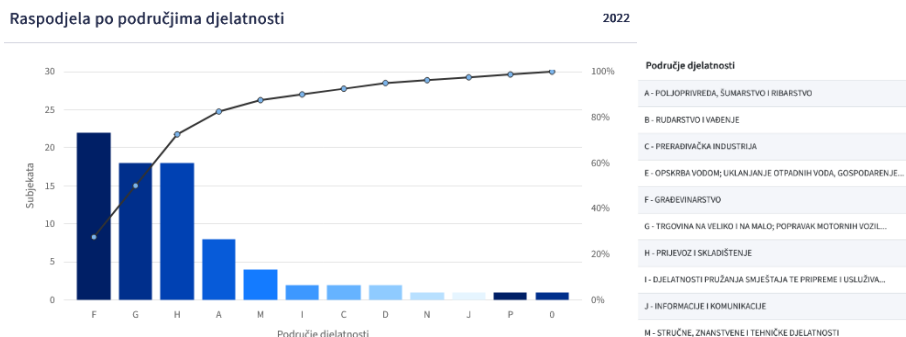
⁵¹ ARCHING STUDIO d.o.o. Split (2016). Izmjene i dopune urbanističkog plana uređenja gospodarske zone-I2-Marinovac-UPU-1. Knjiga II. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://drive.google.com/file/d/0By6KZV8K16KWdco3clNjcWJrSjA/view?resourcekey=0-o0zLWjoTEehW7oh8saJZ0Q>

⁵² ARCHING STUDIO d.o.o. Split (2016). Izmjene i dopune urbanističkog plana uređenja gospodarske zone-I2-Marinovac-UPU-1. Knjiga I. Dostupno na mrežnoj stranici: <file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/UPU%20Marinovac%20Knjiga%20I%208-2016.pdf>

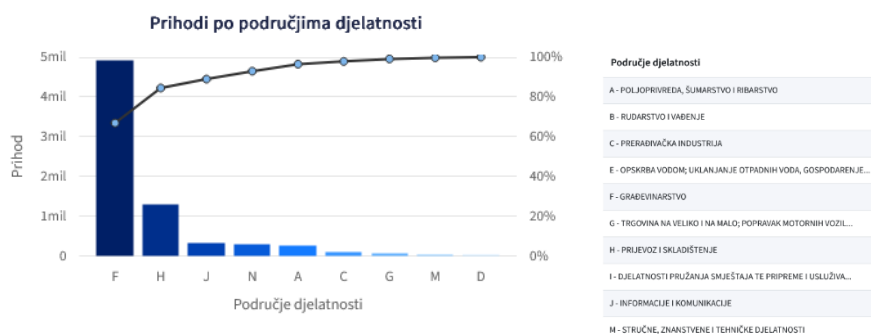
⁵³ Općinsko vijeće Općine Škabrnja (2023). Odluka o izradi II. izmjena i dopuna urbanističkog plana uređenja gospodarske zone – I2 – Marinovac – UPU – 1. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/download/Odluka%20o%20izradi%20II.%20izmjena%20i%20dopuna%20UPU1%20-%20Marinovac.pdf>

kriterija 80.⁵⁴ Najzastupljeniji su mikro subjekti po veličini, dok su najzastupljenija područja djelatnosti kojima se poduzetnici bave: građevinarstvo, trgovina na veliko i malo te prijevoz i skladištenje.

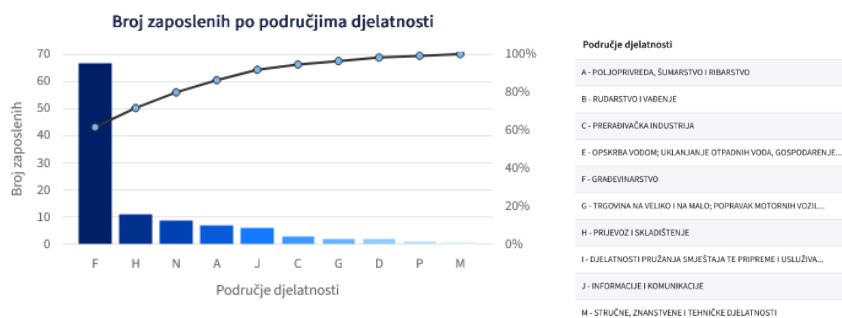
Graf 2. Raspodjela poduzetnika Općine Škabrnja po područjima djelatnosti. Izvor: Fina Info.BIZ.

Graf 3. Prihodi poduzetnika Općine Škabrnja po područjima djelatnosti. Izvor: Fina Info.BIZ.

Graf 4. Broj zaposlenih kod poduzetnika Općine Škabrnja po područjima djelatnosti. Izvor: Fina Info.BIZ.

Najveći prihodi koje poduzetnici ostvaruju su od građevinarstva, u kojem je isto tako i najveći broj zaposlenih po područjima djelatnosti⁵⁵.

⁵⁴ Fina info.BIZ. Baza poslovnih informacija. Poduzetnici na području Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://infobiz.fina.hr/serviceinfo>

⁵⁵ Ibid.

2.4. Okoliš

Okoliš predstavlja okruženje koje utječe na neki sustav. U ovom kontekstu pod poglavljem Okoliš analiziraju se zaštićena područja, prirodni resursi Općine, kao i gospodarenje otpadom na području Općine Škabrnja. Sukladno tome poglavlje je podijeljeno na sljedeće cjeline: Integralno upravljanje resursima i Zaštićeni prirodni dijelovi područja Općine.

2.4.1. Integralno upravljanje resursima

Integralno upravljanje resursima uzima u obzir sve aspekte okoliša, uključujući vodu, šume i otpad, te stremi ka pristupu koji prepoznaje međusobnu povezanost tih elemenata. Ovakav pristup uključuje racionalno korištenje vodnih resursa, očuvanje i obnovu šuma te učinkovito upravljanje otpadom kako bi se smanjio negativni utjecaj na okoliš.

Prirodni vegetacijski pokrov na području Općine Škabrnja je raznolik i bogat. Kako se Općina nalazi u agrarno najznačajnijem dijelu Dalmacije gdje je prisutan velik postotak obradivih poljoprivrednih površina, za područje Općine bitnu stavku zauzimaju neobrađene poljoprivredne površine koje su obrasle crnikom, borovima i čempresima ili zajednicama makije i gariga.⁵⁶ Najznačajnije poljoprivredne grane su voćarstvo i maslinarstvo, vinogradarstvo i povrćarstvo. Izvor onečišćenja u poljoprivrednoj proizvodnji se odnosi na uporabu pesticida i herbicida pa se stoga nastoji razvijati ekološka proizvodnja kako bi se smanjio utjecaj onečišćenja okoliša.

Na području Općine Škabrnja državne šume pripadaju Gospodarskoj jedinici „Škabrnja“. Gospodarska jedinica se nalazi na području Šumarije Zadar u sklopu Uprave šuma podružnice Split. Gospodarska jedinica je Programom gospodarenja podijeljena na 45 odjela čija prosječna površina iznosi 32,87 ha. Prema namjeni su šume i šumska zemljišta ove gospodarske jedinice razvrstana u zaštitne šume.⁵⁷

Općina Škabrnja je u potpunosti prekrivena vodoopskrbom. Vodoopskrba Općine Škabrnja pripada sklopu Istočnog ogranka regionalnog vodovoda, odnosno, glavni objekti navedenog ogranka su crpna stanica „Grgurica“, vodospremnik „Zemunik Gornji“ te cjevovod koji ih spaja duljine cca 12 km, profila 500 mm. Trgovačko društvo koje je u potpunosti zaduženo za sustav odvodnje i njegovu regulaciju na području Općine Škabrnje je Vodovod d.o.o. Zadar.⁵⁸

Prema Planu gospodarenja otpadom Općine Škabrnja za razdoblje 2018. do 2023. godine, na području Općine Škabrnja se sanaciji divljih odlagališta otpada pridaje znatna pažnja, što je

---

⁵⁶ Općina Škabrnja (2016). Strateški razvojni program Općine Škabrnja za razdoblje 2016.-2020. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/strateski-razvojni-program.html>

⁵⁷ Hrvatske šume d.o.o. Javni podaci o šumama, WEB Preglednik HŠ d.o.o. Sažetak uređajnog zapisnika. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://javnipodaci.blob.core.windows.net/pdf/772/Opis.pdf>

⁵⁸ Općina Škabrnja (2016). Strateški razvojni program Općine Škabrnja za razdoblje 2016.-2020. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/strateski-razvojni-program.html>

rezultiralo smanjenjem količina neadekvatno odloženog otpada. Međutim, preostale su još dvije lokacije na kojima potencijalno dolazi do odbacivanja otpada u okoliš te koja će u narednom razdoblju biti sanirana.⁵⁹

Analizom stanja gospodarenja otpadom na području Općine postojeći sustav gospodarenja otpadom zadovoljava trenutne potrebe budući da je svim korisnicima omogućeno da sav otpad mogu zbrinuti na predviđeni način. Na području Općine ne postoji odlagalište otpada nego se organizirano vrši prikupljanje, odvoz i odlaganje otpada na odlagalište „Diklo“; odlagalište otpada Grada Zadra. Na području Općine Škabrnja, komunalno poduzeće Čistoća Zadar d.o.o. pruža usluge prikupljanja, odvoza i odlaganja komunalnog otpada.⁶⁰

Sustav sakupljanja komunalnog otpada na području Općine se sastoji od sustava sakupljanja miješanog komunalnog otpada, sustava sakupljanja otpada putem zelenih otoka, sustava sakupljanja krupnog (glomaznog) otpada te sustava sakupljanja krupnog građevinskog otpada.

Na području Općine, točnije na lokaciji Vlačina nalazi jedan zeleni otok, dok ih u naseljima Škabrnja i Prkos nema.

Miješani komunalni otpad iz kućanstava se odvozi jednom tjedno, papir i plastika dva puta mjesečno, dok se papir, staklo i plastika sa zelenog otoka odvoze prema pozivu korisnika koncesije.

Sustav sakupljanja krupnog (glomaznog) otpada se vrši na način da korisnici mogu zatražiti odvoz krupnog otpada jedan put godišnje, dok se zbrinjavanje krupnog građevinskog otpada deponira na lokaciji „Vlačine“ te će se tamo odlagati sve dok ne dođe do njegove sanacije i prenamjene u rekreacijske svrhe.⁶¹

---

⁵⁹ HIDROPLAN d.o.o. za izgradnju i konzalting (2018). Plan gospodarenja otpadom Općine Škabrnja za razdoblje 2018. – 2023. godine. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://www.opcina-skabrnja.hr/wp-content/uploads/PGO-SKABRNJA-2018-2023-fin.pdf>

⁶⁰ HIDROPLAN d.o.o. za izgradnju i konzalting (2018). Plan gospodarenja otpadom Općine Škabrnja za razdoblje 2018. – 2023. godine. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://www.opcina-skabrnja.hr/wp-content/uploads/PGO-SKABRNJA-2018-2023-fin.pdf>

⁶¹ Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Provedbeni program Općine Škabrnja 2021.-2025. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/strateski-razvojni-program/>

Kako se može vidjeti na Grafičkom prikazu zaštićenih prostora Općine Škabrnja, cjelokupno područje Općine se nalazi u obuhvatu područja očuvanja značajnog za ptice (HR1000024 Ravni kotari), a djelomično u obuhvatu područja očuvanja značajnog za vrste i stanišne tipove (HR2001361 Ravni kotari).

Područje ekološke mreže HR1000024 Ravni kotari značajno za očuvanje ptica (POP) utvrđeno je s 18 ciljnih vrsta ptica, od kojih zlatovrana (*Coracias garrulus*) ima najveću zabilježenu populaciju u Hrvatskoj, upravo na ovom području. U tablici niže je prikazan popis ciljnih vrsta ptica na Području ekološke mreže HR1000024 Ravni kotari.⁶⁶

Tablica 7. Ciljne vrste ptica na području ekološke mreže Ravni kotari (PU 6006). Izvor: Plan upravljanja područjima ekološke mreže Ravni kotari (PU 6006) 2023. – 2032.

HRVATSKI NAZIV	ZNANSTVENI NAZIV
Jarebica kamenjarka	<i>Alectoris graeca</i>
Primorska trepteljka	<i>Anthus campestris</i>
Ušara	<i>Bubo bubo</i>
Kratkoprsta ševa	<i>Calandrella brachydactyla</i>
Leganj	<i>Caprimulgus europaeus</i>
Zmijar	<i>Circaetus gallicus</i>
Eja strnjarica	<i>Circus cyaneus</i>
Eja livadarka	<i>Circus pygargus</i>
Zlatkovrana	<i>Coracias garrulus</i>
Crvenoglavi djetlić	<i>Leiopicus medius (Dendrocopos medius)</i>
Mali sokol	<i>Falco naumanni</i>
Ždral	<i>Grus grus</i>
Voljić maslinar	<i>Hippolais olivetorum</i>
Rusi svračak	<i>Lanius collurio</i>
Sivi svračak	<i>Lanius minor</i>
Ševa krunica	<i>Lullula arborea</i>
Velika ševa	<i>Melanocorypha calandra</i>

Područje ekološke mreže HR2001361 Ravni kotari značajno za očuvanje vrsta i stanišnih tipova (POVS) je utvrđeno s dva ciljna stanišna tipa te sedam ciljnih vrsta prikazanih u tablici daljnje u tekstu.⁶⁷

⁶⁶ Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije „Natura Jadera“ (2023). Plan upravljanja područjima ekološke mreže Ravni kotari (PU 6006) 2023. – 2032. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://mingor.gov.hr/UserDocImages//UPRAVA%20ZA%20ZA%20C5%A0TITU%20PRIRODE/NATURA%202000//PU%206006%20Ravni%20kotari.pdf>

⁶⁷ Ibid.

Tablica 8. Ciljni stanišni tipovi i ciljne vrste na području ekološke mreže Ravni kotari (PU 6006). Izvor: Plan upravljanja područjima ekološke mreže Ravni kotari (PU 6006) 2023. – 2032.

CILJNI STANIŠNI TIP	
Mediterranski visoki vlažni travnjaci Molinio-Holoschoenion	
Špilje i jame zatvorene za javnost	
CILJNE VRSTE	
HRVATSKI NAZIV	ZNANSTVENI NAZIV
Dugokrili pršnjak	Miniopterus schreibersii
Oštrouhi šišmiš	Myotis blythii
Četvoroprugi kravosas	Elaphe quatuorlineata
Crvenkrpica	Zamenis situla
Kopnena kornjača (čančara)	Testudo hermanni
Bjelonogi rak	Austropotamobius pallipes
Dalmatinski okaš	Protoerebia afra dalmata

Javna ustanova nadležna za upravljanje područjem ekološke mreže na području Općine Škabrnja (HR 1000024 Ravni kotari i HR 2001361 Ravni kotari) je Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije „Natura Jadera“.

Nadalje, na području Općine Škabrnja ne postoje zaštićeni dijelovi Zakonom o zaštiti okoliša, no Prostornim planom uređenja Općine Škabrnja se, u cilju očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti, navodi da je potrebno očuvati prirodni i kulturni krajolik kao temeljnu vrijednost prostora, te isto tako, očuvati područja pokrivena autohtonom vegetacijom te šumske površine i područja prirodnih vodotoka i vlažnih livada.⁶⁸

2.5. Temeljne usluge

Temeljne usluge odnose se na osnovne usluge koje su ključne za osiguravanje dobrobiti i potreba zajednice, društva ili pojedinca. Ove usluge neophodne su za osiguravanje temeljnih ljudskih potreba i poboljšanje kvalitete života. Kroz dimenziju Temeljnih usluga analizirana je društvena infrastruktura na području Općine Škabrnja, odnosno infrastruktura namijenjena za predškolski odgoj i obrazovanje, zdravstvo i socijalnu skrb, kulturu, komunalnu djelatnost, sport i rekreaciju, energetiku te širokopojasnu infrastrukturu. U tome smislu ovo je poglavlje podijeljeno na analizu društvene infrastrukture te infrastrukture za energetiku i širokopojasni Internet.

⁶⁸ Zavod za prostorno uređenje Zadarske županije (2012,2021). Prostorni plan uređenja Općine Škabrnja. Knjiga 1 i Izmjene i dopune. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://www.opcina-skabrnja.hr/wp-content/uploads/2013/11/prilog1.pdf> i <http://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/prostorni-plan-opcine-skabrnja/>

2.5.1. Društvena infrastruktura

Društvena infrastruktura obuhvaća skup institucija, resursa i usluga koje podržavaju društvene funkcije, interakcije i razvoj zajednica. Ova vrsta infrastrukture igra ključnu ulogu u oblikovanju društva, pružanju socijalne podrške i omogućavanju zajedničkog života. U ovom smislu društvena infrastruktura je podijeljena na društvenu infrastrukturu za obrazovanje, zdravstvo i socijalnu skrb, kulturnu i sakralnu infrastrukturu, komunalnu infrastrukturu te infrastrukturu za sport i rekreaciju.

Društvena infrastruktura vezana za predškolski odgoj i obrazovanje čini Dječji vrtić Marušnica te dvije osnovne škole, Osnovna škola Vladimir Nazor te Osnovna škola Prkos:

- ✎ Dječji vrtić Marušnica se nalazi u naselju Škabrnja te prema podacima Ministarstva znanosti i obrazovanja u pedagoškog godini 2022./2023. sadrži ukupno 44 djece.⁶⁹ Osnovala ga je Općina Škabrnja 2013. godine. Od tada se cjelodnevni 10-satni program provodi za dvije odgojne skupine.⁷⁰
- ✎ Osnovna škola Vladimir Nazor je izgrađena 1974. godine te kako je nastradala u Domovinskom ratu, obnovljena školska zgrada je počela s radom 1997. godine s ukupno 97 učenika. Osnovna škola u Prkosu je započela s radom 2006. godine.⁷¹ U pedagoškoj godini 2022./2023. u obje navedene škole je upisano ukupno 171 učenika, dok je u školama radilo 26 učitelja.⁷²

Infrastrukturu namijenjenu za zdravstvo i socijalnu skrb na području Općine Škabrnja čini ambulanta opće medicine Škabrnja, ljekarna Kapović i stomatološka ordinacija.

- ✎ U zgradi u kojoj je smještena škabrnjska općinska uprava i prostorije, na Trgu dr. Franje Tuđmana, su smještene i ambulanta opće medicine i stomatološka ordinacija, dok se ljekarna Kapović nalazi u blizini navedenih infrastruktura za zdravstvo, preko puta Osnovne škole Vladimira Nazora.

U kulturnu infrastrukturu na području Općine Škabrnja se ubrajaju registrirana zaštićena kulturna dobra: Crkva sv. Marije na Ambaru i Crkva sv. Luke na groblju koje su smještene u naselju Škabrnja.⁷³

- ✎ Crkva Sv. Marije, nekad Sv. Jurja je slojevita građevina, koja je u svom izvornom obliku bila malena predromanička šesterolisna kapela. Recentna crkva je jednobrodna, pačetvorinasta građevina, presvođena lagano slomljenim svodom koja na vrhu pročelja ima zvonik. Nalazi se u naselju Škabrnja u blizini Zemunika Gornjeg.

⁶⁹ Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiYTliOTk5MmYtMWE2Yi00N2NkLTg1YmUtNWliwMzAOZjQzZDliiwiidCI6IjJMTFJYmNjLWI3NjEtNDVkYi1hOWY1LTRhYzc3ZTk0ZTFkNCIsImMiOj9>

⁷⁰ Službena stranica Dječjeg vrtića Marušnica. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dv-maruskica.hr/>

⁷¹ Službena stranica Općine Škabrnja. Osnovna škola Vladimira nazora Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/os-skabrnja.html>

⁷² Osnovne škole, početak školske godine. Gradovi u statistici. Državni zavod za statistiku. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://data.gov.hr/ckan/dataset/statistika-u-nizu-gradovi-u-statistici>

⁷³ Ministarstvo kulture i medija. Geoportal kulturnih dobara RH. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://geoportal.kulturnadobra.hr/geoportal.html#/>

✎ Crkva Sv. Luke je smještena također u naselju Škabrnja, no na južnom dijelu gdje je smješteno i samo groblje Sv. Luke. Nekadašnja župna crkva sagrađena je na ruševinama antičkoga građevnoga kompleksa. Prilikom posljednje obnove nakon 1995.g. prezentiran je romanički sloj, rekonstrukcijom polukružne apside i pripadajućeg joj luka. Na zapadnom pročelju u središnjoj osi nalazi se portal i iznad njega monofora ranogotičkih karakteristika. Na vrhu zabata je preslica za dva zvona. Crkva je zrelije ostvarenje kasne romanike XIII-XIV st.⁷⁴

Od religijske infrastrukture na području uz Crkvu sv. Luke i Crkvu sv. Marije, ubraja se i Župna crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije. Smještena je u središtu naselja Škabrnja u neposrednoj blizini zgrade Općine Škabrnja. U arhitektonskom pogledu je specifična po tome što je iznad elipsoidne baze postavljeno otvoreno drveno krovništvo pravokutnog tlocrta, dok se konceptijski radi o jednobrodnoj crkvi koja u blizini sadrži i prostor kapele.⁷⁵

Infrastruktura za komunalnu djelatnost na području Općine Škabrnja ubraja mjesno groblje Sv. Luke, Spomen obilježje na groblju, mrtvačnicu Škabrnja, Masovnu grobnicu te Spomenik dr. Franji Tuđmanu.⁷⁶

Groblje na području Općine Škabrnja je u vlasništvu Općine te njime upravlja Upravni odjel Općine Škabrnja.⁷⁷ Na mjesnom groblju Sv. Luke se nalazi i Spomen obilježje hrvatskim vojnicima i civilima koji su ubijeni i poginuli u Škabrnji i mrtvačnica Škabrnja.

Masovna grobnica u Škabrnji se nalazi u neposrednoj blizini Osnovne škole Vladimira Nazora. Godine 1996. je izvršeno iskapanje masovne grobnice te ekshumirano 27 posmrtnih ostataka. Na spomen ploči je ugraviran natpis „U spomen na 27 hrvatskih branitelja i civila pogubljenih 1991.-1992. u velikosrpskoj agresiji na hrvatsku – Hrvatski narod, studeni 1999.“⁷⁸

Spomenik dr. Franji Tuđmanu se nalazi na Trgu dr. Franje Tuđmana u naselju Škabrnji te je postavljen 2001. godine.⁷⁹

Infrastruktura za sport i rekreaciju obuhvaća sportska igrališta Osnovne škole Vladimira Nazora u naselju Škabrnja, košarkaško igralište na Trgu dr. Franje Tuđmana te igrališta Sportskog centra Vlačine na području naselja Prkos: tri nogometna igrališta, jedno košarkaško, jedno tenisko igralište te jedno dječje igralište.

---

⁷⁴ Ministarstvo kulture i medija. Geoportal kulturnih dobara RH. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://geoportal.kulturnadobra.hr/geoportal.html#/>

⁷⁵ Službena stranica Općine Škabrnja. Župna crkva Uznesenja blažene djevice Marije. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/zupna-crkva.html>

⁷⁶ Službena stranica Općine Škabrnja. Komunalno gospodarstvo. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/komunalno-gospodarstvo/>

⁷⁷ Službena stranica Općine Škabrnja. InfoCOR. Evidencija o komunalnoj infrastrukturi – Groblja i krematoriji na grobljima. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://info-cor.com/info-cor-detajli.php?kid=44&id=199&mid=2>

⁷⁸ Službena stranica Općine Škabrnja. Masovna grobnica. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/masovna-grobnica.html>

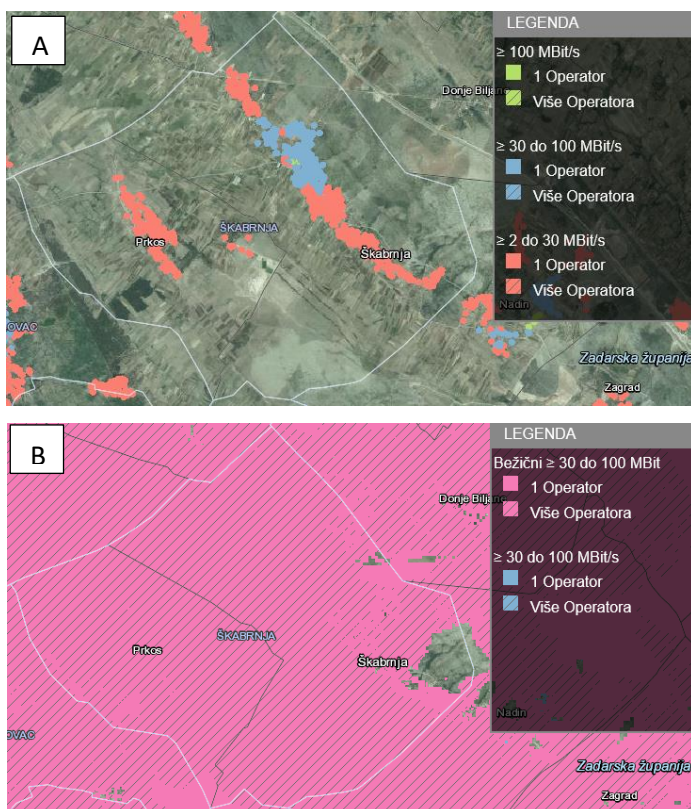
⁷⁹ Službena stranica Općine Škabrnja. Spomenik dr. Franji Tuđmanu. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/spomenik.html>

Temeljem navedenog dokumenta iz 2019. godine se pregledom postojećeg stanja širokopojasnih mreža te razine korištenja usluga širokopojasnog pristupa internetu na području Općina Škabrnja može zaključiti da je osnovni širokopojasni pristup s brzinama iznad 2 Mbit/s dostupan na gotovo cijelom području Općine. Nadalje, na području Općine se nalazi jedan pristupni čvor osnovne telefonske mreže u blizini kojeg je prisutna dostupnost širokopojasnog pristupa velikih brzina (između 30 i 100 Mbit/s) putem nepokretnih mreža.

Što se tiče dostupnosti pokretnog pristupa velikih brzina (između 30 i 100 Mbit/s), on je, na temelju navedenog dokumenta kao i na temelju podataka HAKOM-a iz 2023. godine, dostupan na skoro cijelom području Općine Škabrnja. Međutim, navedena pokrivenost pokretnim mrežama velikih brzina ne predstavlja odgovarajuće rješenje za osiguranje nepokretnog širokopojasnog pristupa brzina iz razloga varijabilnosti najveće ostvarive brzine po korisniku koja ovisi o broju aktivnih korisnika, čime ostvarive brzine mogu biti i značajno manje od 30 Mbit/s.

Slika 12. Prikaz dostupnosti nepokretnog (A) i pokretnog (B) širokopojasnog pristupa raznih brzina na području Općine Škabrnja. Izvor: HAKOM(2023). Dostupno na mrežnoj stranici: <http://mapiranje.hakom.hr/hr-HR/SirokopojasniPristup#sthash.O3o83Dfa.t8a740Bv.dpbs>

Prema podacima HAKOM-a iz 2023. godine, na području Općine Škabrnja veći udio područja obuhvaća pristup širokopojasnom pristupu koji ima brzine do 30 Mbit/s, dok nešto manji udio područja obuhvaća pristup širokopojasnom pristupu koji ima brzine do 100 Mbit/s, dok vrlo mali udio površine ima pristup ultrabrzom širokopojasnom pristupu gdje su brzine jednake ili veće od 100 Mb/s.⁸²

Veći dio stanovništva Općine Škabrnja i dalje ne može koristiti širokopojasni pristup velikih brzina, uslijed nedostupnosti odgovarajućih širokopojasnih mreža velikih brzina.

⁸¹ Općine Sukošan, Galovac, Sveti Filip i Jakov i Škabrnja (2019). Razvoj širokopojasne infrastrukture na području Općina Galovac, Sukošan, Sveti Filip i Jakov i Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://opcina-sukosan.hr/wp-content/uploads/2019/03/3.-Nacr-Plana-razvoja-sirokopojasne-infrastrukture-PRSI.pdf>

⁸² HAKOM (2023). Interaktivni GIS portal. Područja dostupnosti širokopojasnog pristupa. Svi slojevi bez mreža pokretnih komunikacija. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://mapiranje.hakom.hr/hr-HR/SirokopojasniPristup#sthash.O3o83Dfa.t8a740Bv.dpbs>

Dugoročno, situacija nedovoljne dostupnosti širokopojasnog pristupa velikih brzina, onemogućava punu realizaciju pozitivnih društvenih i gospodarskih koristi povezanih s dostupnošću širokopojasnog pristupa velikih brzina te može rezultirati društvenim i gospodarskim zaostajanjem Općine.

Prema Provedbenom programu Općine Škabrnja se navodi da je pokrivenost sustavom telekomunikacijske mreže na području Općine vrlo dobra te da postoje mogućnosti za daljnje proširenje mreža. Isto tako se navodi da se segment pokretnih telekomunikacija planira nadograditi na način da više operatera koriste zajedničke samostojeće antenske stupove te da će se novi sadržaji infrastrukture pokretne telekomunikacijske mreže graditi sukladno potrebama razvoja pokretne mreže.⁸³

2.6. Održiv promet i mobilnost

Održiv promet i mobilnost odnose se na pristup i organizaciju prijevoza koji su ekološki, socijalno i ekonomski održivi. Održivost u kontekstu prometa i mobilnosti podrazumijeva smanjenje negativnih utjecaja na okoliš, podršku društvenoj pravdi, poboljšanje ekonomske učinkovitosti te promicanje sigurnosti i zdravlja. Kroz sljedeći tekst analizirana je prometna infrastruktura na području Općine Škabrnja.

Zadarska županija je od velikog značaja za cijelu Republiku Hrvatsku jer sudjeluje u povezivanju kopnenog i primorskog dijela Hrvatske. Najznačajnija prometnica na području Županije je autocesta A1 Zagreb – Split koja prolazi neposredno pored sjeveroistočnog ruba Općine Škabrnja. Cestovnu prometnu mrežu Općine čine državna cesta D56, županijske Ž6021 i Ž6044 i lokalne ceste L63214 i L63112.⁸⁴ S velikim gradskim središtima (Zadar, Benkovac) Općinu povezuju državna cesta D56 i županijska cesta Ž6021. Kod navedene županijske ceste, odnosno kod njenog križanja s državnom cestom D56 javlja se otežani promet iz razloga učestalih ulaza/izlaza te same nepreglednosti čime je ugrožena sigurnost stanovnika Općine u prometu.⁸⁵ Navedeni problem se započeo rješavati početkom radova rekonstrukcije krajem 2023. godine.

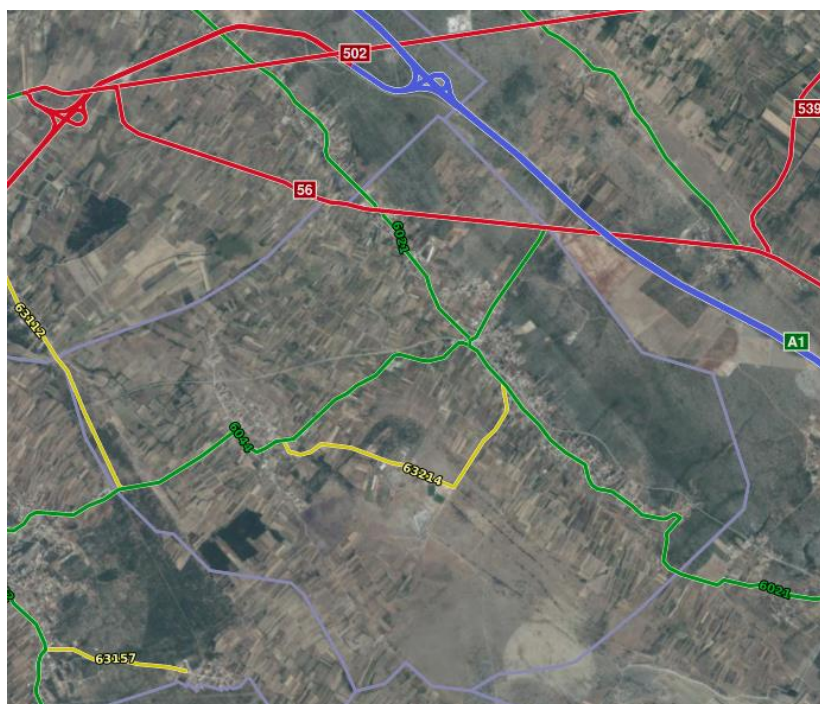
---

⁸³ Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Provedbeni program Općine Škabrnja 2021.-2025. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/strateski-razvojni-program/>

⁸⁴ Zavod za prostorno uređenje Zadarske županije (2021). Prostorni plan uređenja Općine Škabrnja. Izmjene i dopune. Odredbe za provođenje. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/prostorni-plan-opcine-skabrnja/>

⁸⁵ Općina Škabrnja (2016). Strateški razvojni program Općine Škabrnja za razdoblje 2016.-2020. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/strateski-razvojni-program.html>

Slika 13. Prikaz prometnog sustava Općine Škabrnja (državne ceste-crvena, županijske ceste-zelena, lokalne ceste-žuta). Izvor: Geoportal javnih cesta RH. Hrvatske ceste.

Tablica 9. Pregled županijskih i lokalnih cesta na području Općine Škabrnja. Izvor: Hrvatske ceste. Geoportal javnih cesta RH.

<i>DRŽAVNE CESTE</i>	D56 (Zemunik Donji (D424/Ž6040)- Benkovac (D27/L63125) – Gračac- Bribir (D59) – Gračac- Gradina(D33)- Drniš(D33)- Gornji Muć- Klis(D1))
<i>ŽUPANIJSKE CESTE</i>	Ž6021 (Suhovare(Ž6014) – Škabrnja – Rašević- Miranje(D27)) Ž6044 (Galovac(Ž6042)- Škabrnja(D56))
<i>LOKALNE CESTE</i>	L63214 (Prkos(Ž6044)- Škabrnja(Ž6021)) L63112 (Zemunik Donji(Ž6040)- Prkos(Ž6044))

Na području Općine Škabrnja, osim razvrstanih cesta, postoje i brojne nerazvrstane ceste nad kojima Općina ima nadležnost. Trenutno je na području Općine zabilježeno 12 km nerazvrstanih cesta.⁸⁶

⁸⁶ Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Provedbeni program Općine Škabrnja 2021.-2025. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/strateski-razvojni-program/>

3. SWOT analiza

SWOT analiza predstavlja analizu unutarnjih (snage i slabosti) i vanjskih čimbenika (prilike i prijetnje) analize. Unutarnji čimbenici predstavljaju sadašnju situaciju jedinice lokalne samouprave, odnosno trenutačna područja, resurse i sposobnosti koji doprinose (snage) ili ograničavaju (slabosti) razvoj, dok vanjski čimbenici predstavljaju budućnost, odnosno područja, resurse i sposobnosti izvan jedinice koji pozitivno (prilike) ili negativno (prijetnje) utječu na njen razvoj. Svrha SWOT analize je utvrditi perspektivu za buduće djelovanje na temelju karakteristika položaja u kojem se jedinica lokalne samouprave trenutačno nalazi. Drugim riječima, svrha SWOT analize je razlučiti što je ključno u vremenu analize kako bi se prepoznali strateški čimbenici okruženja subjekta.

SWOT analiza je za potrebe ovog strateškog dokumenta rađena na temelju provedenih analiza Općine Škabrnja čime se prepoznaju snage i slabosti trenutačnog stanja Općine, te prilike i prijetnje razvoja koji će rezultirati utvrđivanjem perspektive za buduće djelovanje, odnosno, donošenje adekvatnih strateških odluka vezanih za daljnji razvoj Općine Škabrnja.

Tablica 10. SWOT analiza. Izvor: Level Project d.o.o.

SNAGE
Dobar geografski položaj
Veliki udio zelene infrastrukture
Dobra očuvanost prirode
Upoznatost javne uprave s modelom pametnog razvoja
Postojanje aktivnih udruga
Postojanje udruga usmjerenih na različite aktivnosti i programe
Postojanje poduzetničke infrastrukture
Postojanje poduzetnika
Veliki udio prirodnog pokrova
Postojanje Ekološke mreže Natura 2000
Razvijeni komunalni standardi vezani za gospodarenje otpadom
Postojanje društvene infrastrukture za obrazovanje, kulturu, zdravstvo i socijalnu skrb, sport i rekreaciju
Relativno dobra pokrivenost infrastrukturom za vodoopskrbu, elektroopskrbu što olakšava daljnji razvoj
Postojanje zaštićene kulturne baštine
Relativno dobra povezanost unutar Općine
Postojanje relativno dobre cestovne mreže
Postojanje željezničkog prometa

SLABOSTI

Područje posebne državne skrbi
Utjecaj Domovinskog rata
Slaba naseljenost
Veliki udio nezaposlenih i ekonomski neaktivnih osoba u odnosu na ekonomski aktivne osobe
Nedostatna zaštita kulturne baštine
Nedostatna zaštita prirodne baštine
Nepostojanje plinske infrastrukture
Zaostajanje digitalne infrastrukture
Nedostatna infrastruktura za pješački promet
Nedostatna infrastruktura za biciklistički promet

PRILIKE

Povećanje obrazovanosti stanovništva
Sve manji broj neobrazovanog stanovništva
Povećanje pismenosti i digitalne pismenosti stanovništva
Potencijal korištenja EU fondova za poticanje urbane regeneracije i revitalizacije ruralnih naselja
Strateško planiranje razvoja kako bi se povećala efikasnost upravljanja i održivi razvoj
Potencijal razvoja poljoprivrede, posebno one s dodanom vrijednosti poput ekološke poljoprivrede
Rastuća potražnja za turističkim proizvodima koji se temelje na prirodnim vrijednostima
Uključivanje stanovništva u procese planiranja što povećava šanse za postizanje održivosti razvoja JLS

PRIJETNJE

Demografski trendovi – starenje stanovništva, iseljavanje
Društveno-gospodarska situacija koja ograničava održivi razvoj te ujedno doprinosi negativnim demografskim trendovima
Nedovoljno ulaganje u jedinice lokalne samouprave od strane Republike Hrvatske
Ugroženost kulturnih i tradicijskih vrijednosti
Otežana provedba projekata zbog nesređenih imovinsko-pravnih odnosa ili privatnog vlasništva te prijetnja od urušavanja

4. Vizija i misija

Vizija predstavlja opis željenog stanja koju neko administrativno područje želi postići. Vizija je važna komponenta strateškog planiranja koja doprinosi daljnjem određivanju smjera planiranja i realiziranja planova, odnosno definiranja ciljeva, mjera, aktivnosti i projekata⁸⁸.

Vizija Općine Škabrnja postavljena je kroz Provedbeni program koji je napisan za razdoblje 2021. – 2025. godine. Vizija Općine Škabrnja glasi:

„Općina Škabrnja biti će područje koje kroz razvoj temeljen na principima održivosti omogućuje lokalnom stanovništvu i poslovnim subjektima visok životni standard i stimulirajuće poslovno okruženje.“

Osim vizije, Provedbenim programom postavljena je i misija Općine Škabrnja. Misija organizacije odnosi se na temeljni cilj ili svrhu organizacije. To je izjava koja opisuje zašto organizacija postoji, kakvu ulogu ima u društvu te koji su joj osnovni zadaci i ciljevi. Misija pomaže usmjeriti djelovanje organizacije prema obavljanju javnih usluga, ostvarivanju društvenih ciljeva i zadovoljavanju potreba građana⁸⁹. Misija Općine Škabrnja glasi:

Misija Općine Škabrnja jest unaprijediti kvalitetu života u lokalnoj zajednici prateći europske trendove razvoja, te stvoriti nove mogućnosti u okviru gospodarskog i društvenog života Općine.

5. Strateški okvir

Strateški okvir uspostavljen je na realnim potrebama i razvojnim potencijalima koja su prepoznata kroz analizu stanja i SWOT analizu. Kroz poglavlje se definiraju strateška područja, mjere i projekti koji se planiraju realizirati u razdoblju od sljedećih deset godina.

5.1. Strateška područja

Kako bi se realizirala navedena vizija te ciljevi, definirano je šest strateških područja: Upravljanje Općinom i uslugama, Kvaliteta života, Ekonomija, Okoliš, Temeljne usluge, Održiv promet i mobilnost.

U nastavku je svako strateško područje razloženo zasebno te su definirane prioritetne mjere za realizaciju. Nakon toga postavljen je detaljni opis mjere sa specifičnim aktivnostima, mogućim izvorima financiranja, ključnim dionicima i dinamikom provedbe.

---

⁸⁸ Baškarad, M., & Grd, S. (2014). Vizija i misija u javnom sektoru. Računovodstvo i financije, 62(5-6), 47-55.

⁸⁹ Bahtijarević – Šiber, F., Sikavica, P. i Pološki Vokić, N. (2008). Savremeni menadžment - vještine, sustavi, izazovi. Zagreb: Školska knjiga, 2008.

Vizija:

„Općina Škabrnja biti će područje koje kroz razvoj temeljen na principima održivosti omogućuje lokalnom stanovništvu i poslovnim subjektima visok životni standard i stimulirajuće poslovno okruženje.“

Strateško područje 1: Upravljanje Općinom

Strateško područje 2: Kvaliteta života

Strateško područje 3: Ekonomija

Strateško područje 4: Okoliš

Strateško područje 5: Temeljne usluge

Strateško područje 9: Održiv promet i mobilnost

- 1.1. Postavljanje temelja za pametan razvoj*
- 1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje. Edukacija i informiranje stanovništva*
- 2.2. Povećanje društvene participacije*
  - 3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva*
  - 3.2. Razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva*
  - 4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije*
  - 4.2. Razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva*
  - 5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge*
  - 5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija*
  - 6.1. Razvoj prometne infrastrukture*
  - 6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu*

5.1.1. Strateško područje 1: Upravljanje Općinom i uslugama

Strateško područje 1: Upravljanje Općinom i uslugama usmjereno je na unaprjeđenje kapaciteta javne uprave, a koja predstavlja temelj za daljnji razvoj Općine te stvaranje boljeg životnog standarda. Uzimajući u obzir kako je većina prigovora na rad javne uprave usmjerena na predugo trajanje, nepotrebnu složenost procesa, nejasne nadležnosti institucija, teško dostupne kontakte te radno vrijeme institucija, ovim strateškim područjem nastoji se riješiti neki od navedenih problema⁹⁰.

Pametna općina koncept je koji je između ostalog usmjeren na pametnu općinsku upravu te pametnu upravu svih poduzeća povezanih s općinom. Uzimajući u obzir kako je upravo pametna uprava preduvjet za razvijanje pametnog upravljanja, odnosno preduvjet za efikasnije upravljanje općinom i infrastrukturom, ovim strateškim ciljem teži se transformaciji rada općinske uprave te načina pružanja usluga koristeći napredne digitalne tehnologije.

Pametna uprava usmjerena je na pružanje relevantnih informacija stanovništvu, a koje posljedično proizvodi maksimalnu uključenosti stanovnika u donošenje relevantnih odluka važnih za razvoj navedenog područja. Sve skupa posljedično doprinosi povećanoj učinkovitosti i transparentnosti javne uprave.

Tijekom procesa realizacije pametnog razvoja treba voditi brigu o novoj administrativnoj strukturi i načinima komunikacije između različitih tijela te komunikaciji između tijela i građana. Pametna javna uprava podrazumijeva digitalnu komunikaciju što ubrzava i pojednostavljuje procese, odnosno štedi resurse vremena i novaca.

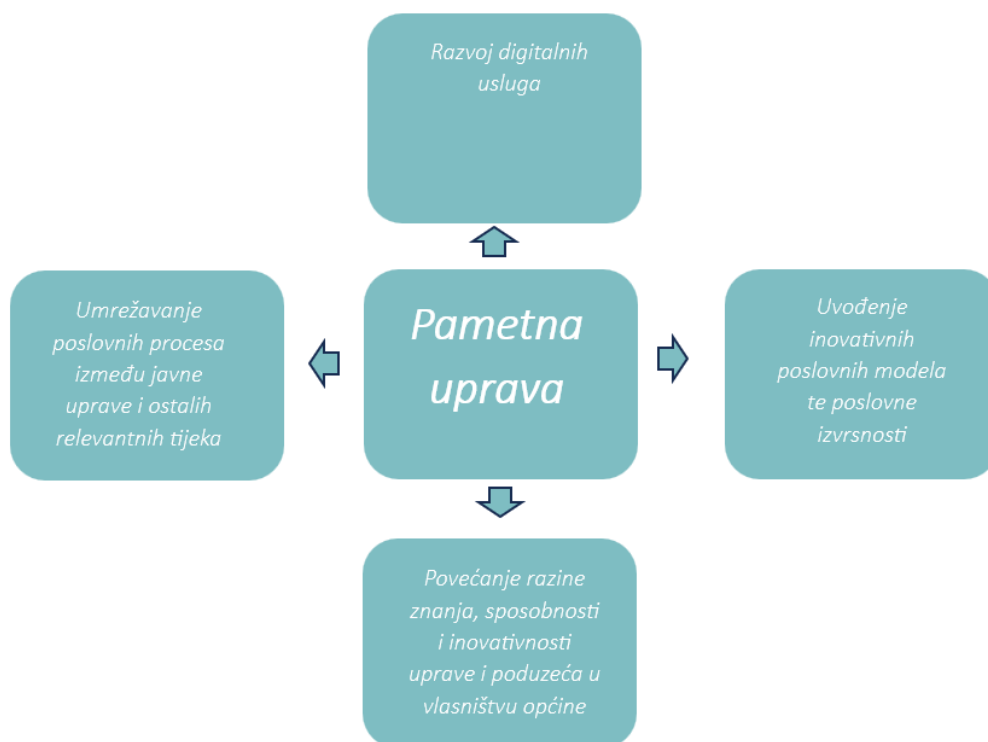
Preduvjeti koje je potrebno ispuniti za realizaciju navedenog cilja uglavnom se tiču financiranja investicija usmjerenih na razvoj i primjenu programa i aplikacija, aktivna uključenost i zainteresiranost stanovništva za korištenje usluga pametne uprave, digitalna pismenost kao osnovni preduvjet za korištenje digitalnih tehnologija pametne uprave, te pristup internetu za korištenje digitalnih tehnologija. Prilikom razvoja koncepta pametne uprave važno je uzeti u obzir navedene izazove te usmjeriti se na njihovo otklanjanje.

Uzimajući u obzir kako razvoj pametne uprave predstavlja proces potrebno je uzeti u obzir više dimenzija. Kako bi se iskoristila što veća korist od implementacije pametne uprave, potrebno je kontinuirano raditi na razvoju i kvaliteti digitaliziranih javnih usluga za stanovnike. U tome smislu potrebno je raditi na umrežavanju poslovnih procesa između javne uprave i ostalih relevantnih tijela, kontinuirano raditi na povećanju razine znanja, sposobnosti i inovativnosti uprave i poduzeća u vlasništvu općine koja se očituje u poboljšanju korisničkog iskustva, educiranju zaposlenih osoba u upravi, ustanovi i poduzećima, uvođenju inovativnih poslovnih modela te poslovne izvrsnosti, te kontinuirano raditi na razvoju digitalnih usluga.

---

⁹⁰ Ministarstvo pravosuđa i uprave (2015). Strategija razvoja javne uprave za razdoblje 2015. do 2020. godine

Slika 16. Određenje pametne uprave. Izvor: Level Project d.o.o.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Škabrnja, jedinstveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Škabrnja.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Krajnji korisnici su stanovnici Općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Mjere kojima će se ostvariti realizacija strateškog cilja 1: Upravljanje Općinom i uslugama su slijedeće:

1.1. *Postavljanje temelja za pametan razvoj*

1.2. *Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje*

1.1. <i>Postavljanje temelja za pametan razvoj</i>	
Opis	<p>Digitalizacija javne uprave označava proces uvođenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT) radi poboljšanja rada i pružanja usluga javne uprave. Cilj digitalizacije javne uprave je optimizacija procesa, povećanje transparentnosti, učinkovitosti, smanjenje birokracije i poboljšanje pristupa javnim uslugama građana. Digitalizacija javne uprave donosi niz prednosti, uključujući smanjenje troškova, povećanje pristupačnosti, bržu isporuku usluga, smanjenje birokracije i poboljšanje kvalitete usluga. Digitalizacija mora ići ruku pod ruku s promjenama u organizaciji i procesima kako bi potpuno iskoristila svoj potencijal. Općinska uprava je trenutačno nedostavno digitalizirana zbog čega ni same usluge općinske uprave nisu dostatno digitalizirane, a što dovodi do toga da se na realizaciju poslovnih procesa gubi previše resursa poput vremena i novaca.</p> <p>Kako bi se navedeno unaprijedilo, Mjerom 1.1. Postavljanje temelja za pametan razvoj postaviti će se osnovni preduvjeti za digitalizaciju Općine. Mjera obuhvaća realizaciju digitaliziranog sustava koji će ubrzati i pojednostaviti poslovne procese unutar Općine. Navedeni sustav dovesti će do umreženosti koja olakšava i potiče razmjenu informacija i podataka između ključnih dionika. Tijekom uvođenja sustava digitalnih usluga potrebno je uspostaviti nove administrativne strukture te načine komunikacije. Digitalne usluge uključuju digitalizaciju administrativnih podataka i digitalizaciju procesa javnih usluga koje općina obavlja. Na ovaj se način administrativni postupci obavljaju digitalno bez fizičke razmjene podataka, a stanovnicima i poduzetnicima podaci postaju pristupačniji i dostupniji u digitalnom formatu. Navedena platforma služi kao podloga za kvalitetnu komunikaciju između dionika, kao i podloga za predlaganje i razvoj novih ideja za unaprjeđenje različitih dimenzija društvenog života na navedenom području.</p>
Nositelj mjere	Općina Škabrnja
Pokazatelj učinka	Digitalna platforma javne uprave
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje	
Opis	<p>Upravljanje razvojem omogućava definiranje trenutačnog stanja prostora, planiranje razvoja, odnosno identifikaciju ciljeva i prioriteta razvoja, procjenu raspoloživih resursa i određivanje najboljeg načina za njihovu upotrebu. Upravljanje razvojem tako omogućava promišljeno i održivo upravljanje rastom koje uzima u obzir kako okolišne i društvene, tako i ekonomske aspekte razvoja. Upravljanje razvojem nekog područja je ključno jer omogućava promišljanje o učinkovitom korištenju resursa, održivom upravljanju razvoja, izgradnji infrastrukture, unaprjeđenju kvalitete života i smanjenju rizika od katastrofa. To pomaže u postizanju dugoročnog održivog razvoja koji zadovoljava potrebe sadašnjih i budućih generacija.</p> <p>Kako bi se navedeno unaprijedilo, postavljena je Mjera 1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje odnosi se na poboljšanje procesa i pristupa u planiranju prostora i strategija kako bi se postigla bolja integracija, održivost i učinkovitost u korištenju resursa. Mjera omogućava razvoj upravljanja navedenim prostorom, posebno uzimajući u obzir digitalne mogućnosti koje je u današnje vrijeme moguće implementirati u razvoj, a koje omogućavaju poboljšanje kvalitete, dostupnosti i inovativnosti navedenih aktivnosti.</p>
Nositelj mjere	Općina Škabrnja
Pokazatelj učinka	Strateški i prostorno planski dokumenti
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

5.1.2. Strateško područje 2: Kvaliteta života

Ruralna područja susreću se s problemima poput nedostatnih ljudskih i materijalnih resursa, iseljavanja, slabijeg obrazovanog stanovništva, starenja stanovništva te drugih specifičnih socijalnih problema. Uzimajući u obzir kako društvo čini središnju točku koncepta pametne općine koja je ujedno i njegov najosjetljiviji dio, pametna općina nastoji koristiti digitalne tehnologije poput digitalnih platformi kako bi unaprijedila kvalitetu i životni standard koristeći takve oskudne resurse i mogućnosti.

S obzirom na to, strateškim područjem 2: Kvaliteta života nastoji se maksimalno uključiti stanovništvo s područja općine kako bi se iskoristile sve dostupne mogućnosti na području općine kroz korištenje digitalnih rješenja. Utjecaj na kvalitetu života kroz digitalne tehnologije podrazumijeva jačanje socijalnog kapitala te poboljšanje lokalnih društvenih sadržaja, a koje uz sebe vežu i mnoštvo izazova poput: dobi, dostupnosti usluga, koheziju zajednice, postojeće vještine, kvalifikaciju stanovništva te druge, a na koje je potrebno posebno obratiti pažnju kako bi se na navedene izazove što adekvatnije odgovorilo.

Ključni čimbenik pametne općine predstavlja informacijsko – komunikacijska tehnologija, društvene mreže, digitalne platforme i povezani uređaji, a preduvjet za razvoj pametnog društva predstavlja osnaženo društvo koje posjeduje visoku razinu obrazovanja i društvene osviještenosti. Kroz ovu mjeru ulagati će se u taj preduvjet.

S obzirom na veliki potencijal koje digitalne tehnologije imaju u kulturi, sportu i obrazovanju, a koje se ostvaruju kroz uspješnu povezanost različitih dionika, moguće je smanjiti ili čak neutralizirati neke od navedenih problema.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Škabrnja te Jedinostveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovana od strane Općine Škabrnja, odnosno druge pravne i fizičke osobe na području općine.

Ciljna skupina su zaposlenici Općine, ali i stanovništvo Općine koje će na ovaj način povećati svoje resurse u pogledu znanja i vještina čime će se osnažiti kapaciteti za realizaciju strateškog područja. Krajnji korisnici su drugi posjetitelji Općine koji će realizacijom područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za realiziranje vlastitog boravka na području općine.

Mjere kojima će se ostvariti realizacija strateškog cilja 2: Kvaliteta života su slijedeće:

2.1. Edukacija i informiranje

2.2. Povećanje društvene participacije

2.1. Edukacija i informiranje	
Opis	<p>Edukacija i informiranje za cilj imaju prijenos znanja, vještina ili informacija pojedincima i skupinama. I dok edukacija podrazumijeva sustavni proces učenja i stjecanja znanja, informiranje se odnosi na pružanje informacija pojedincima kako bi ih se obavijestilo o relevantnim pitanjima ili bi se poboljšalo njihovo razumijevanje o određenom području.</p> <p>Većina stanovništva Općine ima završenu srednju i osnovnu školu, dok veliki udio stanovništva nije digitalno pismen. Nedostatno obrazovanje i digitalna pismenost uvelike ograničavaju mogućnosti korištenja digitalnih tehnologija u svrhu razvoja koncepta pametnog razvoja, a i čine ograničavajući faktor za daljnji razvoj područja općine. Kako bi se smanjio navedeni problem definirana je mjera 2.1. Edukacija i informiranje koja je usmjerena na zaposlenike u općinskoj upravi, te na stanovništvo Općine.</p> <p>Edukacija predstavlja preduvjet za uspješno realiziranje navedenog strateškog područja, odnosno realiziranje koncepta pametnog razvoja općine. Mjera ima za cilj razvijanje digitalne pismenosti stanovništva na području općine, a kako bi se unaprijedila razina korištenja informacijsko – komunikacijskih usluga dostupnih kroz sustav digitalne uprave. U tome smislu potrebno je unaprijediti informatičku pismenost i digitalne vještine osoba kako bi se iskoristile sve mogućnosti dostupnih tehnologija te razvile nove digitalne usluge kojima bi se odgovorilo na potrebe lokalnog stanovništva. S druge strane, informatička pismenost preduvjet je za korištenje digitalnog sustava uprave, odnosno preduvjet za brže, efikasnije i kvalitetnije ostvarivanje osobnih prava.</p>
Nositelj mjere	Općina Škabrnja
Pokazatelj učinka	Aktivnosti koje unaprjeđuju korištenje digitalnih tehnologija
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

2.2. Povećanje društvene participacije

Opis	<p>Povećanje društvene participacije odnosi se na poticanje i omogućavanje aktivnog sudjelovanja građana u društvenim, političkim i kulturnim procesima. To uključuje aktivno uključivanje pojedinaca u donošenje odluka, izražavanje stavova, sudjelovanje u javnim raspravama te doprinos zajednici i društvu. Povećana društvena participacija ključna je za izgradnju demokratskog i inkluzivnog društva.</p> <p>Uključenost stanovništva u razvoj nekog područja još uvijek je na nedovoljnoj razini na prostoru cijele Republike Hrvatske. Uzimajući u obzir kako proaktivnim djelovanjem stanovništva mogu biti nadomještene neke nedostupne usluge na području općine, odnosno mogu biti riješeni specifični problemi općine, potrebno je djelovati na aktiviranje stanovnika kroz jačanje socijalnog kapitala, a kako bi se riješili specifični problemi vezani za navedenu sredinu. Potrebno je ulagati u kapacitete koji doprinose samoorganizaciji stanovništva, a koji imaju potencijala realizirati socijalne inovacije kojima bi se učinkovito djelovalo na prevenciju i otklanjanje socijalnih rizika. U tome smislu najvažniji aspekti u koje je potrebno ulagati su jačanje socijalnog kapitala, otvorenosti sustava za inovacije, kao i volonterstvo. Socijalne inovacije potpomažu integraciji, doprinose unaprjeđenju socijalne kohezije te tako utječu na socijalne rizike, a ključna uloga u svemu tome je partnerstvo između različitih dionika, odnosno civilnog sektora, tržišta i javne uprave.</p>
Nositelj mjere	Općina Škabrnja
Pokazatelj učinka	Podrška usmjerena društvenoj participaciji
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

5.1.3. Strateško područje 3: Ekonomija

Problem ruralnih ekonomija predstavljaju slabi demografski trendovi, često praćeni s visokom stopom iseljavanja, nižim obrazovnim dostignućima, nedostatkom mogućnosti razvoja poslovanja u odnosu na urbane sredine, problemom nedovoljne razvijenosti poljoprivrede, te nepostojanjem jačih gospodarskih dionika na tržištu. Kako bi se značajno unaprijedilo trenutačno stanje Općine, potrebno je o ekonomiji ruralnog prostora promišljati kroz prizmu pametne ekonomije.

Pametna ekonomija podrazumijeva gospodarstvo temeljeno na prikupljanju, obradi i analizi informacija o ekonomiji, usmjeravanje fokusa prema zdravoj ekonomiji te pravovremena i strateška raspodjela dostupnih sredstava kako bi se razvile nove i unaprijedile stare djelatnosti, kao i ulaganje u postojeće i buduće kapacitete stanovništva. Svrha navedenog pametnog gospodarstva jest razvijanje standarda i kvalitete života kako bi se potaknuo ostanak stanovništva na prostorima Općine, odnosno omogućila demografska obnova navedene sredine.

Uzimajući u obzir kako je ekonomija ključna poluga za razvoj određenog područja, potrebno je o njoj razmišljati kroz kontekst uporabe digitalnih tehnologija. Ekonomija utječe na mogućnosti zapošljavanja na području općine te omogućava povećanje proračuna čime se potiče daljnji razvoj nekog područja. Upravo zbog toga potrebno je ulagati u osnovnu infrastrukturu za gospodarsku djelatnost, ulaganje u istraživanje i razvoj te društveni okvir navedenog područja. Uz razvoj osnovnih djelatnosti, dobru nadopunu ekonomiji predstavlja mogući razvoj pametnog turizma.

Glavna svrha strateškog područja poticanje je razvoja gospodarstva kroz razvoj postojećih te osnivanje novih poduzeća. Razmjena znanja između relevantnih dionika važan je preduvjet u tome.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Škabrnja te Jedinostveni upravni odjel Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su sva poduzeća i ustanove osnovane od strane Općine Škabrnja.

Ciljna skupina su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu transparentnosti i rada, efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine. Ciljna skupina su i poslovni subjekti koji će na ovaj način moći dobiti informaciju i uslugu brže i kvalitetnije, a čime će se postići veća efikasnosti, efektivnost te funkcionalnost. Krajnji korisnici su stanovnici Općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

S obzirom na to, strateškim područjem 3: Ekonomija definirane su slijedeće mjere:

3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva

3.2. Razvoj infrastrukture usmjerene na gospodarstvo

3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	
Opis	<p>Razvoj malog i srednjeg poduzetništva odnosi se na poticanje, podržavanje i unaprjeđenje aktivnosti malih i srednjih poduzeća kako bi se potaknuo gospodarski rast, stvorila radna mjesta te potaknula inovacija i konkurentnost. Mali i srednji poduzetnici često predstavljaju srce gospodarstva i igraju ključnu ulogu u raznovrsnim sektorima.</p> <p>Razvoj malog i srednjeg poduzetništva važan je za održavanje dinamičnosti gospodarstva, poticanje inovacija i stvaranje održivih radnih mjesta. Inicijative usmjerene na razvoj malog i srednjeg poduzetništva često imaju šire društvene i ekonomske pozitivne učinke, doprinoseći lokalnom razvoju i jačanju zajednica.</p> <p>Malo i srednje poduzetništvo na razini područja općine nedostavno je razvijeno te je potrebno u njega ulagati kako bi se stvorila radna mjesta te utjecalo na gospodarski razvoj Općine, a čime se posljedično utječe na povećanje proračuna te povećanje mogućnosti ulaganja i u druge važne sektore razvoja. Upravo zbog toga kreirana je i mjera 3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva čime se kroz implementaciju digitalnih tehnologija planira utjecati na razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Implementacijom digitalnih tehnologija tako se omogućava bolja komunikacija između javne uprave i poduzetnika, povećanje fleksibilnosti i mobilnosti, bolje upravljanje podacima te povećanje efikasnosti poslovnih procesa.</p>
Nositelj mjere	Općina Škabrnja
Pokazatelj učinka	Aktivnosti usmjerene razvoju malog i srednjeg poduzetništva
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

3.2. Razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva	
Opis	<p>Razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva odnosi se na primjenu digitalnih tehnologija i inovacija kako bi se poboljšala produktivnost, ekonomičnost ili kvaliteta usluge. Za razvoj digitalnih rješenja potrebno je stvaranje okoline koja potiče inovacije, povećava konkurentnost, poboljšava radne procese i otvara nova tržišta, što dugoročno dovodi do jačeg gospodarskog rasta.</p> <p>Na području Općine trenutno su nedostavno korištena i implementirana digitalna inovativna rješenja zbog čega nisu iskorištene sve mogućnosti i svi potencijali koje digitalna rješenja mogu ostvariti, a koja se tiču povećane produktivnosti, realiziranja inovacija i konkurentske prednosti, boljeg donošenja odluka, poboljšane kvalitete proizvoda i usluga, efikasnijeg upravljanja resursima te povećanja održivosti i smanjenja utjecaja na okoliš. Iz tog razloga kreirana je mjera 3.2. Razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva kojoj je cilj implementiranje inovacija na tržištu, a kako bi se postigao razvoj novih, kvalitetnijih usluga i robe na tržištu, a što bi sve doprinijelo održivom gospodarskom razvoju.</p>
Nositelj mjere	Općina Škabrnja
Pokazatelj učinka	Projekt razvoja digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

5.1.4. Strateško područje 4: Okoliš

Očuvanost i zaštićenost prirode u ruralnoj sredini specifičnost je koja se veže uz ruralni prostor. Kako bi priroda opstala te se takvo stanje zadržalo, potrebno se dodatno usmjeriti na mjere kojima se promiče zaštita i očuvanje prirode, prirodne baštine te okoliša općenito, posebno uzimajući u obzir posljedice klimatskih promjena koje dovode do stavljanja naglaska na upravljanje prirodnim resursima i otpadom, odnosno učinkovitijem korištenju izvora energije.

Kako bi se navedenim resursima upravljalo kvalitetno, ovim strateškim područjem definirano je pametno upravljanje prirodnim resursima i okolišem te ulaganje u pametne energetske sustave koji omogućuju bolju energetske iskoristivost kroz korištenje obnovljivih izvora energije, a što dovodi do smanjenja troškova te negativnih posljedica na okoliš. Osim toga, navedenim ulaganjima doprinosi se većoj otpornosti infrastrukture na utjecaj klimatskih promjena. U takve se sustave ugrađuju posebni digitalni sustavi i pametna oprema uz postavljanje informacijsko-komunikacijske platforme za prikupljanje, obradu i razmjenu podataka, odnosno proračun i

prikaz indikatora u sustavima infrastrukturnih mreža za opskrbu energijom poput električne, rasvjetne, plinske, vodovodne i dr. kako bi se pronašlo optimalno rješenje za izvođenje funkcija.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Škabrnja te Jedinostveni upravni odjel Općine, kao i poduzeća u vlasništvu Općine. Ostali subjekti koji sudjeluju u realizaciji strateškog cilja su ustanove i tijela na području Općine.

Ciljna skupina projekta su javna tijela koja će na ovaj način osnažiti fizičke kapacitete za pripremu i provedbu javnih politika i programa, a čime će se stvoriti temelj za veću razinu efikasnosti i efektivnosti, odnosno povećati kvaliteta poslovanja Općine.

Krajnji korisnici su stanovnici Općine te drugi posjetitelji koji će realizacijom projekta ostvariti veću razinu dostupnosti usluga i informacija potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do većeg povjerenja javne uprave prema stanovnicima.

Mjere kojima će se realizirati strateško područje 4: Okoliš su slijedeće:

4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije

4.2. Razvoj kružnog gospodarstva

<i>4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije</i>	
<i>Opis</i>	<p>Razvoj infrastrukture za energente odnosi se na planiranje, izgradnju, održavanje i poboljšanje fizičke strukture ili sustava koji omogućuje proizvodnju, prijenos, distribuciju i potrošnju različitih vrsta energenata. Infrastruktura za energente igra ključnu ulogu u podršci energetske sektoru i osiguravanju stabilnosti opskrbe energijom. Ova vrsta infrastrukture obuhvaća različite vrste energenata: fosilna goriva, obnovljive izvore energije, električnu energiju i sl. Razvoj infrastrukture za energente ima ključnu ulogu u ostvarivanju energetske tranzicije prema održivijim i ekološki prihvatljivijim oblicima proizvodnje i potrošnje energije. Osim toga, to može potaknuti gospodarski rast, stvaranje radnih mjesta i poboljšati ukupnu otpornost energetske sustava.</p> <p>Na razini područja Općine postoji nedostatan ulaganje u energetske učinkovite infrastrukture, a problem predstavlja i zastarjelost i nedostatan pokrivenost samom infrastrukturom. Uzimajući u obzir sve veću potrebu za povećanjem otpornosti infrastrukture uslijed sve drastičnijih posljedica uzrokovanih klimatskim promjenama i drugim vanjskim faktorima na koje je teško ili nemoguće utjecati, ovom će se mjerom 4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije usmjeriti na povećanje učinkovitosti infrastrukture za energiju na području Općine.</p>

Nositelj mjere	Općina Škabrnja
Pokazatelj učinka	Aktivnost unaprjeđenja infrastrukture za korištenje energije
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

4.2. Razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva	
Opis	<p>Kružno gospodarstvo predstavlja koncept koji se suprotstavlja linearnom gospodarskom modelu (uzimanje, proizvodnja, korištenje i odlaganje) i zagovara održiviji pristup iskorištavanju resursa. Kružno gospodarstvo teži smanjiti otpad, iskoristiti resurse efikasnije te promovirati obnovljive izvore i ponovnu upotrebu materijala. Ovaj pristup ima za cilj minimizirati negativne ekološke utjecaje i doprinijeti dugoročnoj održivosti.</p> <p>S druge strane zelena infrastruktura odnosi se na planiranje, dizajniranje, izgradnju i održavanje fizičke infrastrukture koja podržava održivost, prirodnu ravnotežu i ekološku cjelovitost. Cilj je stvoriti sustave koji promiču harmoniju između ljudi i okoliša, smanjujući negativne ekološke utjecaje doprinoseći očuvanju prirodnih resursa. Implementacija modela kružnog gospodarstva i zelene infrastrukture u Republici Hrvatskoj još je uvijek na svome začetku te je potrebno dodatne resurse usmjeriti kako bi se model kružnog gospodarstva te model zelene infrastrukture implementirao u javne politike. Upravo zbog toga ovom se mjerom 4.2. Razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva planiraju implementirati konkretni projekti usmjereni na te model, a kako bi se doprinijelo minimiziranju ekoloških utjecaja te održivom razvoju prostora koji doprinosi većoj kvaliteti života stanovnika Općine.</p>
Nositelj mjere	Općina Škabrnja
Pokazatelj učinka	Projekt usmjeren na razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

5.1.5. Strateško područje 5: Temeljne usluge

Javna infrastruktura predstavlja jedan od značajnih čimbenika razvoja te bez nje nije moguće ostvariti rast i razvoj nekog područja. Ruralni prostori okarakterizirani su problemom nedostupnosti temeljnih usluga u odnosu na urbane sredine. Problem leži u nepostojanju fizičke infrastrukture namijenjene za osiguravanje temeljnih usluga, ali i u nedovoljnoj financijskoj održivosti navedene infrastrukture.

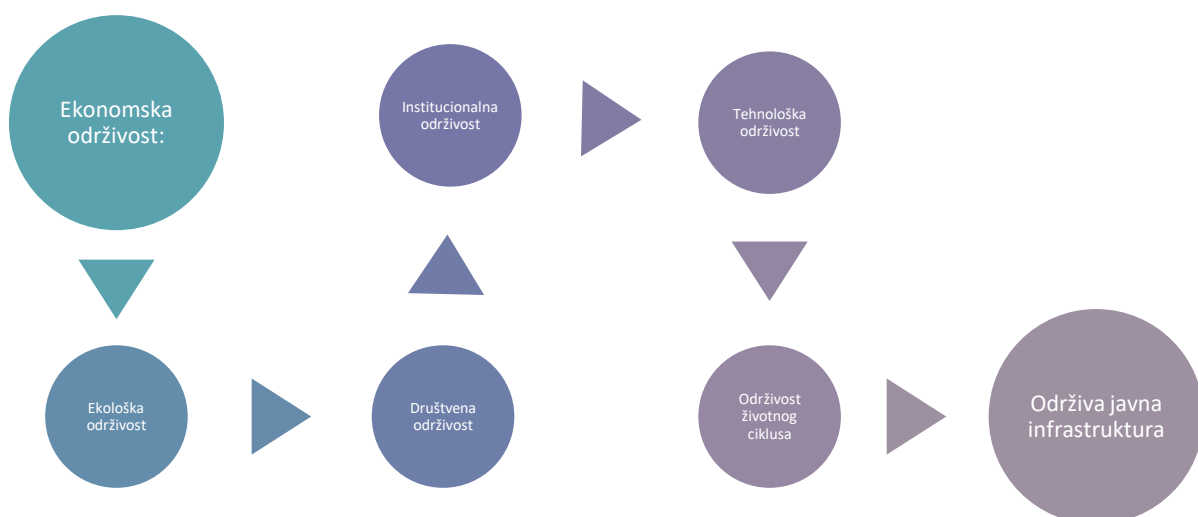
Navedenim izazovima svakako doprinose problematični demografski trendovi. Ti trendovi uključuju starenje stanovništva, iseljavanje, ali i probleme vezane za nezaposlenost i malu stopu aktivnosti stanovništva koji dovode do većih potreba za dodatnim specifičnim uslugama s jedne strane, ali i do teškoća u financiranju infrastrukture i usluga.

Kako bi se što adekvatnije odgovorilo na navedenu problematiku, potrebno je da javna infrastruktura bude što održivija, i to u pogledu ekonomske i financijske, ekološke, društvene i institucionalne održivosti⁹¹. Ekonomska dimenzija tako podrazumijeva da je navedena građevina:

- ↪ ekonomski profitabilna, ima financijsku održivost, instrument je za postizanje javnih politika
- ↪ ekološki je prihvatljiva, dakle pruža zaštitu od prirodnih i klimatskih nepogoda, čuva okoliš i pruža zaštitu od onečišćenja, efikasno koristi resurse
- ↪ omogućava društvenu održivost kroz to što smanjuje siromaštvo i isključivost, doprinosi promicanju ljudskih prava te očuvanju kulturne baštine
- ↪ ispunjava institucionalnu dimenziju koja podrazumijeva usklađenost sa strategijama, efikasno upravljanje i odgovornost, jačanje administrativnog kapaciteta i održivost pri promjenama.

U odnosu na UN- ove kriterije za održivu infrastrukturu, World Economic forum uključuje i dodatne kriterije poput: tehnološke održivosti koja se odnosi na održivost tehničko – tehnoloških rješenja te održivosti životnog ciklusa, odnosno održivosti objekta u njegovom životnom vijeku.

Slika 17. Infografika svojstva održive javne infrastrukture. Izvor: Level Project d.o.o.

⁹¹ United Nations. Guiding Principles on PeopleFirst Public-Private Partnership. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.uneceppp-icoe.org/people-first-ppps/what-are-people-first-ppps/>
 Juričić, D (2020). Pametna javna infrastruktura – šest kvaliteta održive javne infrastrukture. Centar kompetencija za pametne gradove. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://smart-ri.hr/pametna-javna-infrastruktura-sest-kvaliteta-odrzive-javne-infrastrukture/>

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Škabrnja te Jedinostveni upravni odjel.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području Općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje vlastitih potreba i prava što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti općine.

Mjere kojima će se realizirati Strateško područje 5: Temeljne usluge su slijedeće:

5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge

5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija

<i>5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge</i>	
<i>Opis</i>	<p>Infrastruktura za temeljne usluge odnosi se na planiranje, izgradnju i održavanje fizičke strukture koja omogućava pružanje ključnih usluga koje su esencijalne za funkcioniranje društva. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge ključan je za stvaranje stabilnog i održivog društva. Kvalitetna infrastruktura poboljšava životne uvjete građana, potiče gospodarski rast, osigurava pristup obrazovanju i zdravstvenoj skrbi te podržava opću funkcionalnost zajednice.</p> <p>Problemi ruralnog područja povezani su s prisutnim ograničavajućim faktorima razvoja područja koja se očituju u nejednakoj distribuciji društvenih sadržaja i programa, kao i nejednakoj distribuciji društvene infrastrukture.</p> <p>Kako bi se stanovnicima Općine osigurala viši standard života te poboljšala kvaliteta života unaprijediti će se postojeća, te će izgraditi nova infrastruktura namijenjena za društvenu djelatnost, a koja će se zasnivati na primjeni pametnih rješenja i tehnologija kako bi navedena infrastruktura postala dostupnija za stanovništvo Općine. U tome smislu ulagati će se u integriranu i višenamjensku infrastrukturu koja će biti ekološki i društveno prihvatljiva, primjenu efikasnih tehnologija, modularnost i decentraliziranost, kvalitetne i efikasne materijale, minimiziranje otpada, ugradnju prirodnih materijala, pristupačnost za sve skupine korisnika, inovativno financiranje te upravljanje rizicima.</p>

Nositelj mjere	Općina Škabrnja
Pokazatelj učinka	Izgrađen/rekonstruiran/opremljen objekt u skladu s modelom zelene infrastrukture i kružnog gospodarjenja
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija

Opis	<p>Infrastruktura za korištenje digitalnih tehnologija odnosi se na stvaranje fizičkih i logičkih okvira koji podržavaju implementaciju i širenje digitalnih tehnologija u različitim sektorima gospodarstva i društva. Ova infrastruktura obuhvaća različite komponente koje omogućuju povezivanje, prijenos podataka, sigurnost, pristup mreži i druge funkcionalnosti koje su ključne za uspješno korištenje digitalnih alata. Razvoj ove infrastrukture ključan je za podršku digitalnoj transformaciji, unaprjeđenju inovacija, poboljšanju učinkovitosti i osiguravanju održivog razvoja u različitim sektorima gospodarstva i društva.</p> <p>Na razini područja Općine postoji nedovoljno razvijena infrastruktura za uporabu komunikacijsko – informacijskih tehnologija zbog koje postoje poteškoće u korištenju digitalnih alata. Kako bi se navedeno izmijenilo definirana je mjera 5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija putem koje će se realizirati jedan od preduvjeta za korištenje digitalnih alata, odnosno razvoj pametnog razvoja Općine. Za navedenu mjeru potrebno je značajno unaprijediti postojeću mrežu kako bi se ostvarila brža i stabilnija povezanost s internetom. Sastavni dio razvoja te infrastrukture čini unaprjeđivanje mrežne infrastrukture, uspostava širokopojasne mreže te razvoj bežičnog pristupa internetu. Izgradnja infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija omogućiti će povećanje dostupnosti brzog interneta za cijelo područje Općine te će omogućiti i brži i bolji pristup internetu koji će zauzvrat omogućiti razvoj specifičnih tipova djelatnosti na razini Općine, ali i omogućiti viši standard i kvalitetu života stanovništva na području Općine.</p>
Nositelj mjere	Općina Škabrnja
Pokazatelj učinka	Projekt usmjeren na razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

5.1.6. Strateško područje: Održiv promet i mobilnost

Klimatske promjene i njezine posljedice stvaraju najaktualniji problem današnjice, dok je promet jedan od značajnijih čimbenika koji njima doprinosi. Primjena digitalnih tehnologija uvelike može pomoći kod navedenog problema kroz stavljanje naglaska na korištenje električnih prometnih sredstava, ali i digitalizacije i optimizacije sustava koje će doprinijeti smanjenju emisije ugljičnih plinova, odnosno smanjiti utjecaj na klimatske promjene. Osim toga, česti problem općina predstavlja nedostatna povezanost s drugim općinama i naseljima. Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost usmjereno je na razvijanje održivijih načina mobilnosti kojima će se omogućiti brži, kvalitetniji i jeftiniji prijevoz stanovnika i robe na području Općine na način koji u najmanjoj mogućoj mjeri ugrožava okoliš. U tom kontekstu koncept pametnog prometa i mobilnosti podrazumijeva fizičku, komunikacijsku i informacijsku infrastrukturu, platformu za povezivanje podataka i informacija te aplikacijsku razinu koji tek zajedno mogu ispuniti puni potencijal.

Nositelj implementacije strateškog cilja jest Općinska uprava Općine Škabrnja te Jedinostveni upravni odjel Općine.

Ciljna skupina projekta su javna tijela – općinska uprava koja će na ovaj način povećati fizičke kapacitete za realizaciju javnih politika i projekata, a čime će se stvoriti temelj za rast i razvoj područja te stanovništvo i poslovni subjekti na području Općine koje će na ovaj način dobiti infrastrukturu kojom će moći podmiriti svoje potrebe i realizirati svoja prava.

Krajnji korisnici su drugi posjetitelji koji će realizacijom strateškog područja ostvariti veću razinu dostupnosti usluga potrebnih za ostvarenje što će dovesti do veće prepoznatljivosti i atraktivnosti Općine.

Mjere kojima će se realizirati Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost su slijedeće:

6.1. Razvoj prometne infrastrukture

6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu

6.1. Razvoj prometne infrastrukture	
<i>Opis</i>	Prometna infrastruktura obuhvaća fizičke objekte, sustave i mreže koji omogućuju kretanje ljudi i roba unutar društva. To uključuje različite oblike prijevoza, poput cesta, željeznica, zračnih luka, luka, pješačkih staza i biciklističkih staza, te pripadajuće objekte poput mostova, tunela, semafora i drugih elemenata. Prometna infrastruktura igra ključnu ulogu u povezivanju mjesta, olakšavanju ekonomske aktivnosti, pružanju pristupa uslugama i poticanju gospodarskog razvoja. Prometna infrastruktura ključna je za funkcioniranje društva i gospodarstva, pružajući osnovne uvjete za mobilnost, dostupnost resursa i trgovinu. Njezin razvoj i

	<p>održavanje od velike su važnosti za siguran, učinkovit i održiv prijevoz ljudi i roba.</p> <p>Iako postoji relativno dobra prometna cestovna povezanost između naselja na razini Općine i Županije, problem na razini Općine predstavlja nedostatak prometne infrastrukture za pješake i bicikliste, ali i nedostatna razvijenost javnog prijevoza, kao i drugih oblika prijevoza. Kako bi se navedeno unaprijedilo mjerom 6.1. Razvoj prometne infrastrukture planira se razvoj povezanosti, dostupnosti te sigurnosti u pogledu prometne infrastrukture.</p>
Nositelj mjere	Općina Škabrnja
Pokazatelj učinka	Projekt usmjeren na razvoj prometne infrastrukture
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu

Opis	<p>Razvoj pametnih rješenja u prometu odnosi se na primjenu digitalnih tehnologija i inovacija u prometnom sektoru kako bi se unaprijedila učinkovitost, sigurnost i održivost prometa. Ova rješenja koriste napredne informacijske tehnologije, senzore, podatkovnu analizu i komunikacijske platforme kako bi optimizirala prometne sustave, pružila bolje iskustvo korisnicima i smanjila negativne utjecaje na okoliš.</p> <p>Na razini područja Općine nedostatno je razvijena pametna prometna infrastruktura zbog čega su nedovoljno iskorišteni potencijali koje digitalna rješenja posjeduju, a kao što su smanjenje ekološkog otiska, povećanje efikasnosti i funkcionalnosti navedene infrastrukture. Upravo zbog toga definirana je Mjera 6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu. Mjera je usmjerena na razvoj pametne prometne infrastrukture kojoj je cilj realizirati infrastrukturu koja je učinkovitija, štedljivija, ekonomičnija, sigurnija te ekološki održivija u odnosu na trenutačnu.</p>
Nositelj mjere	Općina Škabrnja
Pokazatelj učinka	Projekt usmjeren na razvoj pametnog rješenja u prometu
Razdoblje provedbe	2024. – 2034.

5.2. Definirani projekti

U ovom poglavlju definiraju se prioritetni projekti koje će Općina Škabrnja provesti u narednih 10 godina, a koji će doprinijeti pametnom razvoju Općine Škabrnja. Navedeni projekti su:

- ↳ Kreiranje portala JLS-a kao digitalne platforme za pametnu upravu
- ↳ Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave
- ↳ Izrada strateških dokumenata
- ↳ Rješavanje imovinsko – pravnih odnosa vezanih za vlasništvo JLS
- ↳ Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti osoba zaposlenih u javnoj upravi
- ↳ Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti stanovništva
- ↳ Pružanje podrške za razvoj socijalnog kapitala
- ↳ Sufinanciranje programa vezanog za obrazovanje
- ↳ Sufinanciranje razvoja gospodarstva
- ↳ Poticanje razvoja pametnih rješenja za malo i srednje poduzetništvo
- ↳ Izrada digitalne platforme koja povezuje javnu upravu i poduzetnike
- ↳ Poticanje pametnih rješenja u turizmu
- ↳ Modernizacija javne rasvjete
- ↳ Unaprjeđenje energetske infrastrukture
- ↳ Provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom
- ↳ Provođenje mjera uklanjanja otpada
- ↳ Uređenje javnih površina
- ↳ Realizacija inovativnih rješenja za promicanje kružnog gospodarstva i zaštitu okoliša
- ↳ Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za komunalnu infrastrukturu i sigurnost
- ↳ Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za kulturu
- ↳ Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za obrazovanje
- ↳ Rekonstrukcija/obnova/opremanje sakralne infrastrukture
- ↳ Izgradnja/rekonstrukcija/ opremanje infrastrukture za sport i rekreaciju
- ↳ Razvoj mreže brzog bežičnog besplatnog pristupa internetu
- ↳ Razvoj mrežne infrastrukture s ciljem pune pokrivenosti optičkom mrežom
- ↳ Razvoj pametnih inovativnih rješenja usmjerenih na temeljne usluge
- ↳ Modernizacija nerazvrstanih cesta
- ↳ Izgradnja pješačke infrastrukture
- ↳ Izgradnja biciklističke infrastrukture
- ↳ Postavljanje e-punionica za električna motorna vozila
- ↳ Razvoj pametne inovativne prometne infrastrukture s ciljem unaprjeđenja prometne infrastrukture

Tablica 11. Prioritetni projekti koji će biti provedeni na području Općine Škabrnja s indikatorima ostvarenja rezultata i razdobljem provedbe projekata. Izvor: Level Project d.o.o.

Br.	Naziv projekta	Nositelj projekta	Strateško područje	Mjera	Iznos financiranja	Indikator ostvarenja rezultata	Razdoblje provedbe projekta
1	Kreiranje portala JLS-a kao digitalne platforme za pametnu upravu	Općina Škabrnja	Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama	1.1. Postavljanje temelja za pametan razvoj	33.180,70 Eur	Realiziran portal općine kroz koji su dostupne relevantne informacije za stanovnike	2024. - 2034.
2	Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave	Općina Škabrnja	Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama	1.1. Postavljanje temelja za pametan razvoj	13.272,28	Uveden sustav za registraciju i autentifikaciju korisnika za pristup digitalnim uslugama uprave	2024. - 2034.
3	Izrada strateških dokumenata	Općina Škabrnja	Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama	1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje	5.000 Eur	Donesen minimalno jedan strateški dokument	2024. - 2034.
4	Rješavanje imovinsko – pravnih odnosa vezanih za vlasništvo JLS	Općina Škabrnja	Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama	1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje	2.000 Eur	Usklađena minimalno jedna zemljišna knjiga s katastrom	2024. - 2034.
5	Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti osoba zaposlenih u javnoj upravi	Općina Škabrnja	Strateško područje 2: Kvaliteta života	2.1. Edukacija i informiranje stanovništva	1.000 Eur	Organizirana minimalno jedna edukacija za povećanje informatičke pismenosti osoba zaposlenih u javnoj upravi	2024. - 2034.
6	Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti stanovništva	Općina Škabrnja	Strateško područje 2: Kvaliteta života	2.1. Edukacija i informiranje stanovništva	1.000 Eur	Organizirana minimalno jedna edukacija za povećanje informatičke pismenosti stanovništva	2024. - 2034.
7	Pružanje podrške za razvoj socijalnog kapitala	Općina Škabrnja	Strateško područje 2: Kvaliteta života	2.2. Povećanje društvene participacije	2.571.862,765 Eur	Pruženo minimalno 49 podrška za razvoj socijalnog kapitala	2024. - 2034.
8	Sufinanciranje programa vezanog za obrazovanje	Općina Škabrnja	Strateško područje 2: Kvaliteta života	2.2. Povećanje društvene participacije	558.763 Eur	Sufinancirano minimalno 24 programa vezana za obrazovanje	2024. - 2034.
9	Sufinanciranje razvoja gospodarstva	Općina Škabrnja	Strateško područje 3: Ekonomija	3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	836.153 Eur	Realizirano minimalno 40 potpora za poljoprivrednike i poduzetnike	2024. - 2034.

10	Poticanje razvoja pametnih rješenja za malo i srednje poduzetništvo	Općina Škabrnja	Strateško područje 3: Ekonomija	3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva	265.446 Eur	Realiziran minimalno 1 projekt usmjeren na pametna rješenja za malo i srednje poduzetništvo	2024. - 2034.
11	Izrada digitalne platforme koja povezuje javnu upravu i poduzetnike	Općina Škabrnja	Strateško područje 3: Ekonomija	3.2. Razvoj infrastrukture usmjerene na gospodarstvo	33.180,70 Eur	Izrađena digitalna platforma koja povezuje javnu upravu i poduzetnike	2024. - 2034.
12	Poticanje pametnih rješenja u turizmu	Općina Škabrnja	Strateško područje 3: Ekonomija	3.2. Razvoj infrastrukture usmjerene na gospodarstvo	50.000 Eur	Realiziran minimalno 1 projekt usmjeren na pametna rješenja u turizmu	2024. - 2034.
13	Modernizacija javne rasvjete	Općina Škabrnja	Strateško područje 4: Okoliš	4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije	172.540 Eur	Modernizirana javna rasvjeta u duljini od minimalno 500 metara	2024. - 2034.
14	Unaprjeđenje energetske infrastrukture	Općina Škabrnja	Strateško područje 4: Okoliš	4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije	447.940 Eur	Unaprjeđena energetska infrastruktura u duljini od minimalno 500 metara	2024. - 2034.
15	Provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom	Općina Škabrnja	Strateško područje 4: Okoliš	4.2. Razvoj kružnog gospodarstva	3.318 Eur	Provedeno minimalno 5 edukacija vezanih za održivo gospodarenje otpadom	2024. - 2034.
16	Provođenje mjera uklanjanja otpada	Općina Škabrnja	Strateško područje 4: Okoliš	4.2. Razvoj kružnog gospodarstva	9.954 Eur	Provedena minimalno 1 mjera za uklanjanje otpada	2024. - 2034.
17	Uređenje javnih površina	Općina Škabrnja	Strateško područje 4: Okoliš	4.2. Razvoj kružnog gospodarstva	597.252 Eur	Uređena minimalno jedna javna površina na području Općine	2024. - 2034.
18	Realizacija inovativnih rješenja za promicanje kružnog gospodarstva i zaštitu okoliša	Općina Škabrnja	Strateško područje 4: Okoliš	4.2. Razvoj kružnog gospodarstva	49.771 Eur	Realizacija minimalno jednog inovativnog rješenja za promicanje kružnog gospodarstva i zaštitu okoliša	2024. - 2034.
19	Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za komunalnu infrastrukturu i sigurnost	Općina Škabrnja	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	500.000 Eur	Izgrađen/rekonstruiran/opremljen minimalno jedan objekt namijenjen za komunalnu djelatnost i sigurnost stanovništva	2024. - 2034.

20	Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za kulturu	Općina Škabrnja	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	500.000 Eur	Izgrađen/rekonstruiran/opremljen minimalno jedan objekt namijenjen za kulturu	2024. - 2034.
21	Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za obrazovanje	Općina Škabrnja	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	500.000 Eur	Izgrađen/rekonstruiran/opremljen minimalno jedan objekt namijenjen za obrazovanje	2024. - 2034.
22	Rekonstrukcija/obnova/opremanje sakralne infrastrukture	Općina Škabrnja	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	500.000 Eur	Rekonstruiran/opremljen minimalno jedan objekt namijenjen za sakralnu djelatnost	2024. - 2034.
23	Izgradnja/rekonstrukcija/ opremanje infrastrukture za sport i rekreaciju	Općina Škabrnja	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge	500.000 Eur	Izgrađen/rekonstruiran/opremljen minimalno jedan objekt namijenjen za sport i rekreaciju	2024. - 2034.
24	Razvoj mreže brzog bežičnog besplatnog pristupa internetu	Općina Škabrnja	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija	33.181	Realizirano minimalno jedno mjesto s javnim WI- Fi-jem	2024. - 2034.
25	Razvoj mrežne infrastrukture s ciljem pune pokrivenosti optičkom mrežom	Općina Škabrnja	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija	663.614 Eur	Razvijena mrežna infrastruktura s ciljem osiguranja pune pokrivenosti optičkom mrežom	2024. - 2034.
26	Razvoj pametnih inovativnih rješenja usmjerenih na temeljne usluge	Općina Škabrnja	Strateško područje 5: Temeljne usluge	5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija	30.000 Eur	Razvijeno minimalno 1 pametno inovativno rješenje usmjereno na temeljne usluge	2024. - 2034.
28	Modernizacija nerazvrstanih cesta	Općina Škabrnja	Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost	6.1. Razvoj prometne infrastrukture	290.331 Eur	Modernizirano minimalno 500 metara nerazvrstanih cesta	2024. - 2034.
29	Izgradnja pješačke infrastrukture	Općina Škabrnja	Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost	6.1. Razvoj prometne infrastrukture	124.428 Eur	Izgrađena infrastrukture za pješake u duljini od minimalno 500 metara	2024. - 2034.
30	Izgradnja biciklističke infrastrukture	Općina Škabrnja	Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost	6.1. Razvoj prometne infrastrukture	124.428 Eur	Izgrađena infrastruktura za bicikliste u duljini od minimalno 500 metara	2024. - 2034.
31	Postavljanje e-punionica za električna motorna vozila	Općina Škabrnja	Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost	6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu	82.952 Eur	Postavljena minimalno 1 e-punionica za električna vozila	2024. - 2034.
32	Razvoj pametne inovativne prometne infrastrukture s	Općina Škabrnja	Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost	6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu	5.000 Eur	Razvijeno minimalno jedno pametno rješenje s ciljem unaprjeđenja prometne infrastrukture	2024. - 2034.

	ciljem unaprjeđenja prometne infrastrukture						
--	--	--	--	--	--	--	--

Tablica 12. Terminski plan provedbe projekata. Izvor: Level Project d.o.o.

Naziv projekta	Vremensko razdoblje provedbe											Indikativni ukupni trošak (s PDV-om)	Mogući načini financiranja projekta
	2024.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2033.	2034.		
Kreiranje portala JLS-a kao digitalne platforme za pametnu upravu												33.180,70 Eur	Mehanizam za oporavak i otpornost, nacionalna sredstva, sredstva županije, sredstva Općine
Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave												13.272,28	
Izrada strateških dokumenata												5.000 Eur	
Rješavanje imovinsko – pravnih odnosa vezanih za vlasništvo JLS												2.000 Eur	
Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti osoba zaposlenih u javnoj upravi												1.000 Eur	
Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti stanovništva												1.000 Eur	
Pružanje podrške za razvoj socijalnog kapitala												2.571.862,765 Eur	
Sufinanciranje programa vezanog za obrazovanje												558.763 Eur	
Sufinanciranje razvoja gospodarstva												836.153 Eur	
Poticanje razvoja pametnih rješenja za malo i srednje poduzetništvo												265.446 Eur	
Izrada digitalne platforme koja povezuje javnu upravu i poduzetnike												33.180,70 Eur	
Poticanje pametnih rješenja u turizmu												50.000 Eur	
Modernizacija javne rasvjete												172.540 Eur	
Unaprjeđenje energetske infrastrukture												447.940 Eur	
Provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom												3.318 Eur	
Provođenje mjera uklanjanja otpada												9.954 Eur	
Uređenje javnih površina												597.252 Eur	
Realizacija inovativnih rješenja za promicanje kružnog gospodarstva i zaštitu okoliša												49.771 Eur	

5.3. Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe

Poglavlje Pokazatelji, indikativni financijski plan i terminski plan provedbe obuhvaća prikaz sljedećih podataka:

- ↳ podaci o ključnim pokazateljima rezultata s ciljanim vrijednostima
- ↳ okvir za praćenje i vrednovanje uspješnosti provedbe definiranih aktivnosti temeljem ostvarenja pokazatelja,
- ↳ indikativan financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu aktivnosti/projekata,
- ↳ terminski plan provedbe odabranih aktivnosti/projekata koji doprinose ostvarenju utvrđenih pokazatelja rezultata s označenim ključnim točkama ostvarenja.

Ukupan iznos svih projekata koji se planiraju realizirati u sljedećem razdoblju je 9.505.567,45 Eur. Najveći iznos otpada na strateško područje 5: Temeljne usluge u sklopu kojeg se planira realizacija čak osam projekata u iznosu od 3.226.795,00 Eur. Sljedeće strateško područje po ukupnom iznosu projekata jest Strateško područje 2: Kvaliteta života u sklopu kojeg se planira realizacija četiri projekata u iznosu od 3.132.625,77 Eur.

Tablica 13. Ključni pokazatelji rezultata s ciljnim vrijednostima, okvir za praćenje i vrednovanje uspješnosti te terminski plan provedbe odabranih aktivnosti. Izvor: Level Project d.o.o.

Ključni pokazatelji rezultata s ciljnim vrijednostima					Vrijeme provedbe
Pokazatelj rezultata	Mjerna jedinica	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ključna točka ostvarenja	
Strateško područje 1: Upravljanje Općinom i uslugama					
1.1. Postavljanje temelja za pametan razvoj					
1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje					
Realiziranje temelja za digitalizaciju javne uprave kroz razvijenu digitalnu platformu javne uprave i postavljeno strateško -prostorno usmjerenje na pametan razvoj	Digitalna platforma javne uprave Strateški i prostorno planski dokumenti	0 0	1 1	Kreiranje portala JLS-a kao digitalne platforme za pametnu upravu Uvođenje sustava za registraciju i autentifikaciju za pristup digitalnim uslugama uprave Izrada strateških dokumenata Rješavanje imovinsko – pravnih odnosa vezanih za vlasništvo JLS	2024. -2034
Strateško područje 2: Kvaliteta života					
2.1. Edukacija i informiranje stanovništva					
2.2. Povećanje društvene participacije					
Povećanje kvalitete života kroz povećanje educiranosti i participacije u pametnom razvoju	Aktivnosti koje unaprjeđuju korištenje digitalnih tehnologija Podrške usmjerene društvenoj participaciji	0 0	2 20	Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti osoba zaposlenih u javnoj upravi Organizacija edukacija za povećanje informatičke pismenosti stanovništva Pružanje podrške za razvoj socijalnog kapitala Sufinanciranje programa vezanog za obrazovanje	2024. -2034
Strateško područje 3: Ekonomija					
3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva					
3.2. Razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva					
Poboljšanje gospodarske situacije kroz poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva i razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva	Aktivnosti usmjerene razvoju malog i srednjeg poduzetništva Projekt razvoja digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva	0 0	2 1	Sufinanciranje razvoja gospodarstva Poticanje razvoja pametnih rješenja za malo i srednje poduzetništvo Izrada digitalne platforme koja povezuje javnu upravu i poduzetnike Poticanje pametnih rješenja u turizmu	2024. -2034
Strateško područje 4: Okoliš					
4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije					

4.2. Razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva					
Unaprjeđenje okoliša kroz razvoj infrastrukture za korištenje energije te razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva	Aktivnost unaprjeđenja infrastrukture za korištenje energije Projekt usmjeren na razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja	0 0	1 1	Modernizacija javne rasvjete Unaprjeđenje energetske infrastrukture Provođenje izobrazno – informativnih aktivnosti o održivom gospodarenju otpadom Provođenje mjera uklanjanja otpada Uređenje javnih površina Realizacija inovativnih rješenja za promicanje kružnog gospodarstva i zaštitu okoliša	2024. -2034
Strateško područje 5: Temeljne usluge					
5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge					
5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija					
Razvoj temeljnih usluga kroz razvoj infrastrukture za temeljne usluge te infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija	Izgrađen/rekonstruiran/opremljen objekt u skladu s modelom zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja Projekt usmjeren na razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija	0 0	1 1	Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za komunalnu infrastrukturu i sigurnost Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za kulturu Izgradnja/rekonstrukcija/opremanje zgrada za obrazovanje Rekonstrukcija/obnova/opremanje sakralne infrastrukture Izgradnja/rekonstrukcija/ opremanje infrastrukture za sport i rekreaciju Razvoj mreže brzog bežičnog besplatnog pristupa internetu Razvoj mrežne infrastrukture s ciljem pune pokrivenosti optičkom mrežom Razvoj pametnih inovativnih rješenja usmjerenih na temeljne usluge	2024. -2034
Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost					
6.1. Razvoj prometne infrastrukture					
6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu					
Unaprjeđenje održivosti prometa i mobilnosti kroz razvoj prometne infrastrukture i razvoj pametnih rješenja u prometu	Projekt usmjeren na razvoj prometne infrastrukture Projekt usmjeren na razvoj pametnog rješenja u prometu	0 0	1 1	Postavljanje e-punionica za električna motorna vozila Modernizacija nerazvrstanih cesta Izgradnja pješačke infrastrukture Izgradnja biciklističke infrastrukture Postavljanje e-punionica za električna motorna vozila Razvoj pametne inovativne prometne infrastrukture s ciljem unaprjeđenja prometne infrastrukture	2024. -2034

Tablica 14. Indikativni financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu strateških područja. Izvor: Level Project d.o.o.

Pokazatelj rezultata	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	2033.	2034.	Ukupna alokacija
<i>Strateško područje 1: Upravljanje općinom i uslugama</i>												
<i>1.1. Postavljanje temelja za pametan razvoj</i>												
<i>1.2. Unaprjeđenje sustava za prostorno i strateško planiranje</i>												
Realiziranje temelja za digitalizacije javne uprave kroz razvijenu digitalnu platformu javne uprave i postavljeno strateško -prostorno usmjerenje na pametan razvoj												53.452,98 Eur
<i>Strateško područje 2: Kvaliteta života</i>												
<i>2.1. Edukacija i informiranje stanovništva</i>												
<i>2.2. Povećanje društvene participacije</i>												
Povećanje kvalitete života kroz povećanje educiranosti i participacije u pametnom razvoju												3.132.625, 77 Eur
<i>Strateško područje 3: Ekonomija</i>												
<i>3.1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva</i>												
<i>3.2. Razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva</i>												
Poboljšanje gospodarske situacije kroz poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva i razvoj digitalnih inovativnih rješenja za unaprjeđenje gospodarstva												1.184.779, 70 Eur
<i>Strateško područje 4: Okoliš</i>												
<i>4.1. Razvoj infrastrukture za korištenje energije</i>												
<i>4.2. Razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva</i>												
Unaprjeđenje okoliša kroz razvoj infrastrukture za korištenje energije te razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva												1.280.775 Eur
<i>Strateško područje 5: Temeljne usluge</i>												
<i>5.1. Razvoj infrastrukture za temeljne usluge</i>												
<i>5.2. Razvoj infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija</i>												
Razvoj temeljnih usluga kroz razvoj infrastrukture za temeljne usluge te infrastrukture za korištenje digitalnih tehnologija												3.226.795 Eur
<i>Strateško područje 6: Održiv promet i mobilnost</i>												
<i>6.1. Razvoj prometne infrastrukture</i>												
<i>6.2. Razvoj pametnih rješenja u prometu</i>												
Unaprjeđenje održivosti prometa i mobilnosti kroz razvoj prometne infrastrukture i razvoj pametnih rješenja u prometu												627.139,0 0 Eur
Planirani izvori financiranja	Fondovi EU, državni proračun, županijski proračun, općinski proračun											

6. Literatura

Popis literature:

1. Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Plan razvoja Zadarske županije 2021.-2027. Dostupno na mrežnoj stranici: https://www.zadarska-zupanija.hr/images/dokumenti/452/Plan_razvoja_Zadarske_%C5%BEupanije_2021.pdf
2. Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Provedbeni program Općine Škabrnja 2021.-2025. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/strateski-razvojni-program/>
3. ARCHING STUDIO d.o.o. Split (2016). Izmjene i dopune urbanističkog plana uređenja gospodarske zone-I2-Marinovac-UPU-1. Knjiga II. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://drive.google.com/file/d/0By6KZV8K16KWdKo3cINJcWJrSjA/view?resourcekey=0-o0zLWjoTEehW7oh8saJZOQ>
4. ARCHING STUDIO d.o.o. Split (2016). Izmjene i dopune urbanističkog plana uređenja gospodarske zone-I2-Marinovac-UPU-1. Knjiga I. Dostupno na mrežnoj stranici: <file:///C:/Users/Korisnik/Downloads/UPU%20Marinovac%20Knjiga%20I%208-2016.pdf>
5. Bahtijarević – Šiber, F., Sikavica, P. i Pološki Vokić, N. (2008). *Suvremeni menadžment- vještine, sustavi, izazovi*. Zagreb: Školska knjiga, 2008.
6. Baškarad, M., & Grd, S. (2014). Vizija i misija u javnom sektoru. *Računovodstvo i financije*, 62(5-6), 47-55.
7. Digitalna agenda za Europu. Informativni članci o Europskoj uniji. Europski parlament. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/hr/sheet/64/digitalna-agenda-za-europu>
8. Digitalno desetljeće Europe: digitalni ciljevi za 2030. Europska komisija. Dostupno na mrežnoj stranici: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_hr
9. Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o očuvanju divljih ptica. Službeni list Europske unije L 020/7. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:32009L0147>
10. Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore. Službeni list Europske unije L 206/7. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:31992L0043&qid=1689763886586>
11. Državni zavod za statistiku (2011). Popis stanovništva 2011. godine. Stanovništvo staro 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti, starosti i spolu. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>
12. Državni zavod za statistiku (2011). Popis stanovništva 2011. Kontingenti stanovništva po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>
13. Državni zavod za statistiku (2011). Stanovništvo prema starosti i spolu u naseljima, Popis 2011. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>
14. Državni zavod za statistiku (2011). Stanovništvo staro 10 i više godina prema spolu, a nepismeni i prema starosti. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>
15. Državni zavod za statistiku (2011). Stanovništvo staro 10 i više godina prema informatičkoj pismenosti, starosti i spolu. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>
16. Državni zavod za statistiku (2021). Popis stanovništva 2021. Stanovništvo po gradovima i općinama. Kontingenti stanovništva po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>
17. Državni zavod za statistiku (2021). Popis stanovništva 2021. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, starosti i spolu po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>
18. Državni zavod za statistiku (2021). Stanovništvo po županijama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>
19. Državni zavod za statistiku (2021). Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2021. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. – stanovništvo po naseljima. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dzs.gov.hr/vijesti/objavljeni-konacni-rezultati-popisa-2021/1270>
20. Državni zavod za statistiku (2023). Hrvatska u brojkama 2023. Dostupno na mrežnoj stranici: https://podaci.dzs.hr/media/rh0njfqt/croinfig_2023.pdf
21. Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva, kućanstva i stanova 2011. Dostupno na mrežnoj stranici: https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/htm/h01_01_42/h01_01_42_zup13_4456.html
22. Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva, kućanstva u stanova 2011. Zaposleni prema područjima djelatnosti, starosti i spolu po gradovima/općinama. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://web.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/censustabsxls.htm>
23. Europska komisija (2019.). Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Europski zeleni plan (COM(2019) 640 final) od 11.12.2019. godine. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52019DC0640>
24. Fina info.BIZ. Baza poslovnih informacija. Poduzetnici na području Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://infobiz.fina.hr/serviceinfo>
25. HIDROPLAN d.o.o. za izgradnju i konzalting (2018). Plan gospodarenja otpadom Općine Škabrnja za razdoblje 2018. – 2023. godine. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://www.opcina-skabrnja.hr/wp-content/uploads/PGO-SKABRNJA-2018-2023-fin.pdf>
26. Hrvatske šume d.o.o. Javni podaci o šumama, WEB Preglednik HŠ d.o.o. Sažetak uređajnog zapisnika. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://javnipodaci.blob.core.windows.net/pdf/772/Opis.pdf>
27. Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode na području Zadarske županije „Natura Jadera“ i dr. (2023). Plan upravljanja područjima ekološke mreže Ravni kotari (PU 6006) 2023. - 2032. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://mingor.gov.hr/UserDocImages//UPRAVA%20ZA%20ZA%20PRIRODE/NATURA%202000//PU%206006%20Ravni%20kotari.pdf>

28. Juričić, D (2020). Pametna javna infrastruktura – šest kvaliteta održive javne infrastrukture. Centar kompetencija za pametne gradove. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://smart-ri.hr/pametna-javna-infrastruktura-sest-kvaliteta-odrzive-javne-infrastrukture/>
29. Ključni ciljevi politike ZPP-a za razdoblje 2023. – 2027. Europska komisija. Agriculture and rural development. Dostupno na mrežnim stranicama: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/cap-overview/cap-2023-27/key-policy-objectives-cap-2023-27_hr
30. Ministarstvo kulture i medija. Geoportal kulturnih dobara RH. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://geoportal.kulturnadobra.hr/geoportal.html#/>
31. Ministarstvo pravosuđa i uprave (2015). Strategija razvoja javne uprave za razdoblje 2015. do 2020. godine.
32. Ministarstvo pravosuđa i uprave. Središnji državni portal – Registar udruga Republike Hrvatske. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://registri-npo-mpu.gov.hr/#!udruga/OwCBAAABAAEAAAAAAAAAogkBAAAAQIAAAABrEoAAAAAAAAAAAAAAAAQEbb2niCgA>
33. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (2009). Integrirani nacionalni energetski i klimatski plan za Republiku Hrvatsku za razdoblje od 2021. do 2030. Dostupno na mrežnim stranicama. godine https://mingor.gov.hr/UserDocsImages/UPRAVA%20ZA%20ENERGETIKU/Strategije,%20planovi%20i%20programi/hr%20necp/Integrirani%20nacionalni%20energetski%20i%20klimatski%20plan%20Republike%20Hrvatske%20%20_final.pdf
34. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (2020). Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta ptica u područjima ekološke mreže. Narodne novine, broj NN 25/29, 38/20. Dostupno na mrežnoj stranici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2020_03_25_617.html
35. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (2022). Pravilnik o ciljevima očuvanja i mjerama očuvanja ciljnih vrsta i stanišnih tipova u područjima ekološke mreže. Narodne novine, broj NN 111/22. Dostupno na mrežnoj stranici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_09_111_1632.html
36. Ministarstvo znanosti i obrazovanja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiYTliOTk5MmYtMWEwZDliYmUtNWlWmzAOZjQzZDliiwiidCI6IjJMTFJYmNjLWl3NjEtNDVkyY1hOWY1LTRhYzc3ZTk0ZTFkNCIsImMiOjoh9>
37. Nacionalni plan razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2021. do 2027. godine. Narodne novine broj 26/2021.
38. Nacionalni portal energetske učinkovitosti. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://www.enu.hr/ee-u-hrvatskoj/20-20-20-i-dalje/ciljevi-eu-2030/>
39. OIKON d.o.o. Institut za primijenjenu ekologiju (2013). Izvješće o stanju okoliša Zadarske županije.
40. Općina Škabrnja (2016). Strateški razvojni program Općine Škabrnja za razdoblje 2016.-2020. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/strateski-razvojni-program.html>
41. Općina Škabrnja (2024). Proračunski vodič za građane. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/proracunski-vodic.html>
42. Općine Sukošan, Galovac, Sveti Filip i Jakov i Škabrnja (2019). Razvoj širokopojasne infrastrukture na području Općina Galovac, Sukošan, Sveti Filip i Jakov i Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://opcina-sukosan.hr/wp-content/uploads/2019/03/3.-Nacrt-Plana-razvoja-sirokopojasne-infrastrukture-PRSI.pdf>
43. Općinski načelnik (2020). Pravilnik o unutarnjem redu Jedinstvenog upravnog odjela Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/odluke-akti-ostali-dokumenti/>
44. Općinski načelnik (2020). Pravilnik o unutarnjem redu Jedinstvenog upravnog odjela Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/odluke-akti-ostali-dokumenti/>
45. Općinsko vijeće (2023). Godišnji plan upravljanja imovinom u vlasništvu Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/download/glasnik/2023/SLUBENI%20GLASNIK%2015-23.pdf>
46. Općinsko vijeće Općine Škabrnja (2013). Odluka o osnivanju Vlastitog pogona za obavljanje komunalnih djelatnosti Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://www.opcina-skabrnja.hr/wp-content/uploads/VLASTITI-POGON-ODLUKA-O-OSNIVANJU.pdf>
47. Općinsko vijeće Općine Škabrnja (2021). Statut Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/statut-opcine-skabrnja/>
48. Općinsko vijeće Općine Škabrnja (2023). Odluka o izradi II. izmjena i dopuna urbanističkog plana uređenja gospodarske zone – I2 – Marinovac – UPU – 1. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/download/Odluka%20o%20izradi%20II.%20izmjena%20i%20dopuna%20UPU1%20-%20Marinovac.pdf>
49. Općinsko vijeće Općine Škabrnja. Godišnji izvještaj o izvršenju proračuna. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/proracun.html>
50. Službena stranica Dječjeg vrtića Maruškica. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://dv-maruskica.hr/>
51. Službena stranica Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Zavod za zaštitu okoliša i prirode. Ekološka mreža. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.haop.hr/hr/tematska-podrucja/odrzivo-koristenje-prirodnih-dobara-i-ekoloska-mreza/ekoloska-mreza>
52. Službena stranica Općine Škabrnja. InfoCOR. Evidencija o komunalnoj infrastrukturi – Groblja i krematoriji na grobljima. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://info-cor.com/info-cor-detalji.php?kid=44&id=199&mid=2>
53. Službena stranica Općine Škabrnja. Komunalno gospodarstvo. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/komunalno-gospodarstvo/>
54. Službena stranica Općine Škabrnja. Masovna grobnica. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/masovna-grobnica.html>
55. Službena stranica Općine Škabrnja. Osnovna škola Vladimira Nazora. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/osnovna-skola-vladimira-nazora/>
56. Službena stranica Općine Škabrnja. Posjećeno 22.01.2024. godine. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/ustrojstvo-opcine.html>
57. Službena stranica Općine Škabrnja. Spomenik dr. Franji Tuđmanu. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/spomenik.html>
58. Službena stranica Općine Škabrnja. Župna crkva Uznesenja blažene djevice Marije. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.opcina-skabrnja.hr/zupna-crkva.html>
59. Strategija digitalne Hrvatske za razdoblje do 2032. godine. Narodne novine broj 2/2023.
60. Strategija niskougličinog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. godinu. Narodne novine broj 63/2021.

61. Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske. Narodne novine broj 30/2009.
62. United Nations. Guiding Principles on PeopleFirst Public-Private Partnership. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.unceppp-icoe.org/people-first-ppps/what-are-people-first-ppps/>
63. Vlada Republike Hrvatske (2018). Zakon o područjima posebne državne skrbi. Narodne novine, br. 86/08, 57/11, 51/13, 148/13, 76/14, 147/14, 18/15, 106/18. Dostupno na mrežnoj stranici: <https://www.zakon.hr/z/471/Zakon-o-podru%C4%8Djima-posebne-dr%C5%BEavne-skrbi>
64. Vlada Republike Hrvatske (2019). Odluka o obuhvatu i razvrstavanju jedinica lokalne samouprave koje stječu status brdsko-planinskog područja. Dostupno na mrežnoj stranici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/full/2019_03_24_484.html
65. Vlada Republike Hrvatske (2023). Uredba o ekološkoj mreži u nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže. Narodne novine, broj NN 80/19, 119/23.
66. Vlada Republike Hrvatske (2024). Odluka o razvrstavanju jedinica lokalne i područne(regionalne) samouprave prema stupnju razvijenosti. Narodne novine, br. 3/2024. Dostupno na mrežnoj stranici: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2024_01_3_60.html
67. Vlada republike Hrvatske. 2030 Nacionalna razvojna strategija. Dostupno na mrežnim stranicama: <https://hrvatska2030.hr/rs4/>
68. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske. Narodne novine 123/2017.
69. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske. Narodne novine 123/2017.
70. Zakon o unapređenju poduzetničke infrastrukture. Narodne novine, br. 93/13, 114/13, 41/14, 57/18, 138/21.
71. Zakon o zaštiti prirode. Narodne novine broj 80/13, 15/18, 14/19, 127/19.
72. Zavod za prostorno uređenje Zadarske županije (2021). Prostorni plan uređenja Općine Škabrnja. Izmjene i dopune. Odredbe za provođenje. Dostupno na mrežnoj stranici: <http://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/prostorni-plan-opcine-skabrnja/>

Popis Slika:

Slika 1. Konceptualne odrednice pametnog razvoja. Izvor: Level Project d.o.o.	5
Slika 2. Dimenzije na koje utječe implementacija Strategija pametnog razvoja. Izvor: Level Project d.o.o.....	7
Slika 3. Dimenzije utjecaja Strategije pametnog razvoja. Izvor: Level Project d.o.o.	9
Slika 4. Razvojni smjerovi i strateški ciljevi Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske. Izvor: Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske.	14
Slika 5. Upravno-teritorijalni ustroj Zadarske županije. Izvor: Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Plan razvoja Zadarske županije 2021.-2027. Dostupno na mrežnoj stranici: https://www.zadarska-zupanija.hr/images/dokumenti/452/Plan_razvoja_Zadarske_%C5%BEupanije_2021.pdf	20
Slika 6. Prometna sustav Zadarske županije. Izvor: Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (2021). Plan razvoja Zadarske županije 2021.-2027. godine.	21
Slika 7. Organizacijska struktura Općine Škabrnja. Izvor: Statut Općine Škabrnja. Izvor: Level Project d.o.o.	23
Slika 8. Grafički prikaz korištenja i namjene površina na području gospodarske zone Marinovac. Izvor: Grafički dio Urbanističkog plana uređenja gospodarske zone-I2-Marinovac-UPU-1.....	31
Slika 9. Prikaz korištenja i namjene površina Općine Škabrnja. Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Škabrnja. Dostupno na mrežnoj stranici: http://www.arhiva-opcina-skabrnja.com.hr/prostorni-plan-opcine-skabrnja/	35
Slika 10. Grafički prikaz zaštićenih područja Općine Škabrnja. Izvor: Grafički prikaz Uvjeti korištenja i zaštite prostora Prostornog plana uređenja Općine Škabrnja.	36
Slika 11. Infrastrukturni sustavi i mreže na području Općine Škabrnja. Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Škabrnja.	41
Slika 12. Prikaz dostupnosti nepokretnog (A) i pokretnog (B) širokopojasnog pristupa raznih brzina na području Općine Škabrnja. Izvor: HAKOM(2023). Dostupno na mrežnoj stranici: http://mapiranje.hakom.hr/hr-HR/SirokopojasniPristup#sthash.03o83Dfa.t8a740Bv.dpbs	42
Slika 13. Prikaz prometnog sustava Općine Škabrnja (državne ceste-crvena, županijske ceste-zelena, lokalne ceste-žuta). Izvor: Geoportala javnih cesta RH. Hrvatske ceste.	44
Slika 14. Prikaz prometnog sustava Općine Škabrnja unutar Grafičkog prikaza Korištenje i namjena površina. Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Škabrnja.....	45
Slika 15. Prikaz strateškog okvira. Izvor: Level Project d.o.o.	49
Slika 16. Određenje pametne uprave. Izvor: Level Project d.o.o.	51
Slika 17. Infografika svojstva održive javne infrastrukture. Izvor: Level Project d.o.o.	62

Popis Grafova:

Graf 1. Broj stanovnika Općine Škabrnja prema trenutačnoj ekonomskoj aktivnosti. Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011. godine.	29
Graf 2. Raspodjela poduzetnika Općine Škabrnja po područjima djelatnosti. Izvor: Fina Info.BIZ	32
Graf 3. Prihodi poduzetnika Općine Škabrnja po područjima djelatnosti. Izvor: Fina Info.BIZ	32
Graf 4. Broj zaposlenih kod poduzetnika Općine Škabrnja po područjima djelatnosti. Izvor: Fina Info.BIZ	32

Popis Tablica:

Tablica 1. Proračun Općine Škabrnja za razdoblje od 2020.-2023. godine. Izvor: Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna za 2020.,2021.,2022. te IV. Izmjene i dopune Proračuna za 2023. godinu Općine Škabrnja.....	24
Tablica 2. Broj stanovnika po naseljima Općine Škabrnja u 2021. i 2011. godini. Izvor: Državni zavod za statistiku, Podaci za 2021. i 2011. godinu.....	25
Tablica 3. Pokazatelji starenja Općine Škabrnja. Izvor: Državni zavod za statistiku. Podaci za 2011. i 2021. godinu.....	26
Tablica 4. Stanovništvo staro 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi na području Općine Škabrnja. Izvor: Državni zavod za statistiku, podaci za 2021. i 2011. godinu.....	26
Tablica 5. Organizacije civilnog društva na području Općine Škabrnja. Izvor: Ministarstvo pravosuđa i uprave. Registar udruga Republike Hrvatske.....	27
Tablica 6. Zaposlene osobe po području djelatnosti na području Općine Škabrnja. Izvor: Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva 2011. godine. Zaposleni prema područjima djelatnosti, starosti i spolu po gradovima/općinama.....	30
Tablica 7. Ciljne vrste ptica na području ekološke mreže Ravni kotari (PU 6006). Izvor: Plan upravljanja područjima ekološke mreže Ravni kotari (PU 6006) 2023. – 2032.	37
Tablica 8. Ciljni stanišni tipovi i ciljne vrste na području ekološke mreže Ravni kotari (PU 6006). Izvor: Plan upravljanja područjima ekološke mreže Ravni kotari (PU 6006) 2023. – 2032.....	38
Tablica 9. Pregled županijskih i lokalnih cesta na području Općine Škabrnja. Izvor: Hrvatske ceste. Geoportal javnih cesta RH.....	44
Tablica 10. SWOT analiza. Izvor: Level Project d.o.o.	46
Tablica 11. Prioritetni projekti koji će biti provedeni na području Općine Škabrnja s indikatorima ostvarenja rezultata i razdobljem provedbe projekata. Izvor: Level Project d.o.o.	68
Tablica 12. Terminski plan provedbe projekata. Izvor: Level Project d.o.o.	72
Tablica 13. Ključni pokazatelji rezultata s ciljnim vrijednostima, okvir za praćenje i vrednovanje uspješnosti te terminski plan provedbe odabranih aktivnosti. Izvor: Level Project d.o.o.	75
Tablica 14. Indikativni financijski plan s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu strateških područja. Izvor: Level Project d.o.o.....	77

